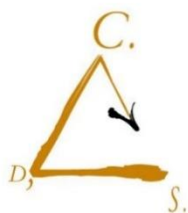

**Gminny Program Rewitalizacji
Miasta Wieliczka
na lata 2016 - 2023
-PROJEKT-**

Kraków, 19 sierpnia 2016 r.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego s.c.
D. Bieńkowska, C. Ulański, J. Szymańska

Centrum Doradztwa Strategicznego

Spis treści:

1.Wstęp.....	4
1.1. Wprowadzenie do procesu rewitalizacji	4
1.2.Założenia metodologiczne Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka	6
1.3.Partycypacyjny proces opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji	9
2.Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	13
2.1.Metodyka wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji.....	13
2.2.Sfera społeczna	17
2.3.Sfera gospodarcza.....	28
2.4.Sfera środowiskowa.....	31
2.5.Sfera techniczna	34
2.6.Sfera przestrzenno-funkcjonalna	39
2.7.Badania z mieszkańcami – główne wnioski	49
2.8.Charakterystyka obszaru rewitalizacji – podsumowanie.	58
3.Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka z dokumentami strategicznymi gminy ...	73
3.1. Strategia Rozwoju Gminy Wieliczka na lata 2015 – 2020.....	73
3.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wieliczka. Projekt 2016.	74
3.3.Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wieliczka 2010 r.	75
4.Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	76
5.Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.....	77
6. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym.....	79
6.1. Lista planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisem.	79
6.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	106
7. Ramy finansowe programu	108
8. Opis struktury zarządzania i monitoring programu	111
8.1. Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji.	111
8.2. Uspołecznienie Gminnego Programu Rewitalizacji.	115
8.3. System monitorowania i oceny Programu.....	117
9. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	120
9.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	120
9.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	120
9.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	120
9.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	120

1. Wstęp

1.1. Wprowadzenie do procesu rewitalizacji

Polskie miasta, podobnie jak miasta na całym świecie, borykają się ze specyficznymi problemami, takimi jak segregacja społeczna, wykluczenie, czy dziedziczenie biedy. Dodatkowo występuje coraz większa degradacja tkanki miejskiej – budynków, infrastruktury technicznej, którą potęgują także problemy natury środowiskowej (np. smog)¹. Nałożenie się na siebie tych problemów powoduje wymieranie dzielnic czy osiedli mieszkaniowych lub ich „gettyzację”.

Odpowiedzią na te problemy jest proces rewitalizacji, który w swoim założeniu ma przeciwdziałać degradacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej obszarów poprzez realizację odpowiednich projektów, zadań i instrumentów wspomagania, służących ożywieniu społecznemu i gospodarczemu.

Proces prowadzenia procesu rewitalizacji reguluje obecnie „Ustawa o rewitalizacji” z dnia 9 października 2015 r., a także Wytyczne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020.

Poniżej znajduje się wykaz najważniejszych pojęć, z którymi proces ten jest związany:

REWITALIZACJA to kompleksowy proces wyprowadzania ze **stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych** poprzez **działania całościowe** (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję **na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie** i prowadzone w sposób **zaplanowany** oraz **zintegrowany** poprzez **programy rewitalizacji**

(wytyczne MIR z dnia 03.07.2015 r.)

OBSZAR REWITALIZACJI to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (w tym zjawisk społecznych oraz gospodarczych lub środowiskowych lub przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

(Ustawa z dn. 9 października 2015 o Rewitalizacji, art. 10)

¹ Por. Raport wprowadzający ministerstwa rozwoju regionalnego na potrzeby przygotowania Przeglądu OECD krajowej polityki miejskiej w Polsce Część I Diagnoza stanu polskich miast, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Polityki Strukturalnej, Warszawa, 2010, s.77

OBSZAR ZDEGRADOWANY jest to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu **koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, ponadto, gdy na wskazanym obszarze występuje co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- ✓ **Gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
- ✓ **Środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- ✓ **Przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- ✓ **Technicznych** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

(Ustawa z dn. 9 października 2015 o Rewitalizacji, art. 9)

1.2. Założenia metodologiczne Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka

Mając na uwadze znaczenia pojęcia rewitalizacja, jak również wytyczne wynikające z ww. dokumentów przy opracowaniu GPR Gminy Miasta Wieliczka przyjęto następujące założenia metodologiczne:

- Rewitalizacja Miasta Wieliczka stanowi proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez zintegrowanie działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki.
- Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszarów kryzysowych zostało przeprowadzone na podstawie badań i analiz, w których wykorzystano obiektywne metody badawcze, dostosowane do lokalnej specyfiki gminy, a także zastosowano szereg obiektywnych i weryfikowalnych wskaźników, pokazujących natężenie zdiagnozowanych problemów.
- Wyznaczone do rewitalizacji obszary charakteryzują się występowaniem zarówno problemów społecznych, jak i gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych jak i technicznych.
- Rewitalizacja w mieście Wieliczce prowadzona jest w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, zarówno na etapie planowania, jak i wdrażania Programu.
- Cele oraz działania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka są spójne z rozstrzygnięciami dotyczącymi kierunków, celów oraz działań znajdujących się w Strategii Rozwoju Gminy Wieliczka, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wieliczka, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wieliczka, a także jest kontynuacją działań rewitalizacyjnych w gminie, prowadzonych w latach 2007 – 2015.

- Zaproponowane rozwiązania i projekty służące wyprowadzeniu obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego wykorzystują endogeniczne uwarunkowania oraz starają się wzmacniać lokalne potencjały.
- Projekty rewitalizacyjne, wpisane do realizacji w Programu są ze sobą komplementarne, co oznacza, iż stanowią wiązki dopełniających się tematycznie, skoncentrowanych przestrzennie działań, które przyczynią się do poprawy sytuacji społeczno – gospodarczo – przestrzennej w obszarach zdegradowanych.
- Proces rewitalizacji jest procesem wieloletnim, prowadzonym we współpracy z lokalną społecznością.

Cechy Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka – Komplementarność i zintegrowanie Programu

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016 – 2023 został opracowany zgodnie z założeniami wytycznych Ministerstwa Rozwoju, a także zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 roku o Rewitalizacji, w związku z powyższym posiada on następujące cechy:

Kompleksowość (zintegrowanie na poziomie zaplanowanych celów, kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych) – proponowane do realizacji w ramach Programu działania odnoszą się do wszystkich pięciu sfer, w tym społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Zaplanowane Projekty rewitalizacyjne są przekrojowe, odpowiadają równocześnie na kilka celów strategicznych oraz kierunków działań. W ramach wykazania kompleksowości poszczególnych projektów w fiskach projektowych odnotowano, cele i kierunki działań do jakich poszczególne zadania się odnoszą.

Koncentracja – zgodnie z przedstawioną w Programie diagnozą obszary wyznaczone do rewitalizacji są obszarami cechującymi się największą koncentracją problemów społecznych, warto także zwrócić uwagę, iż obszary są ze sobą spójne przestrzennie.

Wielowymiarowa komplementarność.

Komplementarność przestrzenna. Jak wykazano Gminny Program Rewitalizacji został opracowany przy udziale lokalnej społeczności i interesariuszy procesu rewitalizacji przy zastosowaniu różnych metod i narzędzi badawczych. Pozwoliło to na wytypowanie tych obszarów w mieście, które zarówno w obiektywnej, jak i subiektywnej ocenie mieszkańców są narażone na występowanie problemów społecznych oraz problemów w innych sferach. Projekty wybrane do rewitalizacji, zostały opracowane w odpowiedzi na zaistniałe na wskazanych obszarach problemy, tak aby im przeciwdziałać, pozwalając tworzyć przestrzenie przyjazne dla mieszkańców, przedsiębiorców i innych organizacji. Istnieje jednak obawa, iż podjęcie interwencji, w szczególności zaś działań infrastrukturalnych podnoszących jakość przestrzeni publicznych i budynków mieszkalnych w jednej części miasta spowoduje, efekt wypierania osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej do zamieszkania w innych obszarach miasta / gminy, a wraz z nimi także przesunięcie problemów społecznych w inne obszary. Wychodząc naprzeciw temu problemowi Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wieliczka skupia się przede wszystkim na działaniach społecznych, nastawionych na wsparcie, doradztwo, edukację czy szkolenia dla grup osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Każdorazowo w przypadku realizacji działania infrastrukturalnego przewidziano realizację zadania społecznego, komplementarnego, pozwalającego np. wspólnie projektować przestrzeń.

Co więcej w procesie monitoringu wprowadzone zostały procedury monitorowania Podobszarów rewitalizacji. Z kolei spośród interesariuszy procesu rewitalizacji zostaną wyłonieni członkowie Komitetu ds. Rewitalizacji, w tym Strażnicy Podobszarów, których zadaniem będzie m.in. bieżący monitoring realizowanych działań we wskazanych Podobszarach. Dzięki wprowadzonym procedurom istnieje możliwość wprowadzania bieżących (raz w roku) zmian w Programie, w przypadku gdy zaobserwowane zostaną negatywne skutki procesu.

Komplementarność problemowa (zintegrowanie na poziomie zdiagnozowanych potrzeb i problemów oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych). Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wieliczka charakteryzuje się komplementarnością problemową, ze względu na to, iż wybrane projekty do realizacji stanowią bezpośrednią odpowiedź na zdiagnozowane wcześniej problemy. Każdy projekt w swoim opisie posiada pole, oznaczone jako „zdiagnozowane problemy”. Dzięki temu widoczna jest podstawa do realizacji zadania. Dodatkowo na jeden problem oddziałuje równocześnie kilka projektów.

Zdiagnozowane problemy, w szczególności zaś problemy natury społecznej są wzajemnie ze sobą powiązane i wynikają ze złożoności świata społecznego. W związku z powyższym, przewidziane do realizacji projekty rewitalizacyjne również wzajemnie się przenikają i są ze sobą powiązane (komplementarne), co jest wskazane w ramach fiszki projektowej („zadania komplementarne”). Warto także wspomnieć, iż dla każdego zadania inwestycyjnego, wprowadzono komplementarne zadanie społeczne, w którym realizowane będą działania nastawione na edukację oraz aktywizację społeczności lokalnej. Dzięki temu ograniczona zostanie możliwość przenoszenia się problemów społecznych na inne obszary, a także zminimalizowana zostanie możliwość realizacji dużych projektów inwestycyjnych, które nie będą bezpośrednio oddziaływać na lokalną społeczność.

Komplementarność proceduralno – instytucjonalna (zintegrowanie na poziomie różnych partnerów) w Programie Rewitalizacji zostanie zrealizowana poprzez zapewnienie odpowiedniego, efektywnego zarządzania Programem. Procedury zarządzania, zostały zaprojektowane w taki sposób, aby zapewniały włączenie różnych Partnerów do aktywności na poziomie wdrażania i monitoringu. Z drugiej strony w systemie zarządzania znajduje się stanowisko Operatora ds. Rewitalizacji, który pełni funkcję koordynującą i spinającą całość programu, a także poszczególne podejmowane działania. Umieszczenie Operatora ds. Rewitalizacji w ramach struktur urzędu pozwoli także na skuteczną kontynuację działań podjętych w ramach realizacji polityk rewitalizacyjnych. Istotną rolę w zarządzaniu Programem pełni także Komitet Rewitalizacji, który ma za zadanie z jednej strony tworzyć warunki do współpracy pomiędzy różnymi podmiotami, z drugiej zaś wspomagać Burmistrza w podejmowaniu kluczowych działań. Współpraca pomiędzy Operatorem, Komitetem oraz Partnerami procesu rewitalizacji pozwoli na zapewnienie wspomnianej komplementarności proceduralno-instytucjonalnej i przyczyni się do efektywnego wdrożenia Programu.

Komplementarność międzyokresowa. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Wieliczka na lata 2016-2023 zapewnia kontynuację działań rozpoczętych w poprzednim programie rewitalizacji. Oba Programy posiadają spójne ze sobą cele. Wśród najważniejszych punktów spójnych należy wymienić poprawę jakości i standardu życia mieszkańców poprzez remont i rozbudowę obiektów sportowych i rekreacyjnych, zwiększenie bezpieczeństwa na drogach, czy poprawę jakości przestrzeni publicznych. Dodatkowo obecny Program Rewitalizacji zakłada dokończenie działań nastawionych na poprawę jakości środowiska naturalnego, w tym dokończenie prac związanych z rewitalizacją Parku A. Mickiewicza.

Komplementarność źródeł finansowania w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Wieliczka przejawia się w możliwości dywersyfikacji źródeł finansowania poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Zgodnie z założeniami Narodowego Planu Rewitalizacji, przewidziano możliwość wykorzystania następujących funduszy:

- **Publicznych wspólnotowych** (np. EFS, EFRR).
- **Publicznych krajowych** – istniejących instrumentów i funduszy (istniejących instrumentów różnych polityk dotyczących m.in.: wykluczenia społecznego, edukacji, infrastruktury, środowiska, kultury, zabytków, mieszkalnictwa itd.) oraz sukcesywnie tworzonych nowych (w tym obejmujących instrumenty inżynierii finansowej).
- **Prywatnych**, m.in. poprzez tworzenie zachęt do inwestowania na obszarach zdegradowanych oraz poprzez upowszechnianie formuły PPP (Partnerstwo Publiczno-Prywatne).

1.3. Partycypacyjny proces opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z **Zasadą Partnerstwa i Partycypacji Społecznej** Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016 - 2023 został przygotowany przy udziale społeczności lokalnej oraz różnych grup interesariuszy procesu. Włączenie interesariuszy odbywało się na każdym etapie, w tym na etapie diagnozowania obszarów kryzysowych oraz opracowywania założeń strategicznych dokumentu. Dzięki temu Program Rewitalizacji wykazuje się **zintegrowaniem na poziomie zastosowania różnych metod**.

W celu włączenia społecznego mieszkańców i innych grup interesariuszy zastosowano szereg różnorodnych metod i technik badawczych, dobranych w taki sposób, aby uczestnictwo zainteresowanych grup było jak najbardziej efektywne. Poniżej przedstawiono opis całego procesu:

Etap diagnostyczny - dążący do wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji na obszarze gminy Wieliczka, poznanie głównych problemów oraz potencjałów wskazanych obszarów.

Publikacje w prasie lokalnej – przed rozpoczęciem działań właściwych, związanych z diagnozowaniem stanu kryzysowego na terenie gminy Wieliczka, gmina podjęła działania informacyjne, skierowane do wszystkich interesariuszy procesu. Na portalu gminy Wieliczka pojawił się artykuł prezentujący główne założenia procesu rewitalizacji oraz plan prac nad Programem. Artykuł wprowadził mieszkańców do tematyki rewitalizacji, a także zachęcał do włączenia się do działań w całym procesie.

Badania społeczne z mieszkańcami – w ramach diagnozowania problemów społecznych na obszarach wstępnie wyznaczonych do rewitalizacji przeprowadzono ankietę / sondaż uliczny (n=100) wśród mieszkańców i przedsiębiorców (prowadzone w dzielnicach wstępnie wybranych do rewitalizacji poprzez wcześniej przeprowadzoną analizę danych zastanych). Ankiety realizowane w przestrzeni miasta pozwoliły z jednej strony na poznanie potrzeb badanych grup z zakresu rewitalizacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Z drugiej zaś strony badania te, realizowane były przez wyszkolonych ankietników, którzy w trakcie prowadzenia wywiadów ankietowych informowali badanych o podstawowych założeniach procesu rewitalizacji, a zatem badaniami miały również charakter informacyjno-edukacyjny.

Internetowe badania społeczne – w ramach diagnozowania problemów społecznych na terenie gminy Wieliczka przeprowadzono również badanie ankietowe metodą CAWI. Kwestionariusz badania był analogiczny do prowadzonego badania sondażowego (PAPI) wśród mieszkańców. Kwestionariusz badania był dostępny na stronach internetowych Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka. Taki sposób prowadzenia badań pozwolił na dotarcie do większej liczby mieszkańców i interesariuszy procesu

rewitalizacji. W badaniach ankietowych wzięło udział łącznie 98 osób zainteresowanych tematyką procesu rewitalizacji.

Wywiady pogłębione z lokalnymi ekspertami zajmującymi się na co dzień zagadnieniami polityki społecznej oraz bezpieczeństwa (n=3). Metoda wywiadu pogłębionego jest jedną z najpopularniejszych metod prowadzenia badań jakościowych i polega na szczegółowej i wnikliwej rozmowie z respondentem, który ze względu na posiadaną wiedzę bądź doświadczenie może przekazać informacje poszerzające wiedzę na dany temat. Respondenci zostali w taki sposób dobrani do wywiadów, aby mogli wypowiedzieć się za grupy osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dzięki wywiadam uzyskano szerszy obraz sytuacji problemowej na terenie Wieliczki. Wnioski z wywiadów znajdują się w rozdziale dotyczącym diagnozy społeczno – gospodarczo - przestrzennej .

Wizja lokalna (spacer badawczy) to badanie jakościowe, polegające na wizycie obszarów Miasta, często połączone z rozmowami z mieszkańcami, korzystającymi w danej chwili z odwiedzanej przestrzeni miejskiej. Dzięki zastosowaniu tej metody w sposób jakościowy można było ocenić stan degradacji przestrzennej oraz technicznej Miasta, a także sprawdzić w jaki sposób mieszkańcy korzystają z danych przestrzeni publicznych. W badaniu wzięli udział eksperci z zakresu urbanistyki oraz polityki społecznej, a w ramach badania stworzyli oni dokumentację fotograficzną wraz z wnioskami, płynącymi z rozmów z mieszkańcami.

Warsztat diagnostyczny. Warsztat diagnostyczny jest metodą włączenia zainteresowanych podmiotów, mieszkańców do debaty na temat sytuacji w mieście. W warsztacie udział wzięli przedstawiciele instytucji społecznych, publicznych, gospodarczych, a także władze Gminy oraz pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka. W trakcie warsztatów przeprowadzona została analiza zasobów gminy, a także zewnętrznych trendów / oddziaływań mających wpływ na rozwój gminy, jak też bieżące i przyszłe procesy rewitalizacyjne. W trakcie warsztatów uczestnicy mieli szansę na określenie wizji obszarów zdegradowanych po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji. Prace warsztatowe były zwieńczeniem wszystkich dotychczasowych prac etapu diagnostycznego, a zebrane w ramach warsztatów informacje pozwoliły na doprecyzowanie granic obszarów zdegradowanych oraz wytypowanie najważniejszych problemów.

Wnioski płynące ze wszystkich zastosowanych metod i narzędzi badawczych włączających interesariuszy procesu rewitalizacji zostały opisane w rozdziale 2.6.

Po zakończeniu prac diagnostycznych, w tym wspomnianych metod i narzędzi partycypacji społecznej, a także analizy danych zastanych stworzona została diagnoza społeczno –gospodarczo - przestrzenna, na podstawie której wytypowane zostały obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji (pokrywające się ze sobą).

Kolejno, zgodnie z *Ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, Uchwałą o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* (wraz z diagnozą społeczno – gospodarczo – przestrzenną oraz mapą o treści mapy ewidencyjnej w skali 1:5000, z zaznaczonymi obszarami zdegradowanymi i obszarami rewitalizacji wynikającymi z przeprowadzonego etapu I prac) została poddana konsultacjom społecznym w dniach 4 maja 2016 – 6 czerwca 2016 roku w trzech formach:

Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej. Na tydzień (przed rozpoczęciem konsultacji właściwych, na stronie Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka oraz w Biuletynie Informacji Publicznej pojawiło się ogłoszenie o planowanych konsultacjach społecznych. W ramach tej formy konsultacji nie wpłynęła żadna uwaga.

Ankieta internetowa – W ankiecie udział wzięły dwie osoby. Wnioski z ankiety potwierdziły, iż Podobszary 1,2 oraz 3 charakteryzują się występowaniem problemów społecznych, natomiast w

przypadku podobszaru 4 zdania były podzielone. Żaden z respondentów natomiast nie wskazał innego obszaru, który wykazywałby się większą niż wskazane Podobszary koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. Respondenci mieli różne zdania, jeśli chodzi o występowanie problemów w innych sferach (środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, gospodarczej). Jedynie w przypadku podobszaru respondenci zauważyli występowanie takich problemów, natomiast w pozostałych obszarach tylko jeden z respondentów zgodził się, że problemy te występują. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku pytania dotyczącego istoty wskazanych obszarów dla rozwoju Gminy Wieliczka. Jeden z respondentów zgodził się, że wszystkie podobszary są ważne, z kolei drugi respondent wskazał jedynie Podobszar nr 3. Obaj respondenci wskazali, iż na terenie gminy znajdują się inne ważne obszary, które mogą mieć znaczący wpływ na rozwój Miasta i Gminy. Jedna z osób wskazała na miejscowości: Brzegi, Grabie, Pawlikowice, Siercza, które zostały uznane, jako znaczące szlaki komunikacyjne do innych gmin, a same Brzegi, jako ważne gospodarczo, gdzie rozwija się strefa aktywności gospodarczej. Druga z osób wskazała natomiast na znaczenie terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych (osuwiska), ze względu na zagrożenie i ich niezdatność dla zagospodarowania urbanistycznego czy budowlanego, a także teren kopalni soli z murami ceglanymi, znajdujący się przy ul. Dembowskiego, który negatywnie dzieli część zachodnią od centrum Wieliczki oraz obszary Wielickich Rynków, które nie spełniają swojego centrotwórczego charakteru i ciągle jeszcze „odstrasza” zamiast przyciągać mieszkańców oraz turystów. Obie osoby postulowały o powiększenie obszarów rewitalizacji, w tym ich powiększenie i połączenie (o miejscowości: Brzegi, Grabie, Pawlikowice, Siercza) aby mogły stanowić całość, i mogły zostać połączone elementami kompozycji urbanistycznej - uregulowanymi ciągami jezdni, pieszymi rowerowymi, kulturowymi, "zielonymi" itp.

Wywiady z przedstawicielami różnych grup społecznych (n=6). Respondenci zgodzili się, iż wskazane wstępnie obszary kryzysowe i obszary rewitalizacji mają istotne znaczenie dla Miasta, a równocześnie są obszarami, które koncentrują w sobie negatywne zjawiska społeczne i gospodarcze. Wskazano, iż obecnie wybrane cztery Podobszary, charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, a zwłaszcza bezrobocia, ubóstwa, alkoholizmu oraz problemy związane z nieporadnością opiekuńczo-wychowawczą. Dodatkowo wskazywano na problemy związane z niskim poczuciem bezpieczeństwa, w tym zarówno bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych, jak i bezpieczeństwa na drogach. Potwierdzono także istnienie negatywnych zjawisk dotyczących strefy przestrzenno-funkcjonalnej we wskazanych obszarach: brakuje chodników oraz miejsc parkingowych, co wpływa niekorzystnie na komunikację uczestników ruchu drogowego oraz zmniejsza bezpieczeństwo pieszych, w tym dzieci, które chodzą do szkoły. Istniejąca infrastruktura drogowa jest w złym stanie, brakuje też bezpiecznych ścieżek rowerowych do przemieszczania się po mieście. W podobszarach zauważa się także niekorzystne procesy z pogranicza sfery technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, takie jak powstawanie osiedli grodzonych zakłócających ciągłość szlaków pieszych czy zły stan budynków (m.in. w Podobszarze 2 znajdują się dość stare i zaniedbane budynki mieszkalne). Zwrócono uwagę także na konieczność dbania o tereny zielone we wskazanych obszarach, w tym postulowano, aby ograniczona została wycinka drzew, które stanowią naturalny element przestrzeni. Problem stanowi także fakt, że Podobszary są „martwe gospodarczo”, w tym brakuje w nich małej gastronomii, obiektów, które mogłyby posłużyć jednocześnie jako miejsca spotkań (kawiarnie, knajpki). W kwestii gospodarczego ożywienia wytyczonych Podobszarów (uwaga ta dotyczy także całej Gminy), zasugerowano dwa główne pola działań: tworzenie klimatu przyjaznego dla przedsiębiorców oraz budowa i rozwijanie infrastruktury, szczególnie drogowej (dojazd, chodniki, miejsca parkingowe, oświetlenie), która pozwoliłaby na komfortowe korzystanie z usług danej firmy przez klientów. Obecnie kwestią, która może zniechęcać działających i potencjalnych przedsiębiorców są wysokie podatki ustanowione bardzo blisko górnej granicy podatkowej. Problem ten dotyczy zarówno większych firm prowadzących swoje

oddziały/siedziby w Wieliczce (przenoszą się np. do Niepołomickiej Strefy Ekonomicznej), jak i małej lokalnej przedsiębiorczości. W ramach tworzenia przyjaznego klimatu postulowano nie tylko zmiany kwestii podatkowych, ale także większą otwartość i kontaktowość ze strony Urzędu Gminy (częstsze dyżury, informowanie o planowych inwestycjach) czy też realne wsparcie dla inicjatyw przedsiębiorczych, szczególnie dla tych zmierzających do utworzenia miejsc o charakterze małej gastronomii. Istotne znaczenie dla rozwoju gminy ma Kopalnia Soli „Wieliczka”. Jest to instytucja, która znacząco zasila gminny budżet i napędza lokalną gospodarkę. Wytyczone Podobszary zostały uznane w konsultacjach za istotne dla rozwoju gminy, nie tylko z uwagi na bliskość tego typu instytucji gospodarczych, ale i ze względu na kwestie społeczne. Na terenie obszarów zlokalizowane są szkoły podstawowe oraz organizacje społeczne (np. Fundacja Leonardo). Wskazane obszary stanowią również atrakcyjną przestrzeń do osiedlania się nowych mieszkańców. Jeden z respondentów podczas wywiadu wskazał na konieczność poszerzenia obszaru, który charakteryzuje się występowaniem problemów społecznych - osiedle Wincentego Pola. Wskazano tutaj na występowanie takich problemów, jak uzależnienia i bieda. W związku z tym dokonano analizy wskaźnikowej dla ww. terenu, która wykazała, faktyczne występowanie negatywnych zjawisk społecznych. Uwaga dotycząca powiększenia obszaru została uwzględniona. Kolejną uwagą, która pojawiła się podczas konsultacji społecznych było zwrócenie uwagi na zły stan techniczny oraz przestrzenno-funkcjonalny terenów zielonych oraz pobliskiego boiska sportowego. Z jednej strony jest to problem związany z brakiem dostępności do odpowiedniej infrastruktury rekreacyjno-sportowej dla mieszkańców. Z drugiej zaś strony, zaniedbane i zdegradowane tereny, znajdujące się w bliskiej odległości od terenów mieszkaniowych, przyczyniają się do zmniejszenia poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców. W związku z powyższym również ten teren został włączony, jako obszar rewitalizacji.

Wśród pozostałych zgłoszonych propozycji zmian obszarów pojawiły się także następujące propozycje:

- Objęcie rewitalizacją osiedli: Zadory, Lekarka, Bogucice, jako miejsca, w których brak jest kanalizacji. Uznano, iż problem związany z brakiem kanalizacji nie może być podstawą do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Uwaga została odrzucona.
- Objęcie rewitalizacją obszaru Grabówki Dolne, jako miejsca ważnego pod względem środowiskowym dla mieszkańców całej gminy. Uznano, iż teren, który charakteryzuje się jedynie wysokimi walorami środowiskowymi, nie może być podstawą do podjęcia nań działań rewitalizacyjnych. Uwaga została odrzucona.
- Objęcie rewitalizacją obszaru Rynku – miejsce, w którym brak jest „życia”, a stanowi istotne miejsce dla rozwoju gminy. Obszar Rynku został poddany procesowi rewitalizacji w poprzedniej perspektywie, w związku z powyższym nie planuje się włączenia go ponownie do obszaru rewitalizacji. Uwaga została odrzucona.

Etap strategiczny – opracowanie głównych założeń strategicznych oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych wpisanych do Gminnego Programu Rewitalizacji.

Warsztat strategiczny II z udziałem przedstawicieli władz Miasta, pracowników Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka oraz jednostek podległych, przedstawicieli środowiska biznesu oraz organizacji społecznych, na którym sformułowano projekty rewitalizacyjne – drugie spotkanie warsztatowe odbyło się w dniu 11.07.2016. Materiał wypracowany na warsztacie posłużył do stworzenia zadań, które znalazły się w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Kolejno, zgodnie z *Ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji*, Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016-2023 został poddany konsultacjom społecznym w dniach 27.09.2016 – 27.10.2016 roku w trzech formach:

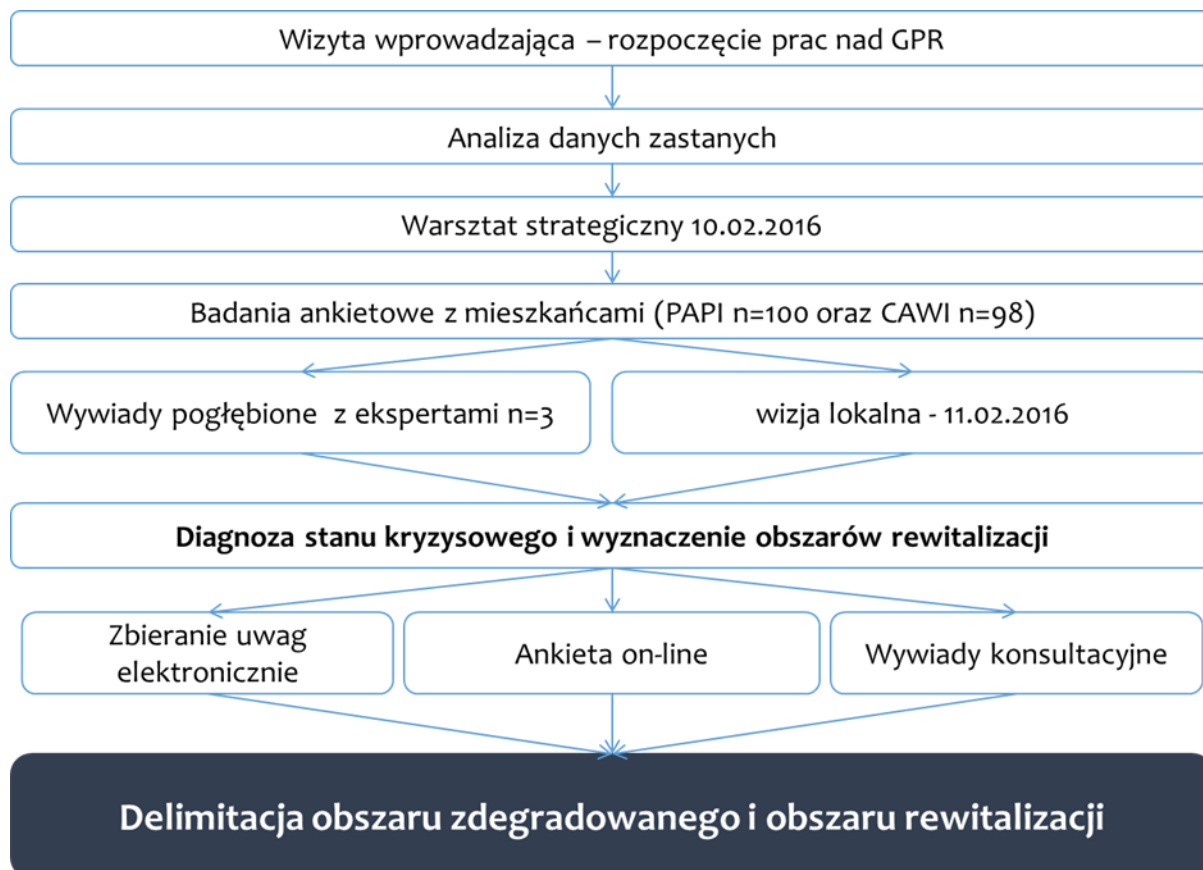
- **Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej.**
- **Ankieta internetowa skierowana do mieszkańców.**
- **Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami.**

Całość podjętych działań, jest zgodna z Zasadą Partnerstwa i Partycypacji Społecznej, wymaganej w procesie rewitalizacji i pozwoliła na przygotowanie niniejszego dokumentu w zgodzie z Ustawą o Rewitalizacji oraz Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju w tym zakresie.

2. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

2.1. Metodyka wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji

Jak zostało wskazane w poprzednim rozdziale proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Wieliczka odbyła się w kilku etapach i z wykorzystaniem szeregu metod i form pracy, pozwalających na udział społeczności lokalnych i organizacji. Proces delimitacji obejmował następującą sekwencję działań:

Działania partycypacyjne, pozwalające na udział lokalnej społeczności w procesie tworzenia dokumentu oraz delimitacji obszarów opisane w poprzednim rozdziale. Warto jednak wskazać, iż delimitacja obszaru rewitalizacji objęła także działania eksperckie, włączając w to analizy danych statystycznych.

Wizyta wprowadzająca:

Prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Wieliczka rozpoczęły się od **spotkania wprowadzającego** (wizyty wprowadzającej), na której spotkali się: Władze Miasta i Gminy, przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka oraz innych instytucji publicznych wraz z zewnętrznymi ekspertami posiadającymi doświadczenie w opracowywaniu tego typu dokumentów. W trakcie spotkania ustalono zakres prac nad Programem, harmonogramy oraz zdefiniowano wskaźniki, które miały posłużyć do delimitacji obszaru zdegradowanego.

Delimitacja obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w gminie Wieliczka była procesem wielowątkowym, w którym wykorzystano zarówno analizę danych statystycznych, jak i przeprowadzono działania partycypacyjne z interesariuszami, w celu doprecyzowania problemów i obszarów kryzysowych występujących na terenie gminy.

Analiza danych zastanych:

Proces delimitacji obszaru zdegradowanego rozpoczął się od analizy danych statycznych. W analizie tej wykorzystano zarówno dane powszechnie dostępne (takie jak wyniki egzaminów w szkołach funkcjonujących na terenie gminy), jak i dane uzyskane od jednostek funkcjonujących na terenie gminy (takich jak Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji).

Wstępna analiza wskaźników, miała dotyczyć występowania problemów społecznych w poszczególnych sołectwach gminy oraz na terenie Miasta Wieliczka. Należy podkreślić, że analiza wskaźników początkowo wybranych do analizy została zweryfikowana na dalszym etapie prac, bowiem niektóre jednostki nie były w stanie przekazać danych na tak szczegółowym poziomie (dane dla ulic czy osiedli mieszkaniowych) na obszarze całej gminy i miasta. Zbieranie danych było bardzo długim i żmudnym procesem. W związku z powyższym na wstępnym etapie posłużono się wskaźnikami dostępnymi w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej (odsetek osób korzystających z pomocy społecznej), a także danymi dostępnymi powszechnie (a więc wynikami egzaminów w Szkołach Podstawowych oraz frekwencją wyborczą). Na podstawie tychże danych, a także w trakcie warsztatów strategicznych z przedstawicielami środowisk lokalnych wytypowano obszary zdegradowane, które zostały poddane kolejnym badaniom (za pomocą ankiet z mieszkańcami, a także przygotowano pogłębioną analizę statystyczną (opis poniżej) obejmującą problemy, ale także potencjały wstępnie wyodrębnionych obszarów), potwierdzając tym samym słuszność pierwotnego wyboru.

W toku prac wyodrębniono w Wieliczce cztery podobszary, uznane za zdegradowane (odznaczające się zjawiskami kryzysowymi), potencjalnie przewidziane do rewitalizacji i są to:

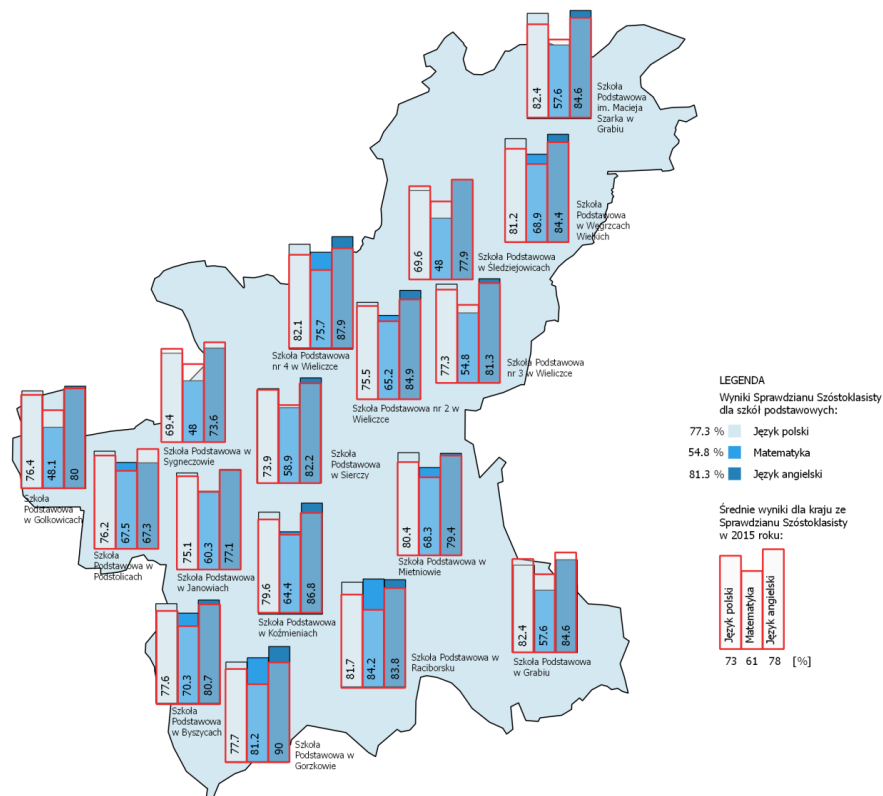
- **Podobszar I** – teren wokół SP nr 3 i siedziby IPN, osiedla Asnyka i Sienkiewicza, osiedle Wincentego Pola;
- **Podobszar II** – ul. Kłaśnieńska, Górsko, Daniłowicza, teren wokół SP nr 2;
- **Podobszar III** – Parki A. Mickiewicza, osiedla Przyszłość i Kościuszki, SP nr 4;
- **Podobszar IV** – osiedle Boża Wola, okolice kościoła św. Sebastiana.

Mapa 1. Koncentracja osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej na terenie Miasta Wieliczka w 2015 roku [%].

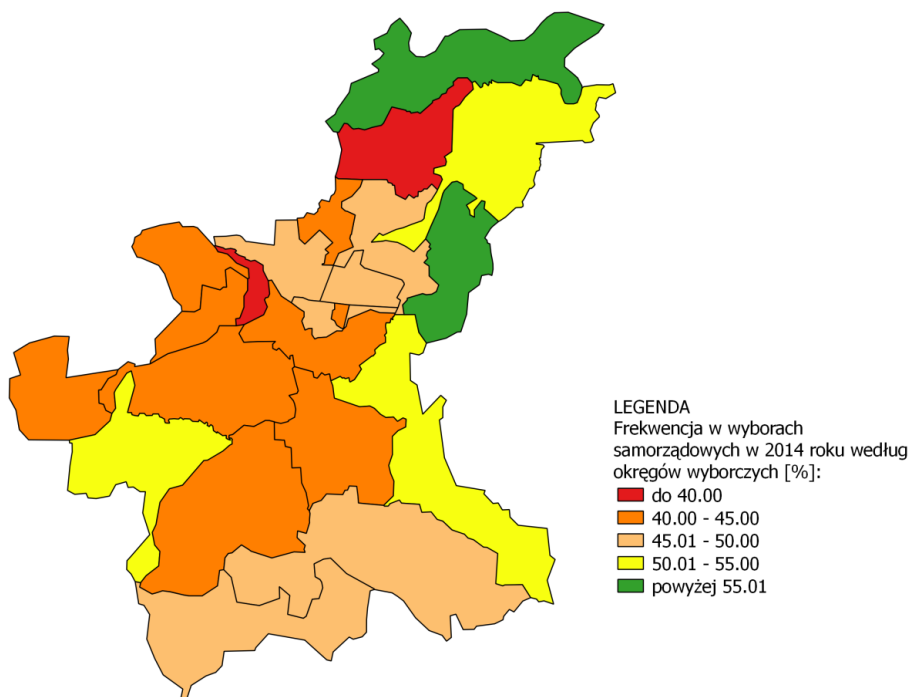
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS, 2015

Mapa 2. Wyniki Sprawdzianu w szkołach podstawowych na terenie gminy Wieliczka.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Kraków.

Mapa 3. Frekwencja w wyborach samorządowych według okręgów wyborczych.

Źródło: opracowanie własne.

Niniejsza diagnoza zawiera opis sytuacji w mieście Wieliczka na potrzeby sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji. Dokument podzielony jest na rozdziały dotyczące następujących sfer:

- Społecznej;
- Gospodarczej;
- Środowiskowej;
- Technicznej;
- Przestrzenno-funkcjonalnej.

Wszelkie opisy uwzględniają problemy występujące na wskazanych obszarach, a także potencjały, jakimi te obszary się odznaczają.

Żeby zapewnić możliwie najbardziej dogłębną analizę wykorzystano zarówno dane zastane jak i opinie ekspertów. Z ogólnodostępnych źródeł danych można wymienić: BDL GUS czy OKE Kraków, jak również publiczne dokumenty np. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej. Szczegółowe informacje na temat obszaru zdegradowanego, przewidzianego do rewitalizacji pozyskano z Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka. Informacji udzieliły jednostki miejskie tj. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej czy Straż Miejska.

Analiza poszczególnych podobszarów pozwoliła zaś pokazać wewnętrzne zróżnicowanie gminy i sprawdzić, czy rzeczywiście jest to obszar zdegradowany, który wymaga rewitalizacji.

2.2. Sfera społeczna

Analiza struktury społeczeństwa, jego potrzeb i problemów jest szczególnie istotna pod kątem procesu rewitalizacji, którego zasadniczym celem jest poprawa jakości życia mieszkańców. Determinantem skutecznych działań jest właściwe zidentyfikowanie najbardziej problematycznych kwestii w obszarach szczególnie ważnych z perspektywy mieszkańców.

Zagadnienia przedstawione w tym rozdziale dotyczą takich tematów jak demografia, pomoc społeczna (w tym bezrobocie), bezpieczeństwo, edukacja i kapitał ludzki, aktywność społeczna. Opis każdego z tych obszarów pozwoli na wyciągnięcie wniosków i sporządzenie rekomendacji, które powinny zostać uwzględnione w procesie rewitalizacji.

Tabela 1. Wskaźniki podsumowujące dla obszaru społecznego w 2015 r.

Wskaźnik	miasto	podobszar 1	podobszar 2	podobszar 3	podobszar 4
Liczba mieszkańców	21 184	3595	495	1825	778
Przyrost naturalny	2,0 ²	-0,61	-0,81	0,27	-0,51
Odsetek bezrobotnych mieszkańców w stosunku do ogólnej liczby ludności	2,77%	2,17%	3,84%	3,84%	1,93%
Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej ³	1,84%	3,53%	3,03%	2,90%	2,57%
Frekwencja w wyborach samorządowych 2014	46,27%	47,27%	43,89%	38,92%	48,34%

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Wieliczka, GUS, BDL, 2016

Demografia

Według danych Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka w 2015 r. miasto zamieszkiwało 21 184 osoby. Porównując ten wynik z poprzednimi latami można zauważyć, że do 2014 r. liczba ludności w Wieliczce stale zwiększała się o 200-300 osób, by w 2015 r. zmaleć o prawie 500-osobową grupę i wrócić do poziomu bliskiego temu sprzed dwóch lat.

Na podobszarach wskazanych do rewitalizacji w 2015 r. mieszkało łącznie 6693 osób, co stanowi 31,6% wszystkich mieszkańców miasta Wieliczka oraz 12,3% całej gminy Wieliczka. Największe pod względem liczby ludności są podobszary nr 1 i nr 3. Mieszkańcy koncentrują się głównie na osiedlach: Sienkiewicza, (1481 osób), W. Pola (1543 osób, oba osiedla podobszar nr 1) i Kościuszki (782 osoby, podobszar nr 3).

² dane z 2014r.

³ dane do czerwca 2015r.

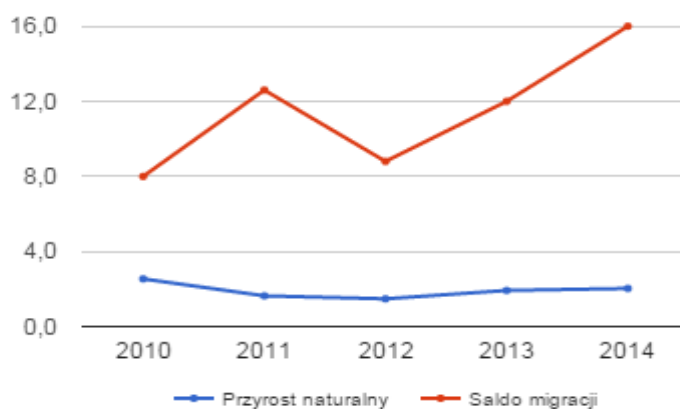
Tabela 2. Struktura ludności mieszkańców w podziale na podobszary przeznaczone do rewitalizacji

rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
miasto	20476	20770	20988	21318	21676	21 184
podobszar 1	-	-	-	-	-	3595
podobszar 2	-	-	-	-	-	495
podobszar 3	-	-	-	-	-	1825
podobszar 4	-	-	-	-	-	778

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Wieliczka, GUS, BDL

Zmiany w liczbie ludności i jej strukturze są determinowane przez dwa główne czynniki: saldo ruchu naturalnego oraz saldo ruchu wędrownego. Saldo ruchu naturalnego określa różnicę między liczbą urodzeń i zgonów, saldo ruchu wędrownego obrazuje różnicę między liczbą zameldowań i wymeldowań. W latach 2010-2014 miasto Wieliczka zanotowało dodatni przyrost naturalny i dodatnie saldo migracji, co miało odzwierciedlenie we wzroście liczby ludności. Pełen obraz zmian w liczbie i strukturze ludności obrazuje współczynnik przyrostu rzeczywistego, który w 2014 r. osiągnął najwyższą dotychczasową wartość (18).

Rysunek 1. Saldo ruchu naturalnego oraz saldo migracji w Wieliczce w latach 2010 – 2014.

Źródło: BDL, GUS, 2016

Niestety dodatnie wartości salda migracji i przyrostu naturalnego dla całej Wieliczki nie mają odzwierciedlenia w podobszarach przeznaczonych do rewitalizacji. W Podobszarze 2 Podobszarze 4 odnotowano spadek liczby zameldowań i wzrost liczby wymeldowań, co przekłada się także na ubytek ludności na tych obszarach, przyrost rzeczywisty na tych podobszarach wyniósł odpowiednio -3,23 oraz -1,03. Niewielki wzrost liczby ludności odnotowano za to w Podobszarach 1 oraz 3.

Tabela 3. Saldo migracji i przyrost naturalny na 100 mieszkańców w 2015 r. według podobszarów przeznaczonych do rewitalizacji

	Podobszar 1	Podobszar 2	Podobszar 3	Podobszar 4
saldo migracji	2,5	-2,42	1,48	-0,51
przyrost naturalny	-0,61	-0,81	0,27	-0,51

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Wieliczka, 2015

Struktura ludności Wieliczki według ekonomicznych grup wieku jest podobna do struktury całego województwa, w której 19,03% stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, 62,81% osoby w wieku produkcyjnym, a 18,17% osoby w wieku poprodukcyjnym. Z roku na rok struktura ta ulega jednak niekorzystnym przemianom, zwłaszcza przez rosnący odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym. Mocną stroną miasta jest stały odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym, od lat utrzymujący się na poziomie 19%. Mimo niewielkich na razie wahań widać, że mamy do czynienia ze stopniowym starzeniem się społeczeństwa. W przyszłości może to generować problemy wymagające interwencji ze strony administracji publicznej. Trzeba o tym pamiętać w kontekście zagrożeń, jakie niesie ze sobą proces starzenia się społeczeństwa, takich jak np. zwiększenie wydatków na ochronę zdrowia i pomoc społeczną.

Tabela 4. Struktura ludności Wieliczki według ekonomicznych grup wieku

Wiek	2010	2011	2012	2013	2014
przedprodukcyjny	19,0	19,0	19,0	19,1	19,1
produkcyjny	63,2	62,7	62,2	61,9	61,3
poprodukcyjny	17,9	18,2	18,8	19,0	19,5

Źródło: BDL, GUS, 2016

Na strukturę wieku i płci ludności mogą wpływać współczynniki małżeństw i rozwodów. Oprócz tego zmiany wartości tych współczynników mogą przyczyniać się do zwiększenia odsetka osób korzystających z pomocy społecznej (np. w przypadku samotnych matek). W Wieliczce w latach 2011-2013 zaobserwowano spadek zawieranych małżeństw. Dopiero w 2014 wskaźnik podwyższył się, ale nie wrócił do poziomu z wcześniejszych lat. Według danych z 2014 r. dotyczących zawartych małżeństw Wieliczka wypada gorzej zarówno na tle województwa (5,2), jak i kraju (4,9). Jeśli chodzi o rozwody miasto wypada gorzej na tle województwa (1,3) i nieco lepiej na tle kraju (1,7).

Tabela 5. Małżeństwa i rozwody w Wieliczkach w latach 2011-2014

	2011	2012	2013	2014
małżeństwa na 1000 ludności	5	4,9	3,3	4,4
rozwoy na 1000 ludności	1,7	1,7	1,2	1,5

Źródło: GUS, 2016

Pomoc społeczna

W 2014 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie małopolskim wynosiła 9,7% (w kraju 11,4%). W powiecie wielickim wskaźnik ten osiągnął wartość 9,3%. Na tym tle miasto Wieliczka wypada nieco gorzej ze stopą bezrobocia rejestrowanego równą 10%.

W 2015 r. (stan na 20.11) liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wieliczkach wynosiła 587 osób, z czego 55% stanowiły kobiety. Ta dysproporcja obrazuje gorszą sytuację kobiet na rynku pracy i większe zagrożenie bezrobociem, co powinno zostać uwzględnione w planowaniu działań aktywizujących. Najwyższy odsetek bezrobotnych występuje w podobszarze nr 2 i nr 3 - dla obu wskaźnik wynosi 3,84%. Z tego powodu warto zastanowić się nad podjęciem na tych terenach działań aktywizujących w większym wymiarze oraz ustalić przyczyny zwiększonego odsetka bezrobotnych. Dominujące grupy wśród bezrobotnych to matki z dziećmi, młodzi o niskich kwalifikacjach, oraz osoby kilka lat przed wiekiem emerytalnym (ok. 55+).

Lokalni eksperci wskazywali, by przeciwdziałając bezrobociu stawiać na rozwój ekonomii społecznej, a do sprawdzających się dotychczas rozwiązań, które należałoby wzmacniać, zaliczono spółdzielnie socjalne. Ponadto w kontekście osób wykluczonych na rynku pracy, w szczególności młodych bezrobotnych, podkreślano zapotrzebowanie na programy koncentrujące się na pracy nad postawami, pozwalające na wypracowanie pewnych nawyków i samodzielności, by ich beneficjenci mogli stanąć na nogi i poczuć się pewniej na rynku pracy.

Wśród bezrobotnych mieszkańców Wieliczki, grupą która zasługuje na szczególną uwagę są młode matki, których problemy z powrotem na rynek pracy wynikają głównie z braku publicznej oferty opieki żłobkowej (istnieje tylko oferta prywatna). Lokalni eksperci wskazywali, że ten problem niedostatecznej infrastruktury społecznej dotyczy wszystkich podobszarów wskazanych do rewitalizacji, a najbardziej dotkliwy wydaje się w podobszarze 1 (m.in. osiedle Sienkiewicza).

Tabela 6. Odsetek bezrobotnych w poszczególnych podobszarach przewidzianych do rewitalizacji w 2015 r.

Miasto	Podobszar 1	Podobszar 2	Podobszar 3	Obszar 4
2,77 % ⁴	2,17 %	3,84 %	3,84 %	1,93 %

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Wieliczka, 2016

4 na podstawie danych z 20.11.2015r.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

W Wieliczce funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS), którego zadaniem jest zapewnienie godnych warunków życia wszystkim mieszkańcom oraz pomoc w przezwyciężaniu trudności życiowych. MGOPS przede wszystkim podejmuje działania z zakresu pomocy społecznej mające na celu przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Wieliczka, rozwój infrastruktury społecznej, podejmowanie działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz realizacja innych, powierzonych przez Gminę zadań. Obszary działania MGOPS obejmują ponadto ustalanie prawa do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, pracę socjalną, współpracę z organizacjami pozarządowymi, wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze poprzez realizację usługi asystentury rodzinnej i organizowanie wsparcia w placówkach wsparcia dziennego, ustalanie uprawnień i wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, stypendiów i zasiłków szkolnych, realizację zadań w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, realizację zadań z ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek realizuje także zadania wynikające z realizacji programów lub lokalnych polityk, w tym Kartę Dużej Rodziny, Wielicką Kartę Dużej Rodziny 3+, a także program pomocy państwa w wychowaniu dzieci – program Rodzina 500 plus.

W latach 2010-2014 odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Wieliczka wahał się między 4% a 5%. Warto przypomnieć, że podobszary przeznaczone do rewitalizacji zamieszkuje 31% ludności całego miasta, a z pomocy społecznej korzysta ponad 55% wszystkich klientów MGOPS.

Tabela 7. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Wieliczka

	2010	2011	2012	2013	2014
odsetek osób korzystających z pomocy społecznej	5,0	4,5	4,0	4,8	4,3

Źródło: BDL, GUS, 2016

Do czerwca 2015 r. z pomocy społecznej skorzystało 1,84% mieszkańców miasta. Sytuacja w podobszarach przeznaczonych do rewitalizacji przedstawia się gorzej – w tym samym czasie ze świadczeń społecznych skorzystało 3,21% mieszkańców.

Sytuacja w poszczególnych podobszarach, w odniesieniu do ogółu klientów pomocy społecznej w mieście Wieliczka kształtuje się następująco:

- Podobszar I: 32,6%;
- Podobszar II: 3,8%;
- Podobszar III: 13,6%;
- Podobszar IV: 5,1%.

Ze świadczeń w największym stopniu korzystają osoby w wieku 41-60 lat, a zatem osoby w wieku niemobilnym, niechętnie zmianom zarówno w kwestii wykonywanej pracy, jak i podnoszenia swoich kwalifikacji. Z tego powodu te osoby wymagają odmiennego podejścia niż w przypadku ludzi młodych, co powinno zostać wzięte pod uwagę przy planowaniu działań aktywizujących. Jeśli wziąć pod uwagę pozycję na rynku pracy widać, że najwięcej osób korzystających ze

świadczeń pozostaje bierne zawodowo. Brak chęci ze strony takich osób jest czynnikiem, który może znacząco wpłynąć na powodzenie działań aktywizujących, dlatego powinny one zostać jak najlepiej dopasowane do potrzeb użytkowników. W przypadku wykształcenia najwyższy odsetek klientów MGOPS występuje u osób z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym, co wskazuje na potrzebę nabywania i rozwijania umiejętności wśród tej grupy. Kolejnym czynnikiem, który powinien zostać uwzględniony w kwestii rewitalizacji jest płeć potencjalnych odbiorców. We wszystkich podobszarach większość klientów MGOPS stanowiły kobiety, co wskazuje na potrzebę kierowania oferty do tej grupy w sposób bardziej intensywny, by zniwelować niekorzystne różnice.

Według lokalnych ekspertów ilościowa dominacja kobiet wśród osób korzystających z pomocy społecznej wynika m.in. z podejścia do tego typu formy pomocy – kobiety częściej i chętniej zgłaszają się po nią z własnej inicjatywy. Wśród klientek MGOPS dominują matki (z małymi dziećmi lub z rodzin wielodzietnych), a także samotne seniorki ok. 80-90 r.ż., często, z racji wieku, o ograniczonej sprawności fizycznej.

Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w mieście Wieliczka

	Płeć		Wiek					Wykształcenie									Aktywność zawodowa		
	K	M	<18	19-24	25-40	41-60	>60	NP	P	G	ZZ	ŚZ	ŚO	PL/PM	W	PR	BZ	B	
miasto	237	153	1	14	131	157	105	0	117	9	138	47	34	7	1	28	229	133	

Objaśnienia: NP - niepełne podstawowe; P - podstawowe; G - gimnazjalne; ZZ - zasadnicze zawodowe; ŚZ - średnie zawodowe; ŚO - średnie ogólnokształcące; PL/PM - policealne, pomaturalne; W - wyższe; PR - pracujący; BZ - bierni zawodowe; B - bezrobotni

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Wieliczka, 2016

W przypadku miasta Wieliczka, szczególnie obszaru wyznaczonego do rewitalizacji, występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych. W tym kontekście przywoływano podobszar 1 ze względu na osiedle Sienkiewicza, gdzie wśród głównych problemów wymieniano ubóstwo, starzenie się społeczeństwa, a także przemoc domową, nadużywanie alkoholu przez mieszkańców gromadzących się na terenie osiedla. W przypadku podobszaru 2 i okolic ulicy Kłaśnieńskiej za wyjątkowo dotkliwe uznano problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz związane z nadużywaniem alkoholu oraz konfliktami sąsiedzkimi. Ponadto zły stan budynków m.in. mieszkań socjalnych, nieporządek sprawia, że okolica ta jest nieprzyjemna także dla dzieci. Eksperti przyznali, że można mówić o społecznej stygmatyzacji mieszkańców tego podobszaru, w związku z tym szczególnie potrzebne są tu działania zmieniające sam podobszar, ale i jego społeczne postrzeganie. Wskazywano tu na mini-projekty, programy aktywności lokalnej, które zmobilizowałyby mieszkańców do zadbania o estetykę otoczenia np. uporządkowanie najbliższej przestrzeni, utworzenie placu zabaw czy ogródków.

Podobszar 3, a w szczególności osiedle Kościuszki określono jako strefę, gdzie nasilone są negatywne zjawiska takie jak przemoc, uzależnienia od alkoholu i gier hazardowych. Uzależnienie alkoholowe łączy się w tym wypadku także z agresją i przemocą domową, o czym świadczą

Niebieskie Karty zakładane tamtejszym mieszkańcom. Na kryzysową sytuację wpływa także łatwy dostęp do używek, w tym do tzw. „dopalaczy”.

Lokalni eksperci przyznali, że zjawisko **starzenia się społeczeństwa** Wieliczki koncentruje się i jest o wiele bardziej widoczne w przypadku miasta. W tym kontekście odnoszono się do wszystkich czterech podobszarów, wskazując, że intensyfikacja problemu dotyczy podobszaru 3 – głównie osiedla Kościuszki i Przyszłości oraz podobszaru 1 – głównie osiedla Asnyka, Sienkiewicza oraz W. Pola. Podawano, że brakuje tam oferty, infrastruktury spędzania czasu dla osób starszych (szczególnie tych mniej aktywnych i o ograniczonej sprawności ruchowej). Wskazywano na rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze oraz zwiększającą się liczbę osób wymagających całodobowej opieki. Odpowiedzią na tego typu kwestie może być np. budowa sieci samopomocowej, okresowe wsparcie dla starszych samotnych osób, stworzenie miejsc np. Centrów Seniora, gdzie starsze osoby mogą się po prostu spotkać i porozmawiać, ale także skorzystać z adekwatnej do ich potrzeb oferty kulturalno-rekreacyjnej (np. zajęcia gimnastyczne z fizjoterapeutą). Ponadto zwracano uwagę na niedostosowanie budynków i przestrzeni ww. podobszarów do zmieniającej się struktury wieku mieszkańców i ich potrzeb np. brak windy w 4-piętrowych blokach, brak centralnego ogrzewania (mało ekologiczne piece węglowe lub grzałki elektryczne), chodniki zastawione autami, wysokie krawężniki. Wszystko to utrudnia przemieszczanie się seniorom, a także niepełnosprawnym, czy matkom z dziećmi w wózkach.

Według lokalnych ekspertów do priorytetowych działań w rewitalizacji strefy społecznej należy integracja mieszkańców blokowisk – podobszarów 1 i 3, w tym integracja międzypokoleniowa. Ponadto utworzenie infrastruktury społecznej oraz infrastruktury czasu wolnego sprawi, że podobszary te staną się bardziej atrakcyjne dla nowych mieszkańców, w tym rodzin z dziećmi. Za istotne uznano także rozwijanie taniej/bezpłatnej i ogólnodostępnej oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży. Miejsca wsparcia dziennego dla tej grupy, placówki takie jak „Siemacha” dają nastolatkom możliwość rozwoju, a także eliminują negatywne zjawiska społeczne.

Bezpieczeństwo

Główną instytucją odpowiedzialną za bezpieczeństwo w Wieliczce jest Komenda Powiatowa Policji, która gromadzi dane dotyczące przestępstw zgłoszonych i prewencyjnych. Dane gromadzone są bez podziału na obszar miejski i wiejski, co pozwala na wyciągnięcie wniosków o charakterze ogólnym. Analizując sytuację na przestrzeni czterech lat można zauważyć, że liczba popełnionych przestępstw systematycznie spada, rośnie natomiast liczba wykroczeń ujawnionych przez służby prewencyjne. Wśród zgłoszonych przestępstw najczęściej występujące to włamania do mieszkania oraz kradzieże.

Tabela 9. Przestępstwa i wykroczenia na terenie powiatu wielickiego

	2012	2013	2014	2015 ⁵
liczba przestępstw	540	438	358	281
liczba wykroczeń	1417	2194	2831	3288

⁵ Dane z okresu I-XI

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Wieliczce, GUS, 2015

Warto wspomnieć o wskaźniku wykrywalności sprawców przestępstw w powiecie wielickim, który spadł z poziomu 65% w latach 2012-2013 do poziomu 60% w 2014r. (w województwie małopolskim wskaźnik ten wynosił 65%).

Na obszarach miejskich koncentruje się ponad połowa wszystkich interwencji na terenie gminy, w każdym podobszarze zdarzają się sytuacje związane z przemocą domową i według lokalnych ekspertów każdy ze wskazanych podobszarów nadaje się do rewitalizacji pod względem bezpieczeństwa.

Według danych Straży Miejskiej w Wieliczce do połowy 2015 r. odnotowano łącznie 1301 wykroczeń. Biorąc pod uwagę dane z wcześniejszych lat można zauważyć, że liczba wykroczeń najbardziej spadła w 2013 r., po czym w roku następnym znacząco wzrosła. Podobną tendencję zaobserwowano w przypadku liczby zdarzeń komunikacyjnych. Wspomniane spadki wiązały się ze zwiększoną liczbą interwencji w 2013 r. i spadkiem tego wskaźnika w 2014 r.

W porównaniu z danymi z miasta, podobszary przeznaczone do rewitalizacji najgorzej wypadają pod kątem wypadków, które stanowią tam aż 60,15% wszystkich zdarzeń komunikacyjnych. Ten aspekt bezpieczeństwa powinien zostać szczególnie uwzględniony w procesie rewitalizacji.

Pod względem liczby wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców najgorzej wypada podobszar nr 3 (1,59), który jest bardzo zaludnionym terenem zamieszkiwanym przez stosunkowo dużo bezrobotnych oraz osób korzystających z pomocy społecznej. Terenem, który powinien zostać szczególnie wzięty pod uwagę w tym podobszarze jest Park Mickiewicza, gdzie notuje się najwięcej wykroczeń (42,14%). Nie najlepiej wypada także podobszar nr 4 (1,3), który zanotował niewiele mniej nieprawidłowości, zwłaszcza na ulicy Lednickiej (aż 60% wykroczeń względem całego podobszaru nr 4). Na tym tle najlepiej prezentuje się podobszar nr 2 (0,42). Mimo że liczba wykroczeń na tym terenie jest najniższa, powinno się tutaj zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie bezpieczeństwa, ze względu na lokalizację kopalni soli i możliwy ruch turystyczny w jej okolicach.

Tabela 10. Liczba wykroczeń w odniesieniu do podobszarów w przeliczeniu na 100 mieszkańców⁶

	Podobszar nr 1	Podobszar nr 2	Podobszar nr 3	Podobszar nr 4
liczba wykroczeń	0,72	0,42	1,59	1,3

Źródło: Straż Miejska w Wieliczce

Najwięcej interwencji w przeliczeniu na 100 mieszkańców zanotowano w podobszarach nr 1 (6,15) i nr 1 (2,25). Najwięcej interwencji podjęto na osiedlu Wincentego Pola (podobszar 1) na ulicy Lednickiej (podobszar nr 4). Z danych wynika, że pod względem przeprowadzonych interwencji najlepiej wypada podobszar nr 2. Problemem, który wydaje się omijać Wieliczkę jest niszczenie mienia, w ciągu 4 lat na całym obszarze zdegradowanym nie zanotowano ani jednego takiego przypadku.

⁶ Dane do czerwca 2015r.

Tabela 11. Liczba interwencji w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

	Podobszar 1	Podobszar 2	Podobszar 3	Podobszar 4
liczba interwencji	6,25	0,78	1,4	2,25

Źródło: Straż Miejska w Wieliczce

Liczba wypadków jest istotnym elementem bezpieczeństwa w mieście. Biorąc pod uwagę liczbę zdarzeń komunikacyjnych znów najgorsza sytuacja jest widoczna w podobszarze nr 4, zwłaszcza na ulicy Lednickiej (aż 64,49% wypadków na całym podobszarze nr 4).

Tabela 12. Zestawienie zdarzeń komunikacyjnych w odniesieniu do podobszarów wskazanych do rewitalizacji.

	Podobszar 1	Podobszar 2	Podobszar 3	Podobszar 4
liczba zdarzeń komunikacyjnych	45	25	61	107

Źródło: Straż Miejska w Wieliczce

Niekorzystnie na bezpieczeństwo mieszkańców, związane z codziennym przemieszczaniem się po mieście, wpływa zdominowanie przestrzeni przez auta. Dotyczy to zwłaszcza poszczególnych ulic z trzech podobszarów: Sienkiewicza (Podobszar 1), Szpitalna (Podobszar 2), Kosiby (Podobszar 3). W tym kontekście przywoływano także niebezpieczeństwo dla użytkowników ruchu drogowego powodowane przez brak parkingu przy Szkole Podstawowej nr 2 (Podobszar 2) – dzieci podwożone do szkoły przez rodziców wysiadają po prostu na ulicy. Należy zatem podjąć działania mające na celu przywrócenie pieszym bezpieczeństwa na wyżej wymienionych podobszarach, m.in. polegające na uwolnieniu chodników zastawionych przez samochody dzięki utworzeniu dodatkowych stref lub miejsc parkingowych.

Eksperti przyznali, że kolejną kwestią zmniejszającą bezpieczeństwo mieszkańców obszaru wskazanego do rewitalizacji są miejsca gromadzenia się młodzieży, ale także dorosłych, którym towarzyszy spożywanie alkoholu i/lub innych używek w miejscach publicznych, a czasem też agresywne zachowania. W szczególności wskazywano tutaj na podobszar 1 (osiedle Sienkiewicza), podobszar 2 (okolice ul. Klaśnieńskiej) oraz podobszar 3 – osiedle Kościuszki. Wśród miejsc szczególnie niebezpiecznych wymieniano boiska sportowe (boiska przy szkołach, boisko przy os. Kościuszki), parki, okolice sklepów osiedlowych. To w szczególności okolice ulicy Klaśnieńskiej i Kościuszki mają złą renomę wśród mieszkańców, określane są jako mało bezpieczne i nieatrakcyjne do życia/mieszkania. Działania, które umożliwią zmianę tej sytuacji powinny z jednej strony koncentrować się na stwarzaniu miejsc i oferty spędzania czasu wolnego – szczególnie dla młodzieży (zapewnienie alternatywy dla łatwo dostępnych używek) czy na intensyfikacji programów motywacyjnych związanych z wychodzeniem z uzależnień, a z drugiej być uzupełniane o rozwiązania techniczne np. doświetlenie niektórych ulic i osiedli.

Obawy o bezpieczeństwo łączą się także z ul. Sadową, na której końcu znajduje się Małopolski Zespół Hosteli Socjalno-Readaptacyjnych Stowarzyszenie Monar (w pobliżu podobszaru 3 i Szkoły Podstawowej nr 4), w szczególności, że od 2016 roku przyjęto tam grupę czynnych

narkomanów. W tym przypadku należy podjąć działania zwiększające poczucie bezpieczeństwa mieszkańców-sąsiadów (wśród których znajdują się także rodziny z dziećmi), działania profilaktyczne i uświadamiające dla uczniów. Z jednej strony w przypadku tego miejsca, można mówić o nasileniu interwencji związanych z głośnymi kłótniami i agresją, z drugiej należy pamiętać, że podopieczni, którzy zakończyli terapię często decydują się na zamieszkanie w Wieliczce, a w związku z tym warto przewidzieć dla nich działania włączające, integrującą z mieszkańcami, aktywizujące zawodowo.

Edukacja

Wpływ edukacji na pozostałe obszary społeczne jest coraz bardziej zauważalny. Poziom i jakość edukacji może wpływać w przyszłości na odsetek bezrobocia czy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, dlatego warto przeanalizować jakość nauczania w wielickich szkołach (trzy szkoły podstawowe i jedno gimnazjum). Obraz sytuacji budują m.in. wyniki sprawdzianu szóstoklasisty i egzaminu gimnazjalnego.

Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty pokazują, że najlepsze wyniki osiągają uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 4 – w 2015 r. uczniowie napisali sprawdzian średnio na 79%. Najsłabsze wyniki zanotowano w Szkole Podstawowej nr 3 (średni wynik wyniósł 66,30%). Oprócz wyników sprawdzianu pewnym potwierdzeniem jakości nauczania są staniny szkół (dla SP nr 2 stanin wynosi 6, dla SP nr 3 wynosi 5, dla SP nr 4 wynosi 8.). Skala staninowa odpowiada na pytanie, jaką pozycję zajmuje wynik ucznia na tle wyników osiągniętych przez całą badaną populację.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego wypadają pozytywnie na tle kraju, także w porównaniu z wynikami z województwa, powiatu i gminy. Wyniki tych testów były najlepsze w 2013r., w późniejszych latach średnie wyniki zaczęły spadać, zwłaszcza jeśli chodzi o część matematyczno-przyrodniczą.

Tabela 13. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w Wieliczce w 2015r.

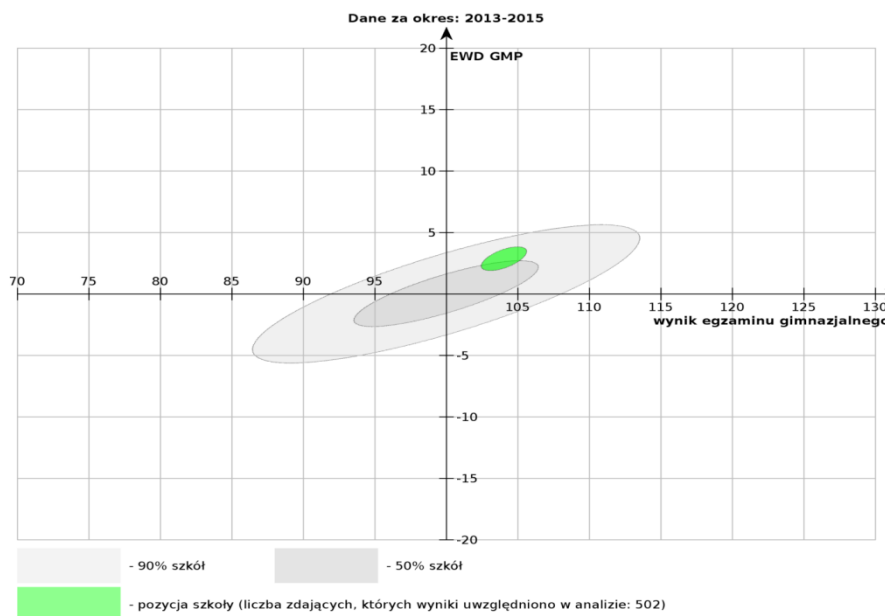
	Część humanistyczna	Część matematyczno-przyrodnicza	Język angielski (poziom podstawowy)
Polska	62,00 %	48,00 %	67,00 %
województwo małopolskie	64,00 %	51,00 %	68,00 %
powiat wielicki	66,13 %	52,57 %	68,68 %
gmina Wieliczka	64,45 %	51,60 %	70,00 %
Gimnazjum w Wieliczce	66,45 %	53,25 %	74,70 %

Źródło: CKE w Krakowie, 2016

Wysoka jakość edukacji, którą potwierdzają wyniki egzaminów, ma swoje odzwierciedlenie we wskaźniku Edukacyjnej Wartości Dodanej. Według niego gimnazjum w Wieliczce jest szkołą

sukcesu (w każdej z części egzaminu), co świadczy o tym, że szkoła dobrze wykorzystuje potencjał uczniów, którzy przychodzą do szkoły z różnym poziomem wiedzy i umiejętności.

Rysunek 2. Wskaźnik Edukacyjnej Wartości Dodanej dla gimnazjum w Wieliczce - część matematyczno-przyrodnicza

Źródło: ewd.edu.pl

Oprócz edukacji warto przyrzeć się wskaźnikowi czytelnictwa, który także może świadczyć o jakości kapitału społecznego i perspektywach jego rozwoju. W Wieliczce działa Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna. Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji stanowią 14,5% jej czytelników, co jest zdecydowanie niższą wartością niż odsetek wszystkich użytkowników biblioteki wśród mieszkańców Wieliczki (26,67%). We wszystkich podobszarach zanotowano podobny odsetek czytelników wahający się od 15% do 20% ludności danego podobszaru wstępnie wskazanego do rewitalizacji (najwyższy odsetek czytelników występuje w podobszarze nr 2).

Aktywność społeczna

Aktywność społeczna przejawia się w znaczący sposób m.in. w działalności organizacji pozarządowych. W Wieliczce działa 70 organizacji o różnym charakterze, które adresują swoją działalność do ogółu mieszkańców. Aktywność tych organizacji przejawia się w kilku obszarach:

- pomoc i integracja społeczna (25)
- kultura fizyczna i sport (21)
- kultura, rekreacja, edukacja (18)
- zdrowie i bezpieczeństwo (1)
- pomoc zwierzętom (2)
- inne (3)

Warto zauważyć, że większość organizacji pozarządowych w Wieliczce stanowią jednostki zajmujące się pomocą i integracją społeczną. Wśród wszystkich organizacji pozarządowych warto zwrócić uwagę na te o statusie organizacji pożytku publicznego, które w wyróżniający sposób działają na rzecz pomocy społecznej: Fundacja Leonardo, Polski Czerwony Krzyż, Caritas

Archidiecezji Krakowskiej, Stowarzyszenie SIEMACHA, Stowarzyszenie Brata Alojzego Kosiby i Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych Solny Gwarek.

Fundacja „Leonardo” realizuje działalność z zakresu pomocy społecznej poprzez wspieranie osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizuje 2 zadania zlecone przez Gminę – Ośrodek wsparcia dla osób chorujących psychicznie, z którego oferty korzysta obecnie 45 uczestników, oraz wsparcie dla osób i rodzin z chorobą psychiczną realizowane poprzez świadczenie specjalistycznych usług w miejscu zamieszkania chorujących.

Caritas Archidiecezji Krakowskiej na terenie Miasta prowadzi następujące formy działalności nakierowane na osoby potrzebujące – placówkę wsparcia dziennego (dla 20 dzieci z rodzin potrzebujących tego rodzaju wsparcia), Stację Opieki (realizacja usług pielęgnacyjnych i rehabilitacyjnych dla osób niesamodzielnych i samotnych), Ośrodek Wsparcia dla Osób Starszych realizujący zadania z zakresu integracji osób starszych i młodzieży. Ponadto Caritas prowadzi przedszkole niepubliczne pracujące metodą Marii Montesorii.

PCK działa głównie w obszarze realizacji usług opiekuńczych dla osób zależnych i wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Stowarzyszenie Siemacha prowadzi w budynku Gminy placówkę wsparcia dziennego dla 60 dzieci i młodzieży. Oferta zajęciowa, z uwagi na specjalistyczny charakter jednostki, oferuje zarówno zajęcia pozwalające na rozwój zainteresowań (pracownie muzyczną, informatyczną, językową) jak i korekcję zachowań i postaw negatywnych (socjoterapia, grupy społecznościowe, specjalistyczne wsparcie indywidualne – psycholog, pedagog – dla dzieci i rodzin).

Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych Solny Gwarek zajmuje się wspieraniem i podejmowaniem działań na rzecz dzieci i dorosłych w rodzinach alkoholowych. Wspiera także dożywianie w 17 ogniskach świetlicowych z programem socjoterapeutycznym dla dzieci ze szkół podstawowych. Stowarzyszenie Brata Alojzego Kosiby organizuje pomoc dla ludzi samotnych i ubogich, w tym udziela pomocy medycznej, przeciwdziała patologiom społecznym takim jak alkoholizm, narkomania i przemoc oraz otacza opieką prawną, finansową i pedagogiczną szczególnie uzdolnione dzieci i młodzież. Stowarzyszenie prowadzi Dom Diennej Pomocy oraz stołówkę dla ludzi samotnych i ubogich, a dodatkowo prowadzi świetlicę dla dzieci. Można przypuszczać, że lokalizacja tych instytucji daje pewne pojęcie o sytuacji na danym terenie. Ulica brata Alojzego Kosiby znajduje się na podobszarze nr 3, ulica Pocztowa zlokalizowana jest w pobliżu ulicy Sienkiewicza, należącej do podobszaru nr 1. Na tych podobszarach występuje największy odsetek osób bezrobotnych oraz osób korzystających z pomocy społecznej, co tłumaczy obecność organizacji pomocowych.

Aktywność społeczna mieszkańców przejawia się także w odsetku osób biorących udział w wyborach. Szczególnie ważne dla społeczności lokalnej są wybory samorządowe, w których wybrane przez mieszkańców władze lokalne przez 4 lata będą decydowały o kwestiach kluczowych dla mieszkańców, które będą realnie wpływały na jakość życia (edukacja, służba zdrowia, pomoc społeczna, bezpieczeństwo, podatki i ceny, roboty publiczne, kultura). W Wieliczce najniższą świadomość obywatelską można zaobserwować na podobszarze nr 3, gdzie zanotowano najniższą frekwencję zarówno w wyborach samorządowych, jak i w wyborach do parlamentu UE.

Tabela 14. Frekwencja wyborcza w Wieliczce

	Wybory do sejmu i senatu RP	Wybory prezydenckie 2015	Wybory do Parlamentu Europejskiego 2014	Wybory samorządowe 2014
Podobszar 1	59,07%	61,83%	33,71%	47,27%
Podobszar 2	55,93%	51,65%	31,37%	43,89%
Podobszar 3	55,84%	55,84%	27,51%	38,92%
Podobszar 4	57,36%	53,43%	32,67%	48,34%
Frekwencja ogólna	56,28%	53,08%	28,21%	46,27%

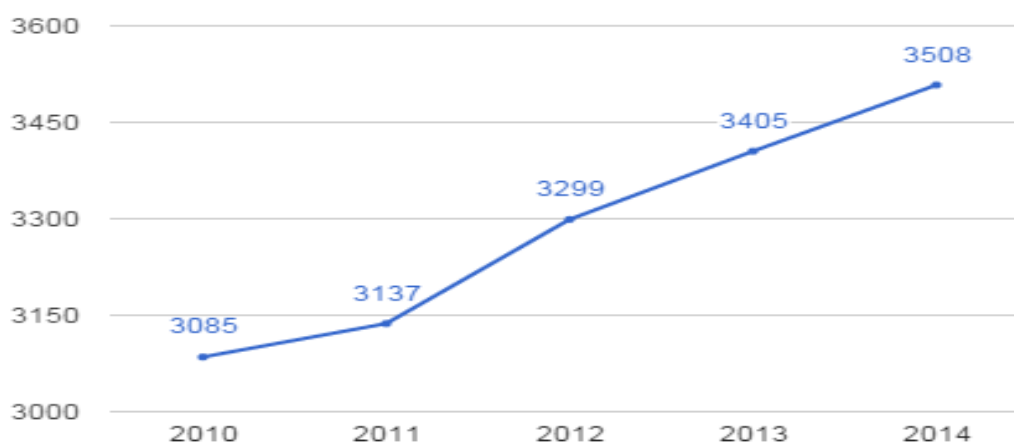
Źródło: BDL, GUS, 2016

2.3. Sfera gospodarcza

Rozwój miejscowej gospodarki jest szczególnie istotny dla mieszkańców miasta, głównie ze względu na szansę zmniejszenia stopy bezrobocia i wzrost poziomu jakości życia. Zagadnienie to jest także ważne dla miasta powiatowego, pełniącego rolę ośrodka usługowo-administracyjnego, gospodarczego i kulturalnego. Atrakcyjność Wieliczki dla inwestorów wzrosła dzięki studium zagospodarowania przestrzennego, dzięki któremu zwiększono do 250 hektarów tereny pod inwestycje. Szczególnie istotne znaczenie ma Wielicka Strefa Aktywności Gospodarczej.

Według danych GUS w Wieliczce w 2014 r. 3508 podmiotów było wpisanych do rejestru REGON. Liczba ta stale rośnie, co wskazuje na konsekwentny rozwój przedsiębiorczości.

Wykres 1. Liczba podmiotów gospodarczych w Wieliczce wpisanych do rejestru REGON

Źródło: GUS, BDL, 2016

Struktura wielkościowa podmiotów jest bardzo podobna do struktury w kraju. W Wieliczce ok. 96% stanowią mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające od 0-9 osób), 3,2% stanowią małe przedsiębiorstwa (10-49 osób), 0,8% to średnie firmy (50 do 249 osób), jedynie 0,1% stanowią duże firmy (powyżej 250 osób). Wśród podmiotów przeważa sektor prywatny skupiający 98,3% liczby podmiotów gospodarczych, zaledwie 1,6% to sektor państwowy.

Od lat największy sektor gospodarczy w Wieliczce stanowią usługi (81%). Przemysł i budownictwo stanowi 18,9% przedsiębiorstw, rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo zaledwie 0,1%. Struktura branżowa podmiotów gospodarczych w Wieliczce jest dość zróżnicowana, jednak na przestrzeni lat nie ulega większym zmianom. W 2014 r. najwięcej podmiotów gospodarczych zostało zakwalifikowanych do następujących sekcji:

- Sekcja G (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle), wskaźnik wynosił 37,53%.
- Sekcja M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna), wskaźnik wynosił 16,48%
- Sekcja F (budownictwo), wskaźnik wynosił 13,72%
- Sekcja C (przetwórstwo przemysłowe), wskaźnik wynosił 11,65%
- Sekcja S (pozostała działalność usługowa) i T (gospodarstwa domowe produkujące wyroby na własne potrzeby), wskaźnik wynosił 8,42%
- Sekcja H (transport i gospodarka magazynowa), wskaźnik wynosił 7,91%
- Sekcja Q (opieka zdrowotna i pomoc społeczna), wskaźnik wynosił 7,09%

Na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji działa łącznie 72 podmioty, najwięcej z nich jest zlokalizowanych w podobszarze nr 3, co stanowi 45,83% wszystkich podmiotów gospodarczych. Charakter usług jest dość zróżnicowany. W podobszarze nr 1 funkcjonuje apteka i biuro rachunkowe, przedszkole, w podobszarze nr 2 dominują usługi, handel i sprzedaż detaliczna. W podobszarze nr 3 przeważa handel, działa także biuro podróży, świadczone są usługi transportowe oraz działa firma zajmująca się naprawą samochodów. W podobszarze nr 4 mamy do czynienia z handlem, sprzedażą detaliczną i usługami z zakresu zdrowia (fizjoterapia), ponadto funkcjonuje tam ośrodek szkolenia kierowców, fotograf, firma remontowo-budowlana⁷.

Wskaźnik przedsiębiorczości dla miasta Wieliczka z roku na rok rośnie, w 2014 r. osiągnął wartość 161,8. Wskaźnik przedsiębiorczości osób fizycznych dla miasta Wieliczka (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności) w 2015 r. wynosił 119.

Liczba podmiotów gospodarczych odniesiona do liczby ludności wskazuje, że najwyższy poziom przedsiębiorczości występuje w podobszarze nr 2 (36,4), choć na obszarze tym działa jedynie 18 podmiotów gospodarczych. Najwięcej podmiotów gospodarczych działa w podobszarze 1, jednakże jest to także obszar, w którym zamieszkuje największa liczba mieszkańców, w związku z czym wskaźnik przedsiębiorczości wynosi tu jedynie 26,4. Warto podkreślić, że na wszystkich obszarach wskazanych do rewitalizacji wskaźnik przedsiębiorczości jest znacznie niższy niż średnio dla miasta, w związku z powyższym warto objąć te tereny szczególnymi działaniami, które pomogłyby wspierać przedsiębiorczość.

⁷ Na podstawie: <https://prod.ceidg.gov.pl/ceidg.cms.engine/>.

Tabela 15. Odsetek podmiotów gospodarczych w 2016 r. zarejestrowanych w CEIDG według podobszarów przeznaczonych do rewitalizacji (% z Miasta Wieliczka)

Podobszar 1	Podobszar 2	Podobszar 3	Podobszar 4	Miasto Wieliczka
95 (2,71%)	18 (0,23%)	33 (0,94%)	19 (0,54%)	3508

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Wieliczka, 2016

Wnioski dla obszaru gospodarczego:

- największa koncentracja podmiotów gospodarczych występuje w podobszarze nr 1 (2,71%).
- najwyższy poziom przedsiębiorczości występuje w podobszarze nr 3;
- najmniej podmiotów gospodarczych zostało zarejestrowanych w podobszarze nr 2 (0,23%), co wskazuje to na niską dostępność usług w tym podobszarze rewitalizacji (co nie oznacza, że w bezpośrednim otoczeniu tego typu podmiotów brakuje);
- najwięcej podmiotów gospodarczych w Wieliczce działa w sekcji G (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle).

Podsumowanie sfery społeczno-gospodarczej

W podobszarze nr 1 znajduje się względnie dużo podmiotów gospodarczych (2,71%), jednakże biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców (wskaźnik przedsiębiorczości), okazuje się, że obszar ten również zmagają się z problemami natury gospodarczej.

W podobszarze nr 2 znajduje się najmniej podmiotów gospodarczych, pomimo tego poziom przedsiębiorczości jest względnie wysoki (najwyższy ze wszystkich obszarów). Dodatkowo na wskazanym obszarze występuje wysoka stopa bezrobocia i najwyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Na tym podobszarze zanotowano także największy odpływ ludności.

W podobszarze nr 3 występuje największy odsetek bezrobotnych i bardzo duży odsetek osób korzystających ze świadczeń społecznych. Na tym terenie występuje największa koncentracja osób w wieku niemobilnym i biernych zawodowo. Problem tego podobszaru to także najniższa aktywność wyborcza. Występuje tutaj największa koncentracja podmiotów gospodarczych, jednak nie ma to odzwierciedlenia w poziomie przedsiębiorczości.

W podobszarze nr 4 także mamy do czynienia z dużym odsetkiem osób korzystających z pomocy społecznej, zwłaszcza wśród kobiet i osób w wieku niemobilnym.

2.4. Sfera środowiskowa

Ważnym elementem dla efektywnego zarządzania rozwojem jest kwestia zrównoważonej gospodarki i ochrony środowiska. Poszanowanie zasobów naturalnych wiąże się przede wszystkim z możliwością korzystania z ich bogactwa dla przyszłych pokoleń. Kwestia jakości stanu środowiska i jego estetyki jest ważna zarówno dla zdrowia, jak i jakości i komfortu życia, dlatego, planując wszelkie działania rozwojowe, powinno się bezwzględnie zwracać uwagę na aspekt środowiskowy.

Gmina Wieliczka charakteryzuje się stosunkowo dużą gęstością zaludnienia, co przekłada się na poszczególne formy użytkowania ziemi oraz mały udział **terenów zielonych** w ogólnej powierzchni gminy. Udział terenów zielonych według danych z 2014 roku uzyskanych z GUSu w mieście Wieliczka wynosi 5,5 %. Najbliżej centrum znajdują się dwa parki: Adama Mickiewicza i Św. Kingi. Spełniają one w mieście funkcje rekreacyjne, integracyjne oraz, z racji istnienia w nich obiektów cennych przyrodniczo, także edukacyjne. Parki te są zlokalizowane w obrębie podobszaru 3 wstępnie wyznaczonego do rewitalizacji. Najwięcej terenów zielonych – głównie zieleni nieurządzonej, lasów miejskich, znajduje się w południowej części miasta, w południowo – zachodniej części znajdują się niewielkie zbiorniki wodne. Dysproporcja w rozmieszczeniu terenów zielonych, pomiędzy częścią północną a południową, jest związana z bezpośrednim sąsiedztwem północnej części miasta z Krakowem, a co za tym idzie – gęstszą zabudową. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych Miasta i Gminy Wieliczka wynosi 788 ha, w samy mieście z kolei wartość ta jest równa 48 ha.

W porównaniu z gminami położonymi w sąsiedztwie, przykładowo z gminą Niepołomice, Wieliczka posiada niewielki udział powierzchni chronionych. Do najważniejszych **form ochrony przyrody** na terenie Gminy Wieliczka należą:

- Zabytkowa Kopalnia Soli wpisana w 1978 roku na listę światowego dziedzictwa UNESCO. W północno – wschodniej części Kopalni znajduje się rezerwat przyrody Groty Kryształowe. Przedmiotem ochrony stały się naturalne pustki skalne utworzone w skałach pochodzenia mioceńskiego.
- Użytek ekologiczny Las Krzyszkowicki o powierzchni 33,96 ha z licznymi gatunkami roślin reliktowych, m.in. skrzypu olbrzymiego.

Na terenie gminy Wieliczka znajduje się 36 pomników przyrody. 3 z nich znajdują się w granicach obszarów problemowych.

Tabela 16. Pomniki przyrody na obszarze wstępnie wyznaczonym do rewitalizacji.

Obiekt	Lokalizacja	Podobszar wyznaczony do rewitalizacji
Buk	Park Mickiewicza	3
Wiąz	Park Mickiewicza	3
Dąb Szypułkowany	Klasztor Franciszkanów	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie

Barierą rozwoju przestrzennego mogą stać się **ruchy masowe gruntów**, które znacznie utrudniają lokalizację zabudowy i powodują liczne zniszczenia na terenach, na których występują. W Gminie Wieliczka problem ten manifestuje jest z występowaniem osuwisk. Niektóre obszary, ze względów bezpieczeństwa, muszą zostać całkowicie wyłączone z planowanej zabudowy. Na terenie miasta osuwiska występują w jego południowej części, co wiąże się z dużym nachyleniem terenu oraz wcześniejszymi próbami interwencji człowieka na tym terenie. Osuwisko Kłaśnieńskie jest zlokalizowane w sąsiedztwie podobszaru 2 wstępnie wyznaczonego do rewitalizacji. Jest to aktywne osuwisko zalecane do monitorowania, a wszelkie działania prowadzone na omawianym podobszarze powinny być prowadzone z uwzględnieniem aspektów bezpieczeństwa oraz możliwości zagospodarowania danego obszaru. Na występowanie osuwisk narażony jest również podobszar 4, w obrębie którego planowano utworzyć stok narciarski. Warto odnotować, iż jedną z przyczyn powstania osuwisk na terenie o sprzyjającej im budowie geologicznej jest obciążenie stoku przez zabudowę oraz wibracje związane m. in. z robotami lub ruchem samochodowym, dlatego przed podjęciem jakichkolwiek działań, należy skrupulatnie przebadać możliwości lokalizacji infrastruktury na omawianym terenie.

Ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu, gminę Wieliczka charakteryzuje duże **zróżnicowanie klimatu**. Północna część, a więc i miasto Wieliczka należy do strefy klimatu podgórskiego, nizin i kotlin. Średnia roczna temperatura to 8,2 °C.

Stan powietrza w Gminie Wieliczka związany jest z położeniem miasta w obrębie aglomeracji Krakowskiej (na terenie której odnotowuje się znaczne przekroczenia norm zanieczyszczenia powietrza) oraz przebiegu głównych tras – autostrady A4 oraz drogi krajowej.

Na terenie Wieliczki przeważają wiatry ze wschodu – 30 %, oraz z zachodu 20%; taki rozkład wiatrów jest spowodowany ukształtowaniem terenu czyli otwarciem na linii wschód – zachód, ze strony północnej występuje przeszkoda w postaci wysoko i gęsto zabudowanego Krakowa. Miasto Wieliczka leży w obniżeniu geomorfologicznym, w którym ze względu na niesprzyjające warunki atmosferyczne, takie jak niska tzw. przewietrzalność obszaru, częste zjawiska inwersji temperatur i spływu mas zimnego powietrza w dół, którym towarzyszą m.in. zastoiska mgły, kumulują się czynniki sprzyjające gromadzeniu się pyłów/zanieczyszczeń powietrza (wygenerowanych zarówno na terenie samego miasta, jak i pyłów/zanieczyszczeń z obszaru miasta Krakowa). W skali roku notuje się około 112 dni z przymrozkami i około 47 dni mroźnych.

Kolejnym czynnikiem negatywnie wpływającym na jakość powietrza, w szczególności nasilającym się w okresie zimowym, jest niska emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków: małych kotłowni i przydomowych palenisk. Jest to powiązane ze spalaniem słabej jakości węgla oraz odpadów komunalnych, m.in. opakowań plastikowych, płyt meblowych i innych. Według raportu WIOŚ w Krakowie, opracowującego co roku „Ocenę jakości powietrza w województwie małopolskim”, Gmina Wieliczka została zaliczona do klasy C.⁸ Na terenie Gminy, jak i całej aglomeracji krakowskiej, występuje przekraczana norma pyłu zawieszanego PM10. Pomiary innych związków: SO₂, ozonu i CO nie przekraczają dopuszczalnych granic.

Według podziału na 4 podobszary rewitalizacyjne najbardziej narażonym podobszarem pod względem zanieczyszczenia powietrza jest podobszar nr 3. Wiąże się to z istnieniem m.in. intensywnie uczęszczanych przez ruch samochodowy ulic Kościuszki i Daniłowicza. Jest to również teren charakteryzujący się wysokim udziałem domów jednorodzinnych w strukturze przestrzennej miasta, co w sezonie zimowym jest dodatkowym zagrożeniem dla jakości powietrza w Wieliczce.

Niekorzystnym elementem, wpływającym na zmniejszenie się jakości życia w mieście jest **hałas**. Źródłem emisji hałasu na terenie gminy Wieliczka jest przede wszystkim transport drogowy oraz kolejowy. Najbardziej narażone na hałas są tereny położone w bliskiej odległości od Autostrady A4 i drogi krajowej nr 94 oraz obszary w sąsiedztwie torów kolejowych. Według pomiarów hałasu z 2013 roku prowadzonych w Gminie Wieliczka w sąsiedztwie Autostrady A4 na odcinku Balice – Szarów oraz drogi krajowej nr 94 na odcinku Bolesław - Wieliczka w bliskości tych ciągów komunikacyjnych zostały przekroczone dopuszczalne normy poziomu hałasu. Tereny te są jednak położone w znacznej odległości od obszaru wyznaczonego wstępnie do rewitalizacji, co oznacza, iż hałas tam generowany nie wpływa na komfort życia mieszkańców wskazanych terenów.

Dla obszaru wstępnie wyznaczonego do rewitalizacji nie prowadzono badań pomiaru hałasu, jednak niezaprzeczalnym jest fakt zmniejszenia komfortu życia mieszkańców tychże obszarów poprzez hałas generowany wprost przez ruch kołowy - korkujące się ulice, częste hamowania i ruszania pojazdów, etc. Uciążliwość tzw. klimatu akustycznego, w szczególności na podobszarze 1 i 4, wiąże się z istnieniem wąskich ciągów komunikacyjnych i bliskością zabudowy w stosunku do pasów drogowych. Pomiarom został natomiast poddany hałas kolejowy w bliskiej odległości od torów, jednak mimo uciążliwości i zmniejszenia komfortu życia mieszkańców, nie przekroczył on granicy normy. Marginalnym jest natomiast udział hałasu przemysłowego i hałasu linii energetycznych na obszarze wstępnie wyznaczonym do rewitalizacji.

Gmina Wieliczka jest zaopatrywana w **wodę** przez Zakład Uzdatniania Wody w Bieżanowie (Kraków) oraz wodę z ujęcia powierzchniowego z Dobczyc. Położenie w bliskiej odległości od obu tych punktów jest cenne strategicznie. Jakość wody przeznaczonej do spożywania, z obu punktów, pod względem fizykochemicznym spełnia wymagania. Wody podziemne na terenie powiatu wielickiego należą do klas V - stan złej jakości oraz IV- wody niezadawalającej jakości. Dodatkowo zagrożeniem na terenie gminy mogą być wycieki solanki do gruntu i wód gruntowych. Wiąże się to z kopalnią soli. Przed pierwszą eksploatacją został zakłócony naturalny przebieg warstw. Według danych na dzień 1 stycznia 2013 roku nastąpiło 162 wycieków wody solanki o różnym stopniu nasycenia.

⁸ Na podstawie Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku

Skanalizowane obszary Gminy Wieliczka obsługuje oczyszczalnia ścieków Płaszów w Krakowie. **Ścieki** z nieskanalizowanych obszarów wiejskich odprowadzane są w dwojak i sposób: jako kanalizacja przyzagrodowa na obszarach rozproszonych i jako kanalizacja zbiorcza z centralną oczyszczalnią w obszarach bardziej skupionych.

Glebami występującymi na terenie Gminy Wieliczka są głównie **gleby** płowe oraz brunatne. Można również spotkać gleby aluwialne, występujące w dolinach rzek. Gleby te należą do klas bonitacyjnych III b – gleby orne średnio dobre, oraz IV b – gleby orne średnie. Czynnikiem, który wpływa na jakość gleb jest czynnik antropogeniczny. Na terenie miasta – ze względu na dużą gęstość zaludnienia i intensywne wykorzystywanie terenu - gleby zalicza się go gleb obszarów zurbanizowanych.

Wnioski dla obszaru środowiskowego:

- Rewitalizacja powinna uwzględniać odnowę terenów zielonych, znajdujących się w obrębie wyznaczonego obszaru, zwłaszcza przestrzeni otwartych, publicznych. Tereny te to: park Św. Kingi, park Adama Mickiewicza ze stawem. Przy działaniach rewitalizacyjnych należy uwzględnić także formy ochrony przyrody – pomniki zlokalizowane w parku A. Mickiewicza.
- Obszar Wieliczki, w szczególności podobszar 2, wskazany jako obszar zdegradowany, jest narażony na występowanie ruchów masowych – osuwisk, co musi być wzięte pod uwagę przy planowaniu działań.
- W obszarze zdegradowanym występuje obniżenie jakości życia mieszkańców z powodu hałasu. Podejmowanie działań rewitalizacyjnych skupionych na eliminacji lub przynajmniej ograniczeniu źródeł hałasu będzie działaniem pożądanym dla podnoszenia jakości środowiska naturalnego w Wieliczce.
- Należy dążyć do podnoszenia jakości powietrza w Wieliczce. Działania leżące w gestii lokalnych władz i mieszkańców koncentrują się zwłaszcza w sferze ograniczania emisji zanieczyszczeń z lokalnych palenisk węglowych (ogrzewanie budynków), gdzie obecnie spalany jest węgiel niskiej jakości oraz niestety także odpadu komunalne. Program rewitalizacji powinien uwzględniać działania proekologiczne dotyczące tej sfery.

2.5. Sfera techniczna

Infrastruktura techniczna jest niezwykle istotnym elementem danej jednostki terytorialnej. Spełnia kilka ważnych funkcji: jest czynnikiem spajającym całą gminę, a jej dobry standard zwiększa jakość życia mieszkańców. Niniejszy podrozdział będzie opierał się na opisie istniejącej infrastruktury technicznej, a także identyfikacji najważniejszych problemów występujących w jej zakresie.

W 2014 roku długość czynnej sieci kanalizacyjnej wyniosła dla miasta wartość ta 64,1 km. Długość sieci wodociągowej w 2014 roku wynosiła 126 km dla obszaru miejskiego. Z kolei długość wodociągów w przeliczeniu na 100 km² w 2014 roku dla Wieliczki wyniosła 939,6 km.

Tabela 17. Odsetek ludności korzystających z instalacji

Jednostka terytorialna	Kanalizacja		Wodociągi		Sieć gazowa	
	2010	2014	2010	2014	2010	2014
województwo małopolskie	52,71	59,78	75,68	80,51	63,08	62,52
województwo małopolskie, Obszar miejski	84,47	87,15	93,90	94,33	77,31	74,98
Wieliczka Obszar miejski	81,16	83,56	97,44	99,77	84,63	87,71

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS [<http://stat.gov.pl/bdl>]

Miasto Wieliczka charakteryzuje się względnie wysokim dostępem do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej dla znacznej części mieszkańców. Odsetek ludności korzystający z omawianych instalacji w Wieliczce w 2014 roku wynosił kolejno: kanalizacja 83,56 oraz wodociągi 99,77. Według danych zamieszczonych w powyższej tabeli odsetek ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej jest niższy niż wartość ta odniesiona do wszystkich obszarów miejskich w województwie małopolskim. Miasto zapewnia niemal całkowity dostęp do sieci wodociągowej dla mieszkańców. Mieszkańcy wszystkich czterech podobszarów rewitalizacyjnych – z racji zamieszkiwania Miasta – posiadają dostateczny dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Gmina Wieliczka jest, w porównaniu do województwa małopolskiego, obszarem dobrze wyposażonym w sieć gazową; w 2014 roku liczby ludności korzystającej z sieci gazowej był dla gminy o 20,82 % wyższy niż dla województwa.

Tabela 18. Ilość przyłączy do domów

	Woda	Woda +kanal	Kanal
Podobszar 1	bd	bd	bd
Podobszar 2	8	59	1
Podobszar 3	120 +5 Bogucka	233 +22 Bogucka	0
Podobszar 4	25	192	2
SUMA	153 +5	484 +22	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka

Według danych otrzymanych z Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka dotyczących przyłączy wody i kanalizacji do poszczególnych domów, największą ilością przyłączy charakteryzował się podobszar 3 wstępnie wyznaczony do rewitalizacji. Duża liczba przyłączy wody wraz z kanalizacją cechuje również podobszar 4.

W 2014 roku odsetek mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków dla miasta wynosił 85,57 %. Od 2010 roku, kiedy wartość ta równała się 60,17 %, nastąpił znaczny wzrost tego wskaźnika. Ścieki z terenów miasta odprowadzane są do miejskiej oczyszczalni ścieków Płaszów w Krakowie.

Na obszarze gminy Wieliczka nie istnieje jeden scentralizowany system ogrzewania, a co za tym idzie zaopatrywanie w ciepło następuje w sposób indywidualny. W systemach grzewczych wykorzystywane są następujące źródła: gaz ziemny, węgiel drzewny i koks. W budownictwie jednorodzinnych najczęściej stosowane są kotły węglowe – 44,81 % oraz kotły gazowe – 43,20 %⁹.

Według danych z GUS dotyczących zasobów mieszkaniowych, na terenie miasta w 2014 roku, istniało 8 267 lokali mieszkaniowych o powierzchni 645 316 m², z kolei na pozostałym obszarze wiejskim gminy 10 206 lokali, których łączna powierzchnia wyniosła 1 034 591 m². W 2014 roku oddano do użytku na terenie samego miasta 323 nowe mieszkania; obecnie, po kryzysie na lokalnym rynku budownictwa mieszkaniowego w latach 2010 – 2011, znów następuje tendencja zwyżkowa w ilości nowych lokali oddawanych do użytku.

Według danych opracowanych przez Urząd Miasta i Gminy Wieliczka średnia cena mieszkań w centrum miasta w 2015 roku wyniosła 4 476,00 zł za 1 m². Z kolei w zachodniej części Wieliczki, na osiedlu Krzyszkowice w tym samym roku cena za 1 m² wyniosła 3 600,00 zł. Różnica między cenami mieszkań w centrum, a innymi osiedlami wynosi około 20 %. Gmina Wieliczka prowadzi stosunkowo restrykcyjną politykę mieszkaniową: w planie miejscowym ustalone są dokładnie granice nieprzekraczalnych linii zabudowy, podtrzymywane są stale rezerwy terenowe, w centrum miasta wszelkie poszerzenie terenów mieszkaniowych następuje głównie w oparciu o tereny już zainwestowane. Dla zachowania ładu przestrzennego istotnym elementem jest wyznaczanie terenów przeznaczonych dla różnych typów zabudowy, przykładowo tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną zostały w dużej części wyznaczone w zachodniej części miasta.

Wieliczka charakteryzuje się wysokim poziomem atrakcyjności rezydencjonalnej, co oznacza, iż omawiany obszar jest kierunkiem migracji z Krakowa, jest tak zwanym miastem-sypialnią dla osób pracujących w Krakowie.

Obszary wyznaczone wstępnie do rewitalizacji różnią się typami i charakterystyką zabudowy.

Tabela 19. Charakterystyka zabudowy poszczególnych obszarów wstępnie wyznaczonych do rewitalizacji

	Podobszar 1	Podobszar 2	Podobszar 3	Podobszar 4
Położenie	Osiedle Sienkiewicza, ul. Słowackiego, Asnyka, osiedle Wincentego Pola	Ul. Kłańnieńska, ul. Daniłowicza, Górsko	Osiedle Kościuszki, ul. Kościuszki, Dembowski, Narutowicza, Strzelców Wielkich, Żeromskiego, Park Mickiewicza, Park Kingi	Ul. Chopina Miodowa, Św. Sebastiana, Mikołaja Zyblikiewicza, Górnicza, Łokietka, Głowackiego

⁹ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wieliczka, 2015

Typ zabudowy	Zabudowa wielorodzinna, jednorodzinna	Zabytkowe i historyczne obiekty, w południowej części zabudowa jednorodzinna	Zabudowa jednorodzinna, W części północnej bloki mieszkaniowe	Zabudowa nawiązująca do dawnego osiedla górniczego
Główne problemy	Zniszczone elewacje zmniejszona estetyka, ograniczona ilość wolnych przestrzeni, duża intensywność zabudowy	Bariery przyrodnicze spowodowane występowaniem ruchów masowych, uboga estetyka budynków, nagromadzenie lokali socjalnych	Zniszczone elewacje, występowanie budynków opuszczonych, nagromadzenie lokali socjalnych	Zaniedbywanie dziedzictwa kulturowego, małe możliwości inwestycyjne gęsta zabudowa, uboga estetyka

Źródło: opracowanie własne

Pod względem nowo powstałych obiektów, najsilniej rozwijającym się podobszarem ze wszystkich wyznaczonych do rewitalizacji, jest podobszar 3. Przeciwnym natomiast jest podobszar 2, gdzie w minionym roku nie powstał żaden nowy obiekt. Jednym z powodów takiego stanu rzeczy, jest istnienie w obrębie podobszaru 3 wielu niezagospodarowanych, nadających się pod inwestycję działek.

W granicy obszaru wyznaczonego wstępnie do rewitalizacji, gmina Wieliczka posiada 108 lokali socjalnych i komunalnych. Rozkład lokali i mieszkań socjalnych wygląda następująco:¹⁰

- Podobszar 1 - 14
- Podobszar 2 – 34
- Podobszar 3 – 50
- Podobszar 4 – 14.

Największe nagromadzenie lokali socjalnych znajduje się na podobszarze 2 i 3. Mieszkania socjalne często są zamieszkiwane przez osoby o niższym statusie społecznym, których w dużym stopniu dotyczy problem bezrobocia. Obszary, na których występują omawiane lokale są szczególnie narażone na występowanie negatywnych zjawisk.

Problemem, z którym boryka się obszar zdegradowany, jest obecność pustostanów i lokali niezamieszkałych wchodzących w skład mienia komunalnego Gminy. Lokale te cechują się zmniejszoną estetyką, a ich dalsze pozostawianie niezagospodarowanymi, prowadzi do dalszego zwiększania dysproporcji. Pustostany należą do następujących podobszarów:

- Podobszar 2: ul. Kłaśnieńska 31 – dwa lokale niezamieszkałe, ul. Kłaśnieńska 29 – dwa lokale niezamieszkałe;
- Podobszar 3: Park Mickiewicza – cały budynek, Dembowskiego 57 – dwa lokale niezamieszkałe oraz cały parter pozostały po zlikwidowanej przychodni zdrowia.

¹⁰ Urząd miasta i gminy Wieliczka

Ważnym elementem tej części diagnozy jest infrastruktura komunikacyjna. Dobrze rozwinięta spełnia wiele funkcji: łączy oddalone od siebie obszary danej jednostki, zwiększa komfort i jakość życia mieszkańców oraz jest czynnikiem przyciągającym inwestorów na teren danego obszaru. Gmina Wieliczka znajduje się w korzystnym położeniu w systemie transportowym województwa małopolskiego. Przez północny obszar gminy – miejscowość Węgrzce Wielkie – przebiega autostrada A4. Na terenie gminy nie znajduje się żaden zjazd, jednak węzły Kraków-Wieliczka i Kraków-Wschód znajdują się tuż przy jej granicach administracyjnych. Przez obszar miasta przebiega droga krajowa nr 94; jest ona swoistym przedłużeniem ulicy Wielickiej, będącej jedną z tras wyjazdowych z Krakowa. Droga krajowa nr 94 jest również dobrą alternatywą odciążającą autostradę A4 na trasie Kraków – Tarnów. Innymi ważnymi szlakami komunikacyjnymi o znaczeniu ponadgminnym są drogi wojewódzkie 964 oraz 966.

Obszar wstępnie wyznaczony do rewitalizacji znajduje się – za wyjątkiem ulicy Asnyka, będącej drogą wojewódzką – w zarządzie dróg powiatowych i gminnych. Według danych z Gminnego Zarządu Dróg w Wieliczce na temat długości sieci drogowej wynosi:

- Podobszar 1 – 294 m
- Podobszar 2 - 1053 m
- Podobszar 3 – 4302 m
- Podobszar 4 – 2751 m

Stan dróg w zasięgu omawianych podobszarów nie jest zadowalający i w wielu przypadkach wymaga poprawy. Szacuje się, że długość sieci drogowej, wymagającej działań naprawczych wynosi około 2000 m. Działania powinny skupić się zarówno na naprawie i wymianie nawierzchni, jak i na modernizacji w zakresie infrastruktury towarzyszącej: chodników, przystanków i zjazdów. Najpilniej napraw wymagają następujące odcinki: Ulica Kościuszki na długości 883 m oraz ulica Sadowa na długości 292m. Punkty oświetlenia znajdującego się w zarządzie GZD są zlokalizowane na Alei Jana Pawła II oraz Parku Mickiewicza. Pozostałe oświetlenie stanowi własność firmy Dystrybucja Kraków.

Jednym z problemów strefy komunikacyjnej obszaru wstępnie wyznaczonego do rewitalizacji jest zbyt mała liczba parkingów i miejsc postojowych, z kolei samochody parkowane na ulicach często są utrudnieniem dla płynnego ruchu. Kolejnym aspektem jest zwiększenie bezpieczeństwa dla pieszych. Wąskie ciągi komunikacyjne oraz brak lub zniszczenia chodników mogą zmniejszać poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Wieliczki, niekorzystających z komunikacji samochodowej. Na zmniejszone poczucie komfortu, ze względu na duży ruch, w obszarze zdegradowanym, narażone są przede wszystkim osoby mieszkające w pobliżu ulicy Asnyka (podobszar 1), Narutowicza (podobszar 3) oraz Kościuszki (podobszar 3).

Przez podobszar 3 wstępnie wyznaczony do rewitalizacji przebiega linia kolejowa. Jest to jeden tor łączący Wieliczkę z Krakowem. Na terenie miasta znajdują się jedna stacja kolejowa Wieliczka Park wyremontowana w 2012 roku oraz przystanki Wieliczka Rynek-Kopalnia i Wieliczka Bogucice. Pociąg do Krakowa kursuje dwa razy w ciągu godziny od 8.00 do 24.00. Czas podróży pomiędzy stacją Wieliczka Rynek – Kopalnia a Kraków Główny wynosi około 21 minut, z kolei z Wieliczki do stacji Kraków Lotnisko podróż trwa około 48 minut. Transport kolejowy jest dobrą alternatywą dla osób pracujących w centrum Krakowa, którzy podczas swoich dojazdów unikną czasochłonnego stania w korku.

Wnioski dla obszaru technicznego:

- Na podobszarach 2 i 3 jest zlokalizowanych najwięcej lokali socjalnych, a co za tym idzie, podobszary te są najbardziej narażone na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych. Występowanie takich lokali jest argumentem przemawiającym za objęciem tych terenów rewitalizacją.
- Sieć drogowa w zasięgu omawianych obszarów, w szczególności w podobszarze 3, wymaga modernizacji. Drogi wymagające naprawy znajdują się w zarządzie Gminnego Zarządu Dróg, co w znacznym stopniu ułatwia działania.
- Największą atrakcyjnością inwestycyjną cieszy się podobszar 3 – jest to spowodowane istnieniem wolnych, niezagospodarowanych przestrzeni o dużym potencjale inwestycyjnym. Teren ten jest narażony na silną presję ze strony deweloperów, co przy braku podejmowania działań z zakresu rozbudowy strefy usług, takich jak szkoły, przedszkola, żłobki, przychodnie czy miejsca rekreacji, może w przyszłości stanowić problem dla nowych mieszkańców. Z kolei w podobszarze 1 wszelkie działania powinny opierać się o tereny już zainwestowane, na przykład nadanie budynkom nowych funkcji.

2.6. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Gmina Wieliczka leży na południowy - wschód od Krakowa, zajmując obszar 100,1 km² i wchodzi w skład powiatu wielickiego. Siedziba gminy - miasto Wieliczka - zajmuje powierzchnię 13,4 km² granicząc bezpośrednio z obszarem miejskim Krakowa.

Gmina graniczy na północnym zachodzie z Krakowem, na zachodzie z gminami Świątniki i Siepraw, na wschodzie z gminami Biskupice i Niepołomice, na południu z gminami Dobczyce i Gdów.

Obszar gminy Wieliczka położony jest w dorzeczu rzeki Raby, Wilgi i Serafy, które to rzeki wpływają do Wisły, stanowiącej północną granicę gminy. Ukształtowanie terenu gminy jest urozmaicone. Część południowa ma bardzo zróżnicowaną rzeźbę terenu, natomiast północna, położona w pradolinie Wisły, jest raczej nizinna.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Strukturę administracyjną tworzą: miasto Wieliczka oraz 29 sołectw: Brzegi, Byszyce, Czarnochovice, Chorągwica, Dobranowice, Golkowice, Gorzków, Grabie, Grajów, Grabówki, Jankówka, Janowice, Kokotów, Koźmice Małe, Koźmice Wielkie, Lednica Górna, Mała Wieś, Mietniów, Pawlikowice, Podstolice, Raciborsko, Roźnowa, Siercza, Sułków, Sygnezów, Strumiany, Śledziejowice, Węgrzce Wielkie, Zabawa.

Wieliczka posiada bardzo dogodne położenie komunikacyjne. Przez obszar miasta przebiega autostrada A4 Wrocław-Rzeszów, która połączona jest z układem komunikacyjnym gminy poprzez węzeł „Wielicka”. Miasto pełni funkcję lokalnego węzła komunikacji drogowej: krzyżują się tutaj szlaki komunikacyjne łączące Wieliczkę z Krakowem, Niepołomicami, Gdowem i Dobzycami.

Wieliczka wchodzi w skład Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, spełniając wszystkie 7 kryteriów szczegółowych przynależności do KOM: 1 - liczba wyjeżdżających do pracy najmniej do rdzenia MOF na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym powyżej 50; 2 - liczba migracji (zameldowań) z rdzenia MOF na 1000 mieszkańców powyżej 3; 3 - udział pracujących w zawodach pozarolniczych jako stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75%; 4 - liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców jako stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75%; 5 - udział podmiotów gospodarczych w usługach wyższego rzędu (sekcje J-R) w stosunku do rdzenia miejskiego obszaru funkcjonalnego powyżej 50%; 6 - gęstość zaludnienia (bez lasów i wód) w stosunku do średniej wojewódzkiej powyżej 50% oraz 7 - liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców w latach 2002–2011 w stosunku do średniej wojewódzkiej powyżej 75%.

Silne powiązania z Krakowem - demograficzne, społeczne, funkcjonalne i infrastrukturalne - lokalizuje gminę w strefie podmiejskiej, przylegającej bezpośrednio do Krakowa, i będącej częścią zewnętrznej strefy metropolitalnej.

Wieliczka ze względu na znajdującą się na jej terenie zabytkową Kopalnię Soli jest miastem turystyczno – uzdrowiskowym. Średniowieczne korzenie miasta, wartości krajobrazowo architektoniczne oraz sąsiedztwo dużej metropolii dopełniają obrazu Wieliczki jako miasta stanowiącego znaczną atrakcję turystyczną.

Identyfikacja głównych problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Analiza struktury przestrzenno-funkcjonalnej pozwala zidentyfikować najważniejsze problemy przestrzenne oraz wynikające z tego zagrożenia i szanse.

Lokalizacja gminy w strukturze przestrzennej Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w dużej mierze rzutuje na procesy przestrzenne zachodzące w mieście i gminie. Istotnym wśród nich jest rozwój miasta i gminy jako miejsca zamieszkania - dobrze skomunikowanego z Krakowem, w podmiejskim pagórkowatym terenie. Powinno to powodować stawianie wysokich wymagań w zakresie dbałości o jakość środowiska zamieszkania w gminie i mieście. Jest to o tyle istotne, iż zauważalne jest zdominowanie strefy centralnej miasta przez pojazdy samochodowe, obniżające jakość przestrzeni publicznej w strefie centralnej miasta oraz ograniczające aktywność mieszkańców w tej strefie.

Istotnymi elementami struktury przestrzennej gminy są; jej „przemysłowe” pochodzenie związane z górnictwem soli oraz tzw. osuwiska związane z lokalizacją miasta. Historyczne korzenie miasta uwidaczniają się w postaci terenów i obiektów poprzemysłowych, strukturalnie niezwiązanych z miastem, będąc jednocześnie wizytówką i główną atrakcją turystyczną miasta.

Osuwiska są pochodną lokalizacji miasta i gminy na styku Karpat zewnętrznych i zapadliska przedkarpackiego. To charakterystyczne przejście z terenu górzystego rodzi wiele naturalnych form rzeźby terenu, zwanych potocznie osuwiskami. Na ich powstawanie mają wpływ grawitacyjne przemieszczenia mas gruntowych i skalnych, wzdłuż powierzchni, w wyniku których dochodzi do przekroczenia przez ośrodek granicy wytrzymałości na ścinanie górotworu. Jest to o tyle istotne, że obszary osuwisk aktywnych i okresowo aktywnych, z uwagi na bezpieczeństwo, muszą zostać wyłączone z terenów inwestycyjnych. W przypadkach koniecznych dotyczących remontów istniejących dróg w tych obszarach lub stwierdzenia zagrożenia dla istniejących budynków, należy przeprowadzić specjalne badania geologiczno-inżynierskie. Zweryfikowane

osuwiska oznaczone zostały na Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wieliczka - obszary: A, B, C i D.

Podobszar 1.

Podobszar ten obejmuje tereny osiedli mieszkaniowych z pięciokondygnacyjnymi budynkami wielorodzinnymi, w części północno-wschodniej, sąsiadujące z nimi tereny zabudowy jednorodzinnej oraz, w części południowo-zachodniej, obszary o dominującej funkcji usługowej, w tym tereny szkoły podstawowej. Układ przestrzenny podobszaru ma skalę i charakter dopasowany do funkcji mieszkaniowej. Cały podobszar jest stosunkowo zwarty i występują na nim podobne problemy przestrzenne. Jego dodatkową cechą charakterystyczną są duże różnice wysokości terenu.

Do pozytywnych cech układu przestrzennego podobszaru należą:

- duża ilość dobrze utrzymanej zieleni w części osiedli z zabudową wielorodzinną oraz przy pasie drogowym na ul. Sienkiewicza;
- wykorzystanie różnic wysokości terenu, uatrakcyjniająca przestrzeń osiedla przy ul. Sienkiewicza, atrakcyjne otwarcia widokowe.

Negatywne aspekty i problemy przestrzenne podobszaru to:

- zbyt mała ilość miejsc parkingowych skutkująca wykorzystywaniem innych terenów jako parkingowe, uniemożliwiając korzystania z chodników przez zaparkowane samochody. Chaotycznie zaparkowana duża ilość samochodów znacząco obniża jakość przestrzeni i komfort jej użytkowania;
- chaotyczna zabudowa i niskiej jakości otoczenia pawilonów usługowych a także estetyka architektury pawilonów. Ich lokalizacja oraz forma koliduje z układem przestrzennym osiedli;
- duże i zbyt intensywne reklamy obniżają estetykę przestrzeni i wprowadzają dodatkowy chaos i podział przestrzeni;
- niska jakość przestrzeni wokół nieczynnego obiektu w centrum podobszaru, niewykorzystany potencjał terenu i jego niedostępność. Nieczynny obiekt dodatkowo negatywnie wpływa na tereny sąsiadujące.

- niedostosowanie elementów zagospodarowanie terenu działki szkoły do ich przeznaczenia, powodujące konflikty przestrzenne;
- niedostosowanie zagospodarowania terenu działki szkoły do potrzeb użytkowników (uczniów);

Podobszar 1 - teren boiska przy szkole podstawowej.

- zdominowanie przestrzeni publicznych przez samochody - rodzące konflikty pomiędzy poszczególnymi grupami użytkowników;
- obniżenie jakości i bezpieczeństwa użytkowania przestrzeni publicznych w bezpośrednim otoczeniu szkoły podstawowej;

Podobszar 1 - przestrzeń publiczna w sąsiedztwie szkoły podstawowej.

- zdominowanie przestrzeni publicznych i dojść do budynków przez samochody - utrudnia właściwe korzystanie ze stref zamieszkania;
- obniżenie jakości i bezpieczeństwa użytkowania przestrzeni publicznych w bezpośrednim otoczeniu budynków mieszkalnych;

Podobszar 1 - otoczenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

- ukształtowanie terenu wprowadza utrudnienia w poprawnym rozwiązaniu detalu stref wejściowych do budynków mieszkalnych;
- utrudnienia w wyjściu z domu i poruszaniu się po terenie dla osób starszych i niepełnosprawnych;

Podobszar 1 - strefa wejściowa do budynku mieszkalnego wielorodzinnego.

- utrudnienia w poruszaniu się po osiedlu oraz jego właściwym funkcjonowaniu (obsługa mieszkańców) spowodowane przeciążeniem układu komunikacyjnego;
- konflikty pomiędzy poszczególnymi grupami użytkowników drogi: kierowcy, parkujący i służby miejskie;

Podobszar 1 - drogi obsługujące osiedle mieszkaniowe.

- opustoszały teren po byłej ciepłowni zaburza strukturę przestrzenną podobszaru;
- obniżenie jakości i standardów otoczenia zespołów zabudowy wielorodzinnej;

Podobszar 1 - teren nieczynnej ciepłowni wraz z opuszczonymi obiektami.

Podobszar 2.

Podobszar ten charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem funkcjonalno-przestrzennym. Część północna znajduje się w bliskim sąsiedztwie ścisłego centrum miasta. Obejmuje tereny szkoły podstawowej oraz tereny położone w okolicy ul. Daniłowicza. W tej części zabudowa jest bardziej zwarta, o miejskim charakterze, a jakość przestrzeni stosunkowo wyższa. Znajdują się tu istotne dla miasta przestrzenie publiczne, jak okolice Starostwa Powiatowego oraz Aleja Jana Pawła II. Część południowa podobszaru obejmuje tereny wzdłuż ul. Kłaśnieńskiej. Charakteryzują się one znacznie mniej zwartą zabudową i bardziej podmiejskim charakterem przestrzeni.

Pozytywne cechy podobszaru pod względem przestrzennym:

- harmonijny układ przestrzenny przy budynku Starostwa Powiatowego, duża ilość zadbanej, dobrze utrzymanej zieleni;
- zagospodarowany teren przy alei Jana Pawła II wraz z sąsiadującymi, atrakcyjnymi terenami zieleni urządzonej. Aleja umożliwia komfortowe poruszanie się pieszych w przyjaznym otoczeniu;
- wysokiej jakości nawierzchnia ulicy Daniłowicza dobrze wpływająca na estetykę przestrzeni w jej obszarze.

Negatywne cechy podobszaru, problemy przestrzenne:

- istotnym problemem podobszaru, zauważalnym szczególnie w jego północnej części - sąsiedztwo ścisłego centrum miasta - jest zdominowanie przestrzeni publicznych przez parkujące „wszędzie” samochody. W wyraźny sposób obniża to komfort korzystania z tych przestrzeni, co przekłada się na obniżenie aktywności gospodarczej w podobszarze;
- wykorzystanie boiska na działce Szkoły Podstawowej nr 2 na funkcje parkingu. Powoduje to zaniżenie jakości przestrzeni przeznaczonej na potrzeby uczniów oraz generuje dodatkowy chaos przestrzenny i niewygodę w użytkowaniu szkoły;
- niewykorzystany potencjał przestrzeni przed Szkołą Podstawową nr 2 - teren skweru nie został dostosowany do potrzeb użytkowników, jest to przestrzeń nieatrakcyjna, bez przypisanej funkcji, mało dostępna i mało estetyczna;
- brak bezpiecznego miejsca do zatrzymywania się autobusów szkolnych przed Szkołą Podstawową nr 2, a także brak komfortowego miejsca do oczekiwania na autobus;
- chaotycznie zlokalizowane małe pawilony usługowe (np. przy Starostwie Powiatowym) obniżające jakość przestrzeni i jej estetykę;

- nieodpowiednia, zbyt agresywna reklama zewnętrzna w szczególności przy ul. Daniłowicza w znacznym stopniu obniżająca estetykę przestrzeni, która z racji lokalizacji powinna pełnić funkcje reprezentacyjne;
- przy ul. Kłaśnieńskiej miejscami występujący brak spójności i ciągłości zabudowy, chaotyczność w układzie oraz skali obiektów przyległych do ulicy.

- wykorzystanie terenu boiska szkolnego na funkcje parkingu - niezgodne z przeznaczeniem;
- obniżenie jakości ofert edukacyjnej oraz negatywne skutki bezpośredniej lokalizacji parkingu przy obiekcie edukacyjnym;

Podobszar 2 - teren boiska szkolnego przy budynku szkoły podstawowej.

- przestrzeń „niczyja”, czyli elementy zagospodarowanie terenu nieprzypisane do sprecyzowanej grupy użytkowników;
- teren mało dostępny i mało estetyczny;

Podobszar 2 - teren skweru przy szkole.

- lokalizacja obiektów mieszkalnych na granicy strefy śródmiejskiej w sąsiedztwie zakładów produkcyjnych (zakład ślusarsko-galwaniczny);
- zaniedbana strefa wjazdowa do miasta od strony Babin i Sierczy;

Podobszar 2 - obiekty mieszkalne przy ul. Kłaśnieńskiej.

- zły stan techniczny obiektów budowlanych. Brak właściwej izolacji przeciwwilgociowej i termicznej;
- zaniedbane strefy wejściowe do budynków;

Podobszar 2 - budynki mieszkalne przy ul. Kłaśnieńskiej.

- zaniedbany chodnik przy krawędzi jezdni, zalewany wodą opadową;
- strefy wejściowe do budynków zlokalizowane bezpośrednio przy drodze wjazdowej do miasta;

Podobszar 2 - chodnik przy ul. Kłaśnieńskiej.

- zły stan techniczny obiektów budowlanych. Brak właściwej izolacji przeciwwilgociowej i termicznej;
- zaniedbane strefy wejściowe do budynków;
- brak urządzonych terenów zieleni i wypoczynku;

Podobszar 2 - budynek mieszkalny przy ul. Kłaśnieńskiej.

- zatracenie znaczenia miejsca;
- zły stan techniczny obiektu;
- niewykorzystanie lokalizacji miejsca na granicy strefy śródmiejskiej;

Podobszar 2 - budynek byłej synagogi ul. Kłaśnieńskiej.

Podobszar 3.

Podobszar w części zachodniej i północnej obejmuje głównie osiedla domów jedno- i wielorodzinnych. Znajduje się tu m.in. teren Szkoły Podstawowej, boisko trawiaste do piłki nożnej, oraz dwa osiedla o czytelnych układach urbanistycznych – Osiedle Kościuszki, z równoległe względem siebie ułożonymi domami wielorodzinnymi oraz Osiedle Przyszłości, z domami jednorodzinnymi ułożonymi wzdłuż organicznie, łukowato poprowadzonych linii. Wschodnia część podobszaru są to tereny położone w pobliżu dworca kolejowego, z drogami dojazdowymi do centrum miasta od strony Krakowa. Zabudowa w tej części jest mniej spójna i często chaotyczna, występują tu również tereny otwarte. W części południowej znajduje się Park Mickiewicza, teren zieleni o znaczącej powierzchni.

Pozytywne cechy podobszaru pod względem przestrzennym:

- na Osiedlu Przyszłości zachowany dobrej jakości układ przestrzenny o odpowiedniej przyjaznej dla mieszkańców skali, stosunkowo dobra estetyka przestrzeni, duża ilość zieleni;
- na Osiedlu Kościuszki zachowana stosunkowo duża ilość zieleni oraz spójność układu przestrzennego;
- park Adama Mickiewicza stanowiący fragment dużej ilości urządzonej i zadbanej zieleni będący atrakcyjnym miejscem wypoczynku dla mieszkańców;
- Trakt Solny będący elementem o dużym potencjale - droga komunikacji pieszej i rowerowej z atrakcyjnym widokiem na część panoramy miasta oraz otaczającą zielenią.

Negatywne cechy podobszaru, problemy przestrzenne:

- niewykorzystana przestrzeń po zachodniej stronie Szkoły Podstawowej nr 4, zagospodarowanie niskiej jakości, nieatrakcyjne dla użytkowników;
- zaniedbany teren wokół boiska przy ul. Strzelców Wielickich;
- chaos przestrzenny na terenie Osiedla Kościuszki w okolicach obiektów usługowych, niska jakość przestrzeni w bezpośrednim sąsiedztwie pawilonów, gdzie pojawiają się konflikty przestrzenne pomiędzy terenami o funkcjach usługowych a mieszkaniowych;
- niewystarczające tereny rekreacji na Osiedlu Kościuszki – istniejące przestrzenie rekreacyjne są niskiej jakości i nieatrakcyjne;
- znaczący chaos przestrzenny na terenie w okolicach dworca kolejowego, brak spójności w skali i formie budynków, brak ciągłości pierzei ulicy. Niska jakość przestrzeni w szczególności przy stacji paliw, niekorzystnie wpływające na Park Mickiewicza sąsiedztwo: między innymi duży parking z dominującymi przestrzeniami reklamami;
- nieuporządkowana zabudowa w sąsiedztwie Traktu Solnego nie pozwalająca na wykorzystanie jego potencjału;
- ulica Narutowicza - główna arteria wjazdowa do miasta - o bardzo niskiej jakości, wpływające na brak spójności oraz charakteru przestrzeni.

- boisko sportowe w katastrofalnym stanie technicznym;
- brak możliwości właściwego użytkowania;

Podobszar 3 - boisko sportowe na terenie Szkoły Podstawowej nr 4.

- brak właściwego drenażu;
- niedostateczne zagospodarowanie terenu wokół boiska sportowego - brak odpowiednich miejsc do siedzenia, zadaszania i szatni;

Podobszar 3 - boisko sportowe przy ul. Strzelców Wielickich

- zły stan techniczny -zagrożający zdrowiu i życiu użytkowników;
- brak miejsca spotkań dla młodzieży;

Podobszar 3 - tereny sportowe przy zespole mieszkaniowym.

- zły stan techniczny obiektów budowlanych. Brak właściwej izolacji przeciwwilgociowej i termicznej;
- niebezpieczna - zlokalizowana przy drodze wjazdowej do centrum - strefa wejściowa do budynku;
- niewykorzystany potencjał lokalizacji obiektu w centrum.

Podobszar 3 - nieużytkowany budynek.

Podobszar 4.

Podobszar 4 obejmuje tereny mieszkaniowe. Charakterystyczną częścią jest położone we wschodniej części historyczne osiedle domów jednorodzinnych, o w dużej mierze zachowanym układzie przestrzennym, charakterze i skali. Największą, południowo - zachodnią część zajmują tereny mieszkaniowe z nowszym układem i zabudową, położone na mocno zróżnicowanym terenie. Układ zabudowy jest tu znacznie mniej zwarty i mniej spójny. Na szczycie wzniesienia znajduje się kościół. W północnej, najniższej położonej części podobszaru znajduje się osiedle domów wielorodzinnych Boża Wola, złożone z kilku trzykondygnacyjnych budynków oraz sąsiadujących z nimi niższych zabudowań. Mimo położenia w bliskości centrum miasta, cały podobszar zachowuje swój mieszkaniowy charakter, z niewielką w skali zabudową i stosunkowo dużą ilością terenów zielonych.

Pozytywne cechy podobszaru pod względem przestrzennym:

- bardzo dobra kompozycja i skala układu przestrzennego starej części osiedla domów jednorodzinnych. Częściowo zachowany charakter osiedla pomimo wielu zmian w skali architektury. Zachowana funkcja mieszkalna bez konfliktów przestrzennych, zachowana ciągłość i wyraźne granice osiedla. Zwarta i spójna zabudowa;
- w części z nowszą zabudową, w południowo- zachodniej strefie podobszaru w dużej mierze zachowana została skala zabudowy;
- wysoka jakość przestrzeni w otoczeniu kościoła.

Negatywne cechy podobszaru, problemy przestrzenne:

- z powodu wielu niekorzystnych przekształceń budynków, częściowo nastąpiła utrata charakteru i spójności dzielnicy oraz w dużej mierze pogorszenie estetyki;
- częściowo chaotyczny układ przestrzenny w części podobszaru z nowszą zabudową, brak ciągłości, spójności i wyraźnego charakteru, niekorzystne rozproszenie zabudowy;
- na terenie osiedla przy ulicy Boża Wola niekorzystnie wpływające na jakość przestrzeni wiaty garażowe, występujące konflikty przestrzenne, brak odpowiednio wyznaczonej przestrzeni sąsiedzkiej a także niskiej jakości i niewystarczająca przestrzeń rekreacyjna oraz tereny zieleni;

- podobszar zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie osuwisk.

- historyczna skala zespołu mieszkalnego - układ komunikacyjny - nie odpowiada współczesnym potrzebom;
- brak ciągów pieszych i chodników oraz zbyt mała szerokość jezdni.

Podobszar 4 - teren zespołu przy ul. Górniczej i B. Głowackiego.

- zły stan techniczny obiektów budowlanych. Brak właściwej izolacji przeciwwilgociowej i termicznej;
- zaniedbane strefy wejściowe do budynków;

Podobszar 4 - budynki socjalne przy ul. Boża Wola.

- zły stan techniczny obiektów budowlanych. Brak właściwej izolacji przeciwwilgociowej i termicznej;

Podobszar 4 - budynki gospodarcze przy budynkach socjalnych.

- zły stan techniczny obiektów budowlanych. Brak właściwej izolacji przeciwwilgociowej i termicznej;

Podobszar 4 - budynki gospodarcze przy budynkach socjalnych.

Wydaje się, że w zakresie poprawy sfery funkcjonalno-przestrzennej istotne są działania w zakresie:

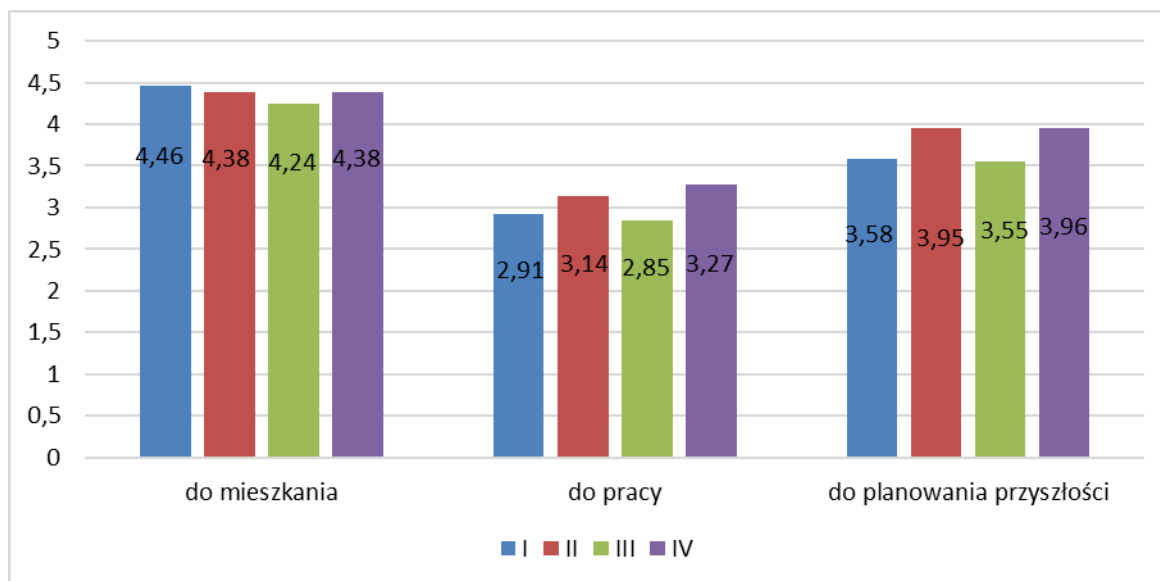
- wytyczenia stref: centralnej i śródmiejskiej miasta wraz z nową organizacją ruchu i zasadami parkowania;
- poprawy warunków zamieszkania w sferze obsługi terenów mieszkalnych - tereny wysokiej jakości przestrzeni publicznych, tereny sportowe i rekreacyjne miejsca parkowania oraz dostęp do usług szkolnictwa i kultury;
- homogenizacji struktur przemysłowych ze strukturami miejskimi ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wykorzystanie potencjału gospodarczego, wykorzystywaniem rezerw terenu oraz adaptacją obiektów przemysłowych;
- określenia powiązań centrum gminy - miasta Wieliczka, z pozostałymi sołectwami gminy.

2.7. Badania z mieszkańcami – główne wnioski

Badania ankietowe (PAPI) przeprowadzane z mieszkańcami miasta Wieliczka miały na celu zebranie opinii o miejscu swego zamieszkania, w kontekście opracowywanego Gminnego Programu Rewitalizacji. W badaniu wzięło udział **100 osób**. Ankiety realizowane były na losowej próbie mieszkańców w dniach **14-18 lutego 2016 r.** Badanie realizowane było na obszarze wstępnie wytypowanym jako potencjalnie problemowym – mającym cechy przestrzeni zdegradowanej z objawami stanu kryzysowego. Badania przeprowadzono na terenie miasta w czterech podobszarach:

- 1 – teren wokół SP nr 3 i siedziby IPN, osiedla Asnyka i Sienkiewicza;
- 2 – ul. Kłaśnieńska, Górsko, Daniłowicza, teren wokół SP nr 2;
- 3 – Parki A. Mickiewicza, osiedla Przyszłość i Kościuszki, SP nr 4;
- 4 – osiedle Boża Wola, okolice kościoła św. Sebastiana.

Wykres 2. Wieliczka w opinii mieszkańców.

Źródło: Badania PAPI (n=100)

W pierwszej kolejności mieszkańców poproszono o ocenę miejscowości, w której żyją w 3 aspektach, jako dobrego miejsca:

- do mieszkania,
- do pracy / prowadzenia własnej działalności gospodarczej
- oraz planowania przyszłości dla siebie i dla swojej rodziny.

Mieszkańcy dokonywali oceny na 5 stopniowej skali. Mieszkańcy wszystkich wytypowanych podobszarów najlepiej ocenili Wieliczkę – swoje osiedla jako miejsce dobre do mieszkania (średnia ocena w zależności od podobszaru od 4,24 – podobszar 3, do 4,46 – podobszar 1). Najwyższe oceny Wieliczki jako miejsca dobrego do pracy i prowadzenia działalności gospodarczej wystawili mieszkańcy podobszaru 4 (3,27) a najniższą respondenci związani z podobszarem 3 (2,85). Stosunkowo lepsze oceny wystawili badani Wieliczkę, jako dobremu miejscu do planowania przyszłości, zakładania rodziny.

Na decyzję o założeniu rodziny w danym miejscu lub związaniu kariery zawodowej z konkretną przestrzenią wpływa oferowana jakość życia. M.in. rewitalizacja jest procesem mającym służyć poprawie jakości życia mieszkańców i odpowiadającym przede wszystkim na ich potrzeby oraz niwelującym zaistniałe i zidentyfikowane problemy. Problemy te, mogą obejmować sferę przestrzenną, techniczną, środowiskową, gospodarczą, ale przede wszystkim społeczną.

Badani mieszkańcy spośród listy przykładowych problemów mogących dotyczyć lokalnych społeczności, wskazali występujące najczęściej w ich środowisku.

Tabela 20. Problemy dostrzegane przez mieszkańców poszczególnych podobszarów [%]

Rodzaj problemu	Podobszary			
	1	2	3	4
Problemy na lokalnym rynku pracy	75	57	38	50
Problemy z prowadzeniem biznesu	17	10	10	27

Ubóstwo (duży odsetek ludzi biednych, żebractwo)	46	62	34	73
Łatwy dostęp do używek (alkoholu, narkotyków - dopalaczy) oraz nadużywanie alkoholu przez mieszkańców (widoczne w przestrzeni publicznej)	71	57	52	73
Niskie poczucie bezpieczeństwa (kradzieże, rozboje, wypadki)	38	19	21	23
Problemy związane z opieką nad dziećmi do lat 6.	29	29	24	15
Problemy związane ze starzeniem się społeczeństwa (duży odsetek osób starszych, samotnych, „wymierające/stare” osiedla)	67	33	31	42
Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura i oferta spędzania czasu wolnego (oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna)	71	29	31	42
Niewystarczająco rozwinięta oferta i infrastruktura społeczna (miejsca spotkań, opieki, pomocy dla grup defaworyzowanych np. dla osób starszych, samotnych, uzależnionych, niepełnosprawnych, bezrobotnych).	50	33	28	35
Zanieczyszczenia środowiska naturalnego (hałas, smog, smród, zanieczyszczenie wód itp.)	71	71	48	81
Niska estetyka otoczenia (ławki, miejsca do wypoczynku / rozmowy, ład przestrzenny)	50	48	31	23

Źródło: Badania PAPI (n=100)

Badani związani z **podobszarem 1** najczęściej dostrzegali problemy związane z **lokalnym rynkiem pracy** (75%). Wskazywali przede wszystkim na brak ofert pracy dla młodych, konieczność posiadania znajomości w celu znalezienia dobrej pracy (nepotyzm), trudności w powrocie na rynek pracy matek po urlopie macierzyńskim, niedopasowanie kompetencji zawodowych do potrzeb lokalnych pracodawców (w szczególności osoby 40+) oraz niekorzystne warunki zatrudnienia (umowy zlecenie, niskie stawki wynagrodzeń). Równocześnie respondenci zauważali, że tak naprawdę praca jest dla każdego, ale w Krakowie. Trzy kolejne problemy zostały zidentyfikowane przez 71% uczestników badania. **Łatwy dostęp do używek** oraz **nadużywanie alkoholu przez mieszkańców** – ten problem związany był przede wszystkim z osobami starszymi, które zaczepiają ludzi wieczorami, będąc pod wpływem alkoholu, a także z młodzieżą w wieku szkolnym palącą papierosy, a wieczorami pijącą alkohol w przestrzeni publicznej („latają butelki, strach wychodzić wieczorem”). Zwrócono także uwagę na **infrastrukturę i ofertę spędzania czasu wolnego**. Mieszkańcy nie dostrzegają atrakcyjnej oferty na swoim terenie, twierdzą że wszystko znajduje się w Solnym Mieście albo Krakowie, a brakuje takiej oferty w osiedlowej skali, nie tylko placów zabaw dla dzieci, ale także oferty dla seniorów (miejsca spotkań, siłownie zewnętrzne, zajęcia integrujące i rozwijające). Równie często wskazywano na **zanieczyszczenie środowiska**. Tutaj punktowano przede wszystkim hałas powodowany przez samochody i autobusy, smog – „wieczorami nie da się otworzyć okna czy wyjść na spacer” (palenie niskiej jakości węgla, zanieczyszczenia znanego z Krakowa). Ponad 2/3 mieszkańców osiedli Sienkiewicza i Asnyka, zwróciło uwagę na problemy związane ze **starzeniem się społeczeństwa** (bardzo dużo starszych ludzi; w blokach nie ma młodych małżeństw i dzieci; dużo samotnych – bez opieki; dużo seniorów, ale sprawnych, którzy chcą coś robić, wyjść z domu).

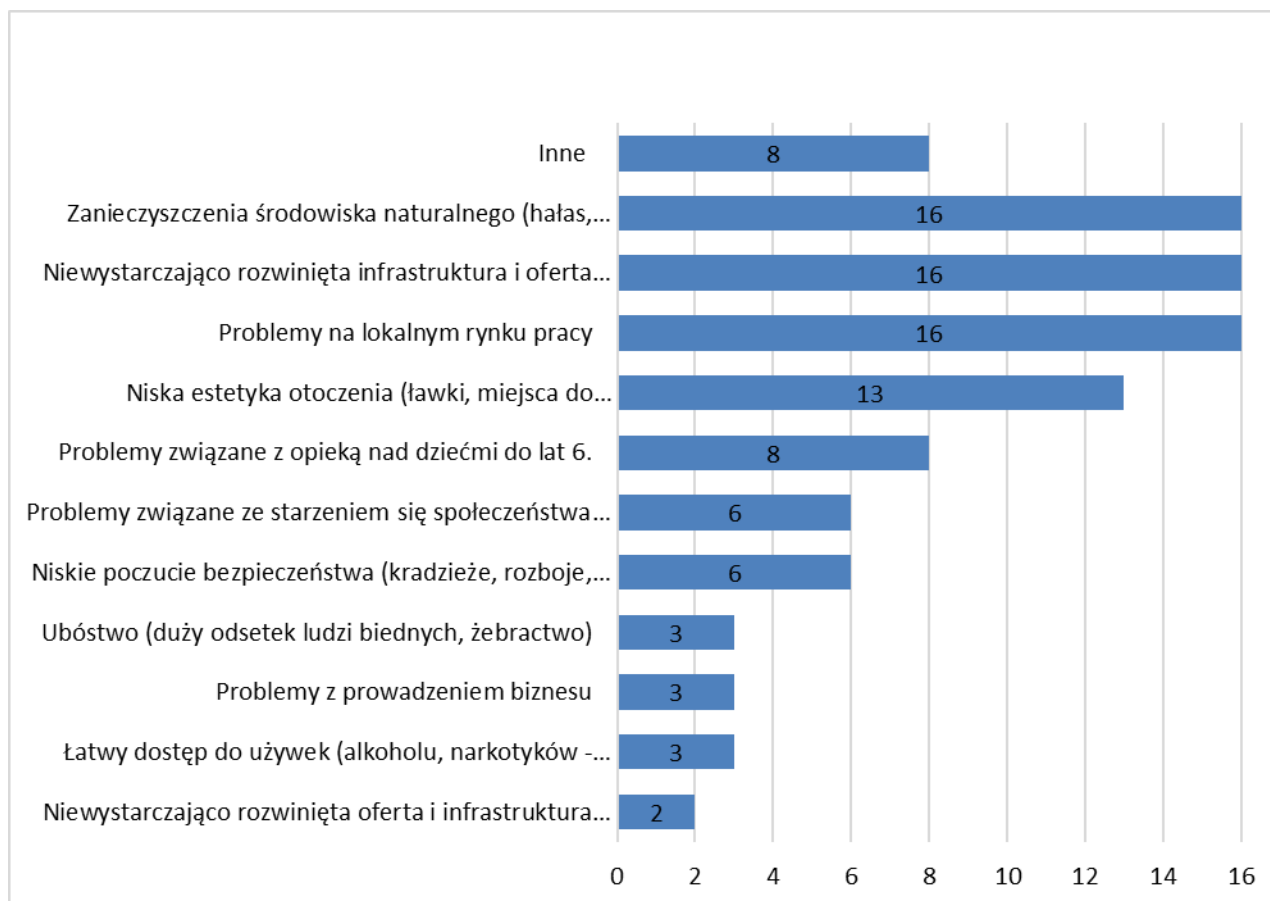
Respondenci z **podobszaru 2** wśród głównych obszarów problemowych wskazali w pierwszej kolejności na **zanieczyszczenia środowiska naturalnego** (71%). Podnosili przy tej okazji kwestię palenia śmieci, koncentrowali się na jakości powietrza – „smog znad Krakowa”, a także zaśmiecania cieków wodnych. 62% badanych dostrzegło problem **ubóstwa** – utożsamiany on był głównie z mieszkańcami bloków socjalnych na badanym terenie, a także osób starszych – widocznych w przestrzeni publicznej, często proszących o wsparcie na ulicach i skwerach. Na kolejnych miejscach uplasowały się problemy związane z **rynkiem pracy** oraz **łatwym dostępem do używek** (każdorazowo 57%). W pierwszym przypadku koncentrowano się na braku ofert pracy dla młodych osób, bez stażu pracy i doświadczenia, przy czym wskazywano na bliskość Krakowa jako czynnik kompensujący lokalne trudności w tym zakresie. Z kolei dostępność do alkoholu i jego nadużywania utożsamiano głównie z obszarem ulicy Kłaśnieńskiej, a grupą najbardziej narażoną na atrakcyjność tego typu produktów była młodzież w wieku szkolnym. Zwracano uwagę na łatwy dostęp do używek wyrażony np. w dużej ilości sklepów monopolowych. Ostatnim problemem, który uzyskał znaczącą liczbę wskazań była **niska estetyka otoczenia** (48%). Badani zwracali uwagę na śmieci na ulicy, niskiej jakości infrastrukturę pieszo – spacerową, odrapane elewacje, przeciągające się remonty, zaniedbaną zielen i jej małą ilość w terenie (planty). Zwracali uwagę by wystrzec się błędów popełnionych przy rewitalizacji Rynku, który miał być salonem miasta a stał się martwą przestrzenią.

Mieszkańcy **podobszaru 3**, biorący udział w badaniu najmocniej wyartykułowali występowanie dwóch problemów. **Łatwy dostęp do używek** (52%) i **zanieczyszczenia środowiska naturalnego** (48%). W przypadku używek problem wiązano głównie z osobami młodymi, kilkakrotnie wskazano na osoby w wieku 18-21 lat, oraz młodsze, które wyglądają na pełnoletnie. Respondenci wskazywali na powszechną dostępność alkoholu – „każdy kto chce może kupić”. Ich zdaniem problem koncentruje się wieczorami wokół sklepów osiedlowych (os. Przyszłość i Kościuszki). Równocześnie wyrażali zaniepokojenie sygnałami o handlu narkotykami na obiektach Wieliczanki. W odniesieniu do kwestii środowiskowych, badani zwracali uwagę na korki, duże natężenie ruchu – związany z tym hałas i dużą emisję spalin komunikacyjnych. Jako że podobszar 3 położony jest najbliżej granic Krakowa, podnoszono problem smogu i zachodnich wiatrów przenoszących niebezpieczne pyły nad Wieliczkę, równocześnie dostrzegano problem lokalnej niskiej emisji z gospodarstw domowych (smród w zimie, palenie śmieci). Kilku respondentów wskazało na zanieczyszczenie Serafy, dzięki wysypiska w jej otoczeniu.

W **podobszarze 4** najwięcej badanych dostrzegło problemy związane z **zanieczyszczeniem środowiska naturalnego** (81%). Podnoszono kwestię niskiej jakości powietrza, szczególnie w porze zimowej. Mieszkańcy wprost mówili, że „powietrze śmierdzi”. Przyczyn tego stanu rzeczy upatrywali w paleniu w piecach węglowych, paleniu śmieci oraz dużym ruchu samochodowym. Słowo smog, pojawiało się w prawie każdej wypowiedzi respondenta. $\frac{3}{4}$ badanych dostrzega na terenie Bożej Woli problemy **ubóstwa** (osoby starsze, samotne, także klienci pomocy społecznej – często z problemem alkoholowym i statusem bezrobotnego, także rodziny wielodzietne) i **łatwego dostępu do używek** (dotyczy wg badanych tzw. marginesu, patologii, ale także osób starszych i młodzieży z tzw. dobrych domów – przyczyna upatrywana w łatwości zdobycia używek i przyzwoleniu społecznym – „wszyscy piją, zawsze pili” i braku pomysłu na zagospodarowanie czasu wolnego. Połowa badanych ma także świadomość, że **problemy rynku pracy** dotyczą mieszkańców podobszaru. Mowa tu przede wszystkim o braku miejsc pracy na miejscu dla ludzi młodych, osób z nieaktualnymi kwalifikacjami, z długą przerwą w zatrudnieniu.

Drugą wskazywaną bolączką jest fakt pracy niskopłatnej, słabo wynagradzanej, w opinii respondentów po prostu nieatrakcyjnej w porównaniu do oferty Krakowa. Kilka osób zwróciło z kolei uwagę na brak specjalistów, fachowców, pracowników fizycznych którzy wyjechali zagranicę za lepiej płatną pracą.

Wykres 3. Priorytetowe problemy do rozwiązania wg badanych [%]

Źródło: Badania PAPI (n=100)

Badani wskazali, jakie problemy ich zdaniem powinny zostać w pierwszej kolejności rozwiązane w ramach działań rewitalizacyjnych. Postawili na działania **ograniczające zanieczyszczenie środowiska naturalnego, rozwój oferty i infrastruktury czasu wolnego oraz poprawę lokalnego rynku pracy.**

W poszczególnych podobszarach priorytety mieszkańców rozkładały się różnorodnie. W **podobszarze 1** – najwięcej głosów zyskały działania na rzecz **rozwoju infrastruktury i oferty spędzania czasu wolnego** (25%), blisko 1/3 respondentów z **podobszaru 2** wskazała na **niską estetykę otoczenia** (ławki, miejsca do wypoczynku / rozmowy, ład przestrzenny). Dla mieszkańców z **podobszaru 3** najbardziej doskwierającym problemem było **zanieczyszczenie środowiska**, a dla osób badanych z **podobszaru 4** **problemy na lokalnym rynku pracy** (bezrobocie, niskie wynagrodzenia, brak atrakcyjnych miejsc pracy).

W kontekście diagnozowanych problemów, mieszkańców zapytano czy mają pomysły na działania mogące wspierać proces rewitalizacji na ich terenie. W **podobszarze 2** co drugi badany zaproponował konkretne rozwiązanie. Dotyczyły one przede wszystkim wsparcia w wymianie

pieców węglowych, budowy nowych miejsc parkingowych (parking wielopoziomowy na miejscu starej kotłowni dla mieszkańców osiedli Sienkiewicza i Asnyka), uporządkowania przestrzeni publicznej i jej estetyki – nowe kosze na śmiecie, wygodne trakty spacerowe z myślą o osobach starszych i niepełnosprawnych, zwiększenie ilości patroli straży miejskiej i dzielnicowych, uruchomienie nowych miejsc w żłobkach.

Na terenie **podobszaru 2** większość osób nie potrafiła spontanicznie wskazać sposobu rozwiązania akcentowanych przez nich problemów. Pojedyncze głosy dotyczyły m.in. zagospodarowania szybu Górsko pod kątem miejsca spędzania czasu wolnego dla seniorów, poprawy infrastruktury dla pieszych (budowa/remont chodnika), zwiększenie kontroli straży miejskiej w zakresie palenia niskiej jakości węglem bądź śmieciami.

W przypadku mieszkańców **podobszaru 3** największe poparcie zyskały działania antyśmogowe; wyznaczenie ścieżek rowerowych (odseparowanych od ruchu samochodowego); uporządkowania parku Mickiewicza, zwiększenie dostępność do obiektów sportowych i rekreacyjnych (zniżki lub darmowe wejścia dla dzieci i młodzieży); działania edukacyjne w zakresie dbania o wspólna przestrzeń – sprzątania po sobie itp.; ograniczenie ilości dużych sklepów, by wspierać małe podmioty usługowe; wdrażać program płatnych staży, by młodzi mogli zdobywać doświadczenie zawodowe; uruchomić żłobek.

Badani z **podobszaru 4** proponowali przede wszystkim rozwiązania wspierające wymianę pieców węglowych wśród mniej zamożnych osób, tworzenie miejsc spotkań dla osób starszych (miejsce, gdzie można wspólnie usiąść, porozmawiać i choć przez chwilę poczuć się mniej samotnym). Część postulatów była sprzeczna np. niektórzy opowiadali się za zwiększeniem aktywności straży miejskiej (w tym w kontroli palenisk domowych), inni postulowali likwidację tej jednostki.

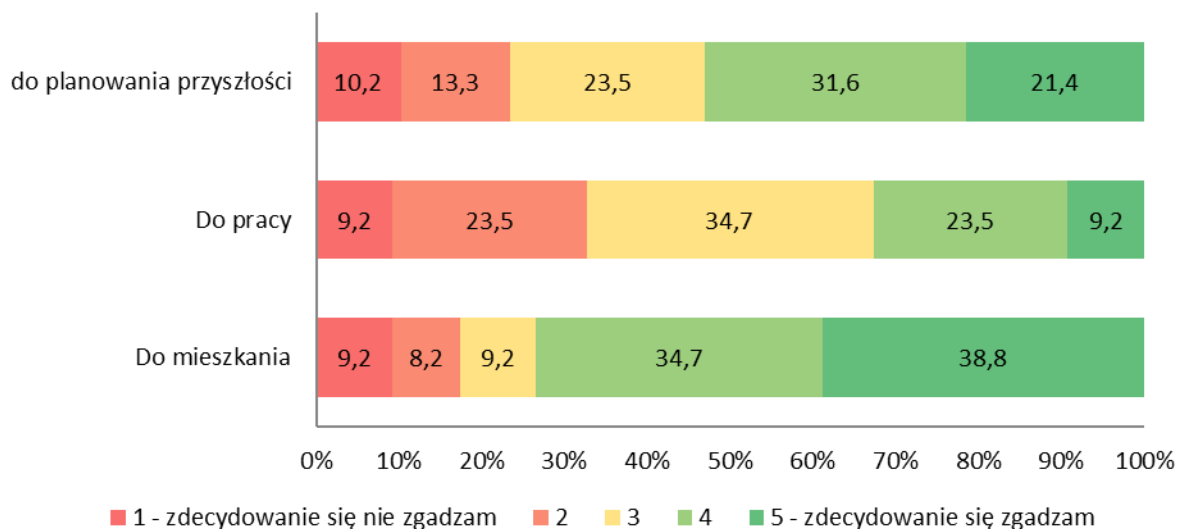
W dniach **19 – 26 lutego 2016 roku**, Urząd Miasta i Gminy Wieliczka uruchomił specjalną ankietę internetową (CAWI), która była uzupełnieniem do prowadzonych badań sondażowych na ulicach Miasta Wieliczka. Badanie to miało strukturę pytań zbliżonych do badania sondażowego (PAPI), jednakże dawało szansę wypowiedzenia się nt. aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej w Wieliczce, wszystkim zainteresowanym mieszkańcom.

Należy jednak podkreślić, iż badania internetowe różnią się od badań sondażowych typem odbiorców. Zazwyczaj osoby biorące udział w badaniach internetowych posiadają specyficzne cechy demograficzno-społeczne, inne niż ankietowani podczas sondażowych badań ulicznych. Są to bowiem głównie osoby młode, legitymujące się wyższym wykształceniem. W badaniu internetowym dot. Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Wieliczka wzięło udział łącznie 98 mieszkańców, z czego dwie trzecie (66,3%), stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (następnie z wykształceniem średnim – 25,5%, zasadniczym zawodowym – 6,1% oraz gimnazjalnym – 2%). Również struktura wieku była charakterystyczna dla badań internetowych. Ponad 1/3 respondentów (35,7%) to osoby młode (w wieku 26-35 lat), a co czwarta osoba (24,5%) znajdowała się w przedziale wiekowym 36 – 45 lat. Najmniej osób biorących udział w badaniu to osoby powyżej 65 roku życia (5,1%).

Jak zostało wspomniane na początku, struktura ankiety internetowej była zbliżona do badań sondażowych. Na początek, ankietowani odpowiedzieli na pytania ogólne, dotyczące sytuacji w miejscowości, w której żyją (lub pracują), by następnie przejść do pytań bardziej

szczegółowych, dotyczących wybranych wstępnie podobszarów do rewitalizacji oraz problemów, jakie na nich występują.

Wykres 4. Ocena Wieliczki w opinii uczestników badania CAWI

Źródło: badania własne (CAWI)

Miasto Wieliczka, na skali pięciostopniowej, zostało bardzo pozytywnie ocenione przez ankietowanych, jako miejsce dobre do mieszkania oraz planowania przyszłości. Trzech na czterech respondentów (73,5%) zgodziło się ze stwierdzeniem, że Wieliczka jest dobrym miejscem do mieszkania, a nieco ponad połowa (53%), że jest to dobre miejsce do planowania przyszłości. Najślabiej Wieliczka została oceniona, jako miejsce do pracy. Pozytywnie w tej kwestii wypowiedział się jedynie co trzeci respondent (32,7%), a niemalże taka sama grupa badanych (32,9%) wyraziła w tym przypadku negatywną opinię.

Na ocenę miejscowości, pod względem jakości życia i pracy może mieć wpływ szereg różnych kwestii, dotyczących zarówno pojawiających się problemów, jak i funkcjonowania i jakości oferty różnych instytucji publicznych i społecznych. W związku z tym zapytano mieszkańców, o konkretne problemy, jakie zauważają na terenie Miasta oraz o to, gdzie konkretnie w przestrzeni miasta, problemy te są najbardziej widoczne.

Tabela 21. Ocena stopnia występowania problemów uzasadniających rewitalizację w Wieliczce

	Problem występuje w małym stopniu	Problem występuje w średnim stopniu	Problem występuje w dużym stopniu
Problem na lokalnym rynku pracy	7,1	33,7	53,1
Problem z prowadzeniem biznesu	19,4	46,9	25,5
Ubóstwo	25,5	44,9	16,3
Łatwy dostęp do używek	27,6	28,6	30,6
Niskie poczucie bezpieczeństwa	35,7	29,6	25,5
Problemy związane z opieką nad dziećmi do lat 3	24,5	27,6	34,7
Problemy związane ze starzeniem się	15,3	33,7	34,7

społeczeństwa			
Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura i oferta spędzania czasu wolnego	21,4	20,4	40,8
Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura i oferta społeczna	20,4	28,6	42,9
Zanieczyszczenie środowiska	9,2	25,5	54,1
Niska estetyka otoczenia	19,4	27,6	40,8

Źródło: badania własne (CAWI)

Według ankietowanych, wszystkie wskazane w ankiecie problemy występują na terenie miasta Wieliczka (średnio każdy problem został wskazany przez więcej niż 80% biorących udział w ankiecie), jednakże różnią się one swoim natężeniem, co przedstawia tabela powyżej.

Najwięcej osób przyznało, że w Wieliczce występują **problemy na lokalnym rynku pracy (93,9%), problemy z prowadzeniem biznesu (91,8%), niewystarczająco rozwinięta jest infrastruktura społeczna (91,8%),** a także występuje **niskie poczucie bezpieczeństwa (90,8%)**.

Za problem o najwyższym natężeniu badani uznali jednak **problemy występujące na rynku pracy (53,1%)** oraz **problemy związane z zanieczyszczeniem środowiska (54,1%)**. Kolejno jako problemy o dużym natężeniu wskazywano: niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturę i ofertę społeczną (42,9%) oraz spędzania czasu wolnego (40,8%). W przypadku tych dwóch ostatnich mieszkańcy w swoich opiniach zauważali, iż problemy te dotyczą specyficznych grup wiekowych, a mianowicie osób starszych i młodzieży.

Za problemy o średnim natężeniu uznano: **problemy z prowadzeniem biznesu (46,9%)** oraz **ubóstwo (46,9%)**.

Ciekawie rozkłada się **ocena stopnia poczucia bezpieczeństwa** przez ankietowanych. Co trzeci badany uznał, że jest to problem, występujący w niskim stopniu (35,7%), niewiele mniej respondentów (29,6%) uznało, iż jest to problem występujący ze średnim natężeniem. Natomiast co czwarty badany (25,5%) uznał, że jest to duży problem w mieście. Poczucie bezpieczeństwa może być bezpośrednio związane z przestrzenią miejską. W mieście istnieją miejsca, postrzegane, jako szczególnie niebezpieczne, jest to związane np. z niedoświetlonymi ulicami, brakiem monitoringu, czy zbyt małą liczbą partoli służb porządkowych na ulicach miasta. Badając rozkład odpowiedzi respondentów pod względem tego, gdzie występuje największa koncentracja problemu, okazało się, że ponad połowa badanych (58,2%) uznała, że problem ten występuje na terenie całego miasta. Jednakże prawie co piąty respondent (19,4%) uznał, że największy problem związany z brakiem poczucia bezpieczeństwa występuje na podobszarze 1, a niewiele mniej respondentów (17,3%) uznało, że problem ten koncentruje się przede wszystkim na podobszarze 3.

Biorąc pod uwagę koncentrację przestrzenną problemów, we wszystkich przypadkach, większość respondentów (ponad 50%) uznało, iż problemy dotyczą całego Miasta. Jednakże

część badanych przyznała, iż problemy pojawiają się w pewnych obszarach Miasta częściej niż w innych, co zostało opisane poniżej:

W **podobszarze 1**, a więc w okolicy Szkoły Podstawowej nr 3 i siedziby IPN, osiedla Asnyka i Sienkiewicza, respondenci zauważyli koncentrację problemu związanego z **niskim poczuciem bezpieczeństwa** (19,4%), a także **ubóstwa** (15,3%) oraz **łatwym dostępem do używek** (14,3%). Ponadto, co dziesiąty badany wykazywał, iż na podobszarze 1 zauważalna jest większa koncentracja problemów związanych z **niską estetyką otoczenia** (12,2%) oraz **niedostatecznie rozwiniętą ofertą i infrastrukturą społeczną** (11,2%) oraz **spędzania czasu wolnego** (11,2%).

Podobszar 2 (ul. Kłaśnieńska, Górsko, Daniłowicza, teren wokół Szkoły Podstawowej nr 2), według co piątego badanego (18,4%) charakteryzuje się zwiększonym problemem **ubóstwa** wśród mieszkańców. Natomiast co dziesiąty badany (12,2%) przyznał również, iż jest to miejsce, **w którym nie można czuć się bezpiecznie** (12,2%).

Znaczną część koncentracji różnych problemów, zarówno społecznych, środowiskowych, jak i infrastrukturalnych zauważono w **podobszarze 3** (Parki A. Mickiewicza, osiedla Przyszłość i Kościuszki, Szkoła Podstawowa nr 4). Co czwarty badany (24,5%) przyznał, iż jest to teren wyróżniający się **negatywnie pod względem estetyki otoczenia**. Z kolei, co piąty respondent (20,4%) zauważał problemy związane zarówno z **niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturą społeczną**, jak i **ofertą spędzania czasu wolnego**. Kolejnymi problemami, które według mieszkańców koncentrują się w tym podobszarze są: **zanieczyszczenie środowiska** (17,3%) oraz **niskie poczucie bezpieczeństwa** (17,3%).

Podobszar 4 - osiedle Boża Wola, okolice kościoła św. Sebastiana w ankiecie internetowej CAWI, nie został wskazany, jako teren o nadmiernej koncentracji, któregoś z problemów, jedynie, co dziesiąta osoba (9,2%) wskazała, iż problemem, który tam się koncentruje jest **niewystarczająco rozwinięta infrastruktura społeczna**.

Wśród wszystkich wymienionych problemów, z jakimi boryka się Miasto Wieliczka respondenci za najważniejszy uznali **niską estetykę otoczenia** (17,3%) oraz **zanieczyszczenia środowiska naturalnego** (16,3%). Na pozostałych miejscach znalazły się także braki związane z ofertą spędzania czasu wolnego.

Dodatkowo respondenci wskazywali, iż w mieście Wieliczka pojawiają się także inne problemy, które nie są bezpośrednio związane z procesem rewitalizacji, jednakże należy mieć je na uwadze, przy okazji prowadzenia różnych innych działań naprawczych. Przede wszystkim należy zauważyć dużą ilość wskazań związaną ze złym stanem infrastruktury drogowej – zły stan nawierzchni dróg, brak chodników czy problemy z odwodnieniem ulic, a także problemy związane z komunikacją publiczną na terenie gminy.

Ostatnie pytanie w ankiecie, dotyczyło **projektów do realizacji**, jakie mieszkańcy zaproponowaliby władzom w pierwszej kolejności. Pomysłów na działania, pojawiło się bardzo dużo. Jedną z kategorii, wskazywaną najczęściej, były działania związane z dbałością o środowisko oraz czystość w Mieście Wieliczka. Szczególną uwagę należy zwrócić na **organicznie zanieczyszczenia powietrza**. Według badanych należy zwrócić uwagę, na edukację ekologiczną mieszkańców (w różnym wieku), jak i podjąć działania infrastrukturalne, związane

m.in. z wymianą pieców, rozwojem ekologicznych metod dostarczania energii oraz ekologicznego transportu. Dopiero kompleksowe działania, wraz ze wzmożonymi kontrolami służb porządkowych i egzekwowaniem kar, może być skutecznym narzędziem w walce, z problemem niskiej emisji.

Mieszkańcy, w dużej mierze zwracali także uwagę na **zapewnienie większej ilości miejsc oraz ofert spędzania czasu wolnego** dla różnych grup wiekowych. Postulowano **ożywienie przestrzeni rynku** (w tym rozwój lokali gastronomicznych), **zagospodarowanie** większej ilości **terenów zielonych oraz rekreacyjnych** (np. odnowienie Parku Mickiewicza, czy tworzenie nowych skwerów zieleni, placów zabaw itp.). Dodatkowo, część mieszkańców zauważyła także konieczność poprawy infrastruktury społecznej, w szczególności zaś **budowę nowych żłobków i przedszkoli**, a także zapewnienie **miejsca przyjaznego seniorom** – placówki dziennego pobytu oraz miejsca spotkań dla seniorów z możliwością prowadzenia działalności kulturalno-socjalnej, międzypokoleniowej.

Wśród rozwiązań dotyczących sfery gospodarczej, mieszkańcy Wieliczki postulowali **działania, służące rozwojowi oferty turystycznej Miasta** – jako alternatywy lub oferty komplementarnej dla Kopalni Soli (np. szlaków tematycznych). Zapewnienie dodatkowych atrakcji turystycznych, pozwoli na zatrzymanie turystów w Mieście i przyczyni się do zwiększenia mikro i małej przedsiębiorczości wśród mieszkańców.

Pozostałe działania, które zostały zaprezentowane w ankiecie, dotyczyły **poprawy bezpieczeństwa** (zwiększenie ilości patroli Straży Miejskiej i Policji, monitoring), **poprawę infrastruktury drogowej i zapewnienie większego bezpieczeństwa** na ulicach Miasta (ograniczenie ruchu samochodowego w Centrum Miasta, rozbudowa chodników, doświetlenie ulic, montaż progów zwalniających).

2.8. Charakterystyka obszaru rewitalizacji – podsumowanie.

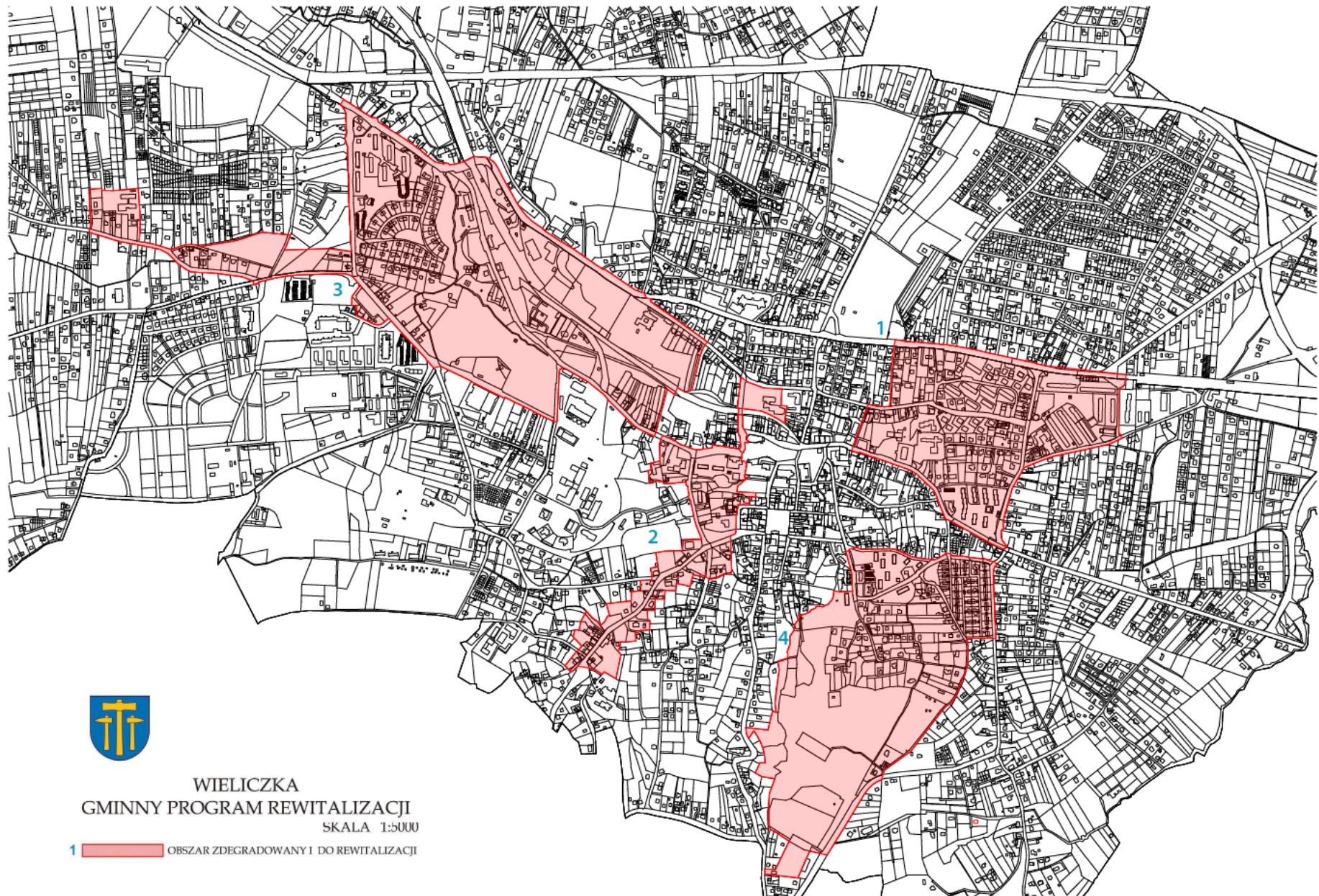
W niniejszym podrozdziale znajduje się opis Podobszarów rewitalizacji. W poszczególnych podrozdziałach można znaleźć dokładną mapę każdego Podobszaru, a także najważniejsze problemy, jakie zdiagnozowano, a na które powinien odpowiedzieć niniejszy Program.

Tabela 22. Liczba ludności oraz powierzchnia obszaru zdegradowanego (obszaru rewitalizacji) w gminie Wieliczka.

Jednostka terytorialna	Powierzchnia (km ²)	Odsetek powierzchni zajmowanej przez gminę Wieliczka (%)	Liczba Ludności	Odsetek ludności zamieszkującej gminę Wieliczka (%)
Podobszar I	23,7	0,24%	3595	6,6%
Podobszar II	13,3	0,13%	495	0,9%
Podobszar III	63,1	0,63%	1825	3,3%
Podobszar IV	45,7	0,45%	778	1,4%
Łącznie obszar zdegradowany (obszar rewitalizacji)	145,8	1,46%	6693	12,3%
Gmina Wieliczka	9967	100%	54603	100%

Źródło: opracowanie własne

Mapa 4. Mapa obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne

Podobszar I

Pierwszym podobszarem wyznaczonym do rewitalizacji jest obszar obejmujący tereny osiedli A. Asnyka, H. Sienkiewicza oraz W. Pola. Dodatkowo na obszarze rewitalizacji znajdują się takie instytucje jak: Szkoła Podstawowa nr 3, Powiatowy Urząd Pracy, siedziba Instytutu Pamięci Narodowej czy Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Fundację „Leonardo”.

Wskazany do rewitalizacji obszar pełni funkcję głównie mieszkaniową wraz z drobnymi usługami. W centralnej części obszaru ulokowane są pięciokondygnacyjne budynki wielorodzinne, w północno-wschodniej zabudowa jednorodzinna, a w południowo-zachodniej tereny szkoły podstawowej i innych wskazanych instytucji.

Podobszar I, ze względu na charakterystyczną zabudowę osiedlową (bloki) wyróżnia się bardzo wysokim wskaźnikiem gęstości zaludnienia (14 979 os/km²). Takie znaczące nagromadzenie mieszkańców na tak niewielkim obszarze przyczynia się do znaczących problemów natury przestrzenno-funkcjonalnej oraz powoduje konflikty pomiędzy użytkownikami tej niewielkiej przestrzeni. Podobszar I charakteryzuje się także niekorzystnymi trendami demograficznymi. Po pierwsze zauważalny jest ujemny przyrost naturalny (-0,61%), dodatkowo, co podkreślają zarówno pytani eksperci, jak i sami mieszkańcy obszar ten podlega procesom starzenia się społeczeństwa. Oprócz kwestii społecznych należy zwrócić uwagę na niedostosowaną dla osób starszych infrastrukturę, brak wsparcia oraz niedostatecznie rozwiniętą ofertę spędzania czasu wolnego czy ofertę opiekuńczo-zdrowotną.

Wskazany Podobszar boryka się również z problemami społecznymi. Warto podkreślić, że aż 32% osób korzystających z pomocy społecznej zamieszkuje właśnie ten obszar. Wśród głównych problemów społecznych wymieniane są tutaj ubóstwo, przemoc domowa, czy alkoholizm. Ten ostatni związany jest także z łatwą dostępnością do używek na tym terenie. Osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych mogą przyczyniać się także do zmniejszenia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców. W opinii ekspertów jest to poważny problem pojawiający się zwłaszcza na Osiedlu Sienkiewicza, ale także Wincentego Pola. Młodzież oraz osoby dorosłe gromadzą się w miejscach publicznych w celu spożywania alkoholu i/lub innych używek, czemu często towarzyszy agresywne zachowanie tych osób. Według statystyk straży miejskiej Podobszar I nie należy do najbardziej bezpiecznych miejsc, w przeliczeniu na każde 100 mieszkańców straż miejska w 2015 roku interweniowała 6,25 razy.

Wskazany Podobszar rewitalizacji nie posiada dużego potencjału gospodarczego. Co prawda w statystykach wykazuje się znaczną liczbę podmiotów gospodarczych, jednak są to głównie małe punkty usługowe. Bardzo niekorzystnie wypada natomiast wskaźnik przedsiębiorczości (26,4%). Innym niekorzystnym zjawiskiem jest związane z codziennym przemieszczaniem się po mieście - zdominowanie przestrzeni przez auta, zwłaszcza przy ulicy Sienkiewicza. Powoduje to zapchanie chodników i ścieżek rowerowych, z których korzystanie jest przez to bardzo utrudnione i prowadzi do kolizji. Wąskie ciągi komunikacyjne oraz brak lub zniszczenia chodników mogą zmniejszać poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Wieliczki, niekorzystających z komunikacji samochodowej. Na zmniejszone poczucie komfortu, ze względu na duży ruch mogą skarżyć się osoby mieszkające w sąsiedztwie intensywnie uczęszczanej drogi wojewódzkiej - ulicy Asnyka, położonej na danym obszarze. Równocześnie duży ruch samochodowy w małej przestrzeni wpływa niekorzystnie na klimat akustyczny oraz środowisko naturalne, w tym jakość powietrza.

Charakterystycznymi problemami natury infrastrukturalnej oraz funkcjonalno-przestrzennej na tym terenie są zniszczone elewacje zmniejszona estetyka, duże i zbyt intensywne reklamy, ograniczona ilość wolnych przestrzeni, duża intensywność zabudowy oraz niedobór parkingów.

Tabela 23. Podsumowanie Podobszaru I.

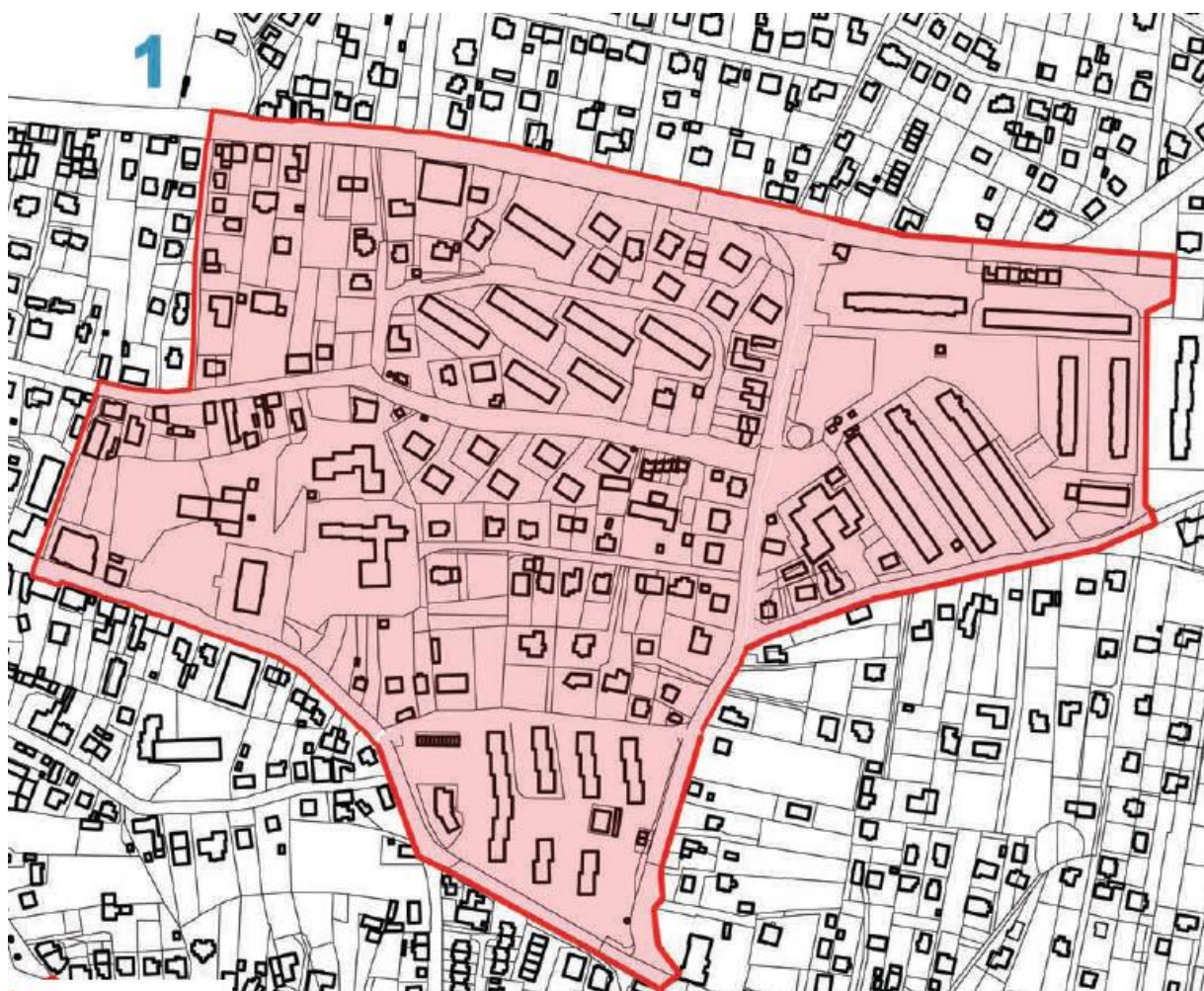
Tereny wchodzące do Podobszaru:	Osiedle Henryka Sienkiewicza, Osiedle Adama Asnyka Osiedle Wincentego Pola
Powierzchnia:	23,7 ha
Liczba ludności:	3 595 osób
Gęstość zaludnienia:	14 979 os./km ²
Główne zdiagnozowane problemy podobszaru:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bardzo wysoki wskaźnik gęstości zaludnienia, ▪ Niekorzystne trendy demograficzne – ujemny przyrost naturalny oraz starzenie się społeczeństwa. ▪ 32,6% klientów pomocy społecznej mieszkająca we wskazanym obszarze. ▪ Zbyt łatwy, w odczuciu mieszkańców dostęp do używek oraz nadużywanie alkoholu przez mieszkańców w miejscach i przestrzeniach publicznych. ▪ Względnie niski poziom bezpieczeństwa mieszkańców osiedli (wskaźnik przestępczości wynoszący 6,25%) ▪ Niedostatecznie rozwinięta oferta spędzania czasu wolnego dla osób starszych. ▪ Niedostosowanie budynków i przestrzeni do zmieniającej się struktury wieku mieszkańców. ▪ Znaczna liczba samochodów, parkujących na ulicach i chodnikach, ograniczająca przestrzeń dla mieszkańców poruszających się pieszo lub chcących spędzać czas wolny w przestrzeni osiedla. ▪ Znaczne zanieczyszczenie powietrza (smog) oraz hałas generowany przez ruch samochodowy.
Główne problemy zauważane przez mieszkańców obszaru:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Problemy związane z lokalnym rynkiem pracy – brak ofert pracy dla młodych, konieczność posiadania znajomości w celu znalezienia dobrej pracy (nepotyzm), trudności w powrocie na rynek pracy matek po urlopie macierzyńskim, niedopasowanie kompetencji zawodowych do potrzeb lokalnych pracodawców (w szczególności osoby 40+) oraz niekorzystne warunki zatrudnienia (umowy zlecenie, niskie stawki wynagrodzeń). Równocześnie respondenci zauważali, że tak naprawdę praca jest dla każdego, ale w Krakowie. ▪ Łatwy dostęp do używek oraz nadużywanie alkoholu przez mieszkańców – ten problem związany był przede wszystkim z osobami starszymi, które zaczepiają ludzi wieczorami, będąc pod wpływem alkoholu, a także z młodzieżą w wieku szkolnym palącą papierosy, a wieczorami pijącą alkohol w przestrzeni publicznej („łatają butelki, strach wychodzić wieczorem”). ▪ Problemy z infrastrukturą i ofertą spędzania czasu wolnego. Mieszkańcy nie dostrzegają atrakcyjnej oferty na swoim terenie, twierdzą że wszystko znajduje się w

Solnym Mieście albo Krakowie, a brakuje takiej oferty w osiedlowej skali, nie tylko placów zabaw dla dzieci, ale także oferty dla seniorów (miejsca spotkań, siłownie zewnętrzne, zajęcia integrujące i rozwijające).

- **Zanieczyszczenie środowiska.** Przede wszystkim hałas powodowany przez samochody i autobusy, smog – „wiezorami nie da się otworzyć okna czy wyjść na spacer” (palenie niskiej jakości węgla, zanieczyszczenia z Krakowa).
- Problemy związane ze **starzeniem się społeczeństwa** (bardzo dużo starszych ludzi; w blokach nie ma młodych małżeństw i dzieci; dużo samotnych – bez opieki; dużo seniorów, ale sprawnych, którzy chcą coś robić, wyjść z domu).

Źródło: opracowanie własne

Mapa 5. Podobszar 1.

Źródło: opracowanie własne

Podobszar II

Drugim podobszarem przeznaczonym do rewitalizacji jest teren obejmujący ulice Kłaśnieńską, Górsko, Daniłowicza, a także obszar wokół Szkoły Podstawowej nr 2. Obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem funkcjonalno-przestrzennym. Północna część terenu sąsiaduje z centrum miasta - zabudowa jest tutaj zwarta oraz o wyższej jakości, a południową cechuje znacznie mniej zwarta zabudowa i bardziej podmiejski charakter przestrzeni.

Na obszarze zauważalne jest nagromadzenie problemów natury społecznej. Wskazany Podobszar charakteryzuje się problemami demograficznymi, w tym wyludnianiem się. Przyrost naturalny w 2015 roku wyniósł tu -0,81%, a saldo migracji aż -2,42%. Jest to bardzo niepokojące zjawisko, zważywszy na fakt, iż gmina Wieliczka od kilkunastu lat podlega silnym trendom suburbanizacyjnym, z którymi związany jest wysoki przyrost rzeczywistej liczby mieszkańców. Jak wskazują dane, Podobszar II jest wyłączony z tego procesu, co może oznaczać, że jest on nieatrakcyjnym miejscem do mieszkania i zakładania rodziny. Potwierdzają to badania oraz prowadzone konsultacji społeczne. Mieszkańcy Wieliczki utożsamiają Podobszar II z bardzo negatywnymi zjawiskami społecznymi, w tym podkreślają, iż zauważalna jest tam bieda i ubóstwo, ale także wskazują na liczne trudności opiekuńczo-wychowawcze, nadużywanie alkoholu oraz konflikty sąsiedzkie. W podobszarze odnotowano także wyższy niż przeciętnie odsetek osób bezrobotnych (3,84%). Na wskazanym podobszarze mieszka jedynie 3,5% klientów pomocy społecznej, jednakże odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców osiągnął wartość 3,8%, a więc wyższą niż przeciętnie w gminie (2,7%). Eksperti zajmujący się pomocą społeczną podkreślają, że na obszarze tym mieszkają także rodziny, które kumulują wiele problemów społecznych, w związku z tym negatywne wzorce społeczne są przekazywane z pokolenia na pokolenie. Zły stan budynków w których znajdują się mieszkania socjalne oraz panujący tam nieporządek sprawia, że okolica ta jest nieprzyjazna także dla dzieci.

Ulica Kłaśnieńskiej posiada złą renomę wśród mieszkańców ze względu na gromadzenie się tam młodzieży i osób dorosłych w celu spożywania alkoholu i/lub innych używek, co ma związek również z agresją u tych osób. Miejsca publiczne przylegające do tej ulicy określane są jako mało bezpieczne i nieatrakcyjne do życia/mieszkania. Zauważalny jest natomiast brak miejsc wypoczynku, rekreacji, czy możliwości spędzania czasu wolnego.

Wśród problemów na pograniczu sfer przestrzenno-funkcjonalnej oraz bezpieczeństwa należy wymienić problemy infrastruktury drogowej przy Szkole Podstawowej nr 2. Wiele rodziców odwozi dzieci do szkoły samochodami, co powoduje duży ruch samochodowy, natomiast mała liczba miejsc parkingowych i przestrzeni parkingowej powoduje, iż samochody te zatrzymują się w niedostosowanych do tego miejscach. Pozostawione samochody czy dzieci i młodzież przebiegająca przez ulicę w miejscach niedozwolonych obniża poziom bezpieczeństwa dzieci. Przed szkołą brak jest także miejsca postojowego dla autobusów czy bezpiecznego, zadaszonego przystanku, w którym dzieci i młodzież mogą oczekiwać na autobus.

Podobszar II posiada również niewielki potencjał gospodarczy. W podobszarze tym działa najmniej podmiotów gospodarczych, a także niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców. W omawianym Podobszarze zaobserwowano również problemy związane z bezpośrednim sąsiedztwem z aktywnym Osuwiskiem Kłaśnieńskim, co wymaga stałego monitoringu sytuacji geologicznej oraz kontroli odpowiedniego zagospodarowania terenu. Problemami

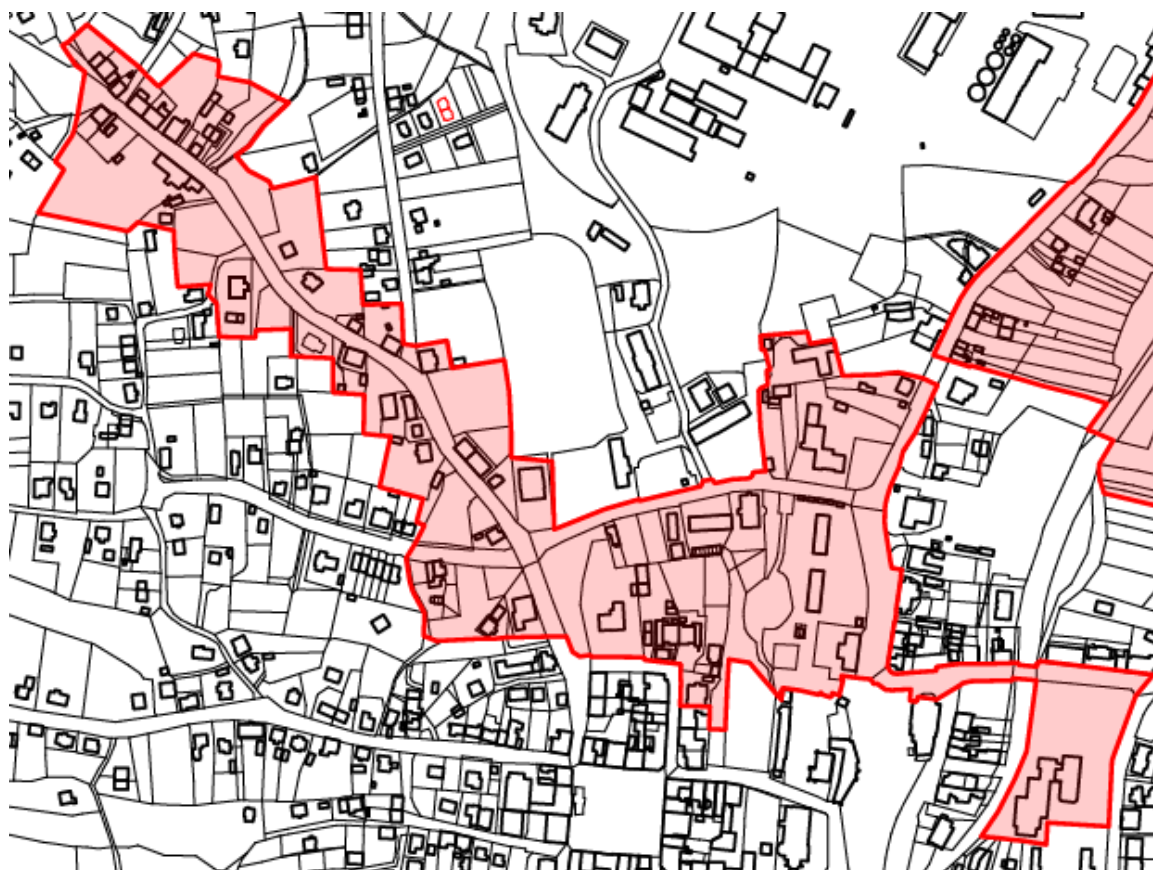
przestrzennymi terenu są uboga estetyka budynków, nagromadzenie lokali socjalnych o niskim standardzie, niska aktywność budowlana, niezamieszkałe pustostany, niedobór parkingów, brak spójności i ciągłości zabudowy, a także zbyt agresywne reklamy.

Tabela 24. Podsumowanie Podobszaru II.

Tereny wchodzące do Podobszaru:	Ul. Kłaśnieńska, Ul. Górsko, Ul. Daniłowicza
Powierzchnia:	13,3 ha
Liczba ludności:	495
Gęstość zaludnienia:	3808 os./km ²
Główne zdiagnozowane problemy podobszaru:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obszar podlega procesowi wyludniania się – odnotowuje się wskaźniki ujemnego przyrostu naturalnego (-0,81‰) oraz ujemnego salda migracji (-2,42‰). ▪ Wysoki odsetek osób pozostających bez pracy (3,84%). ▪ Występowanie problemów opiekuńczo-wychowawczych, nadużywania alkoholu, konflikty sąsiedzkie. ▪ Zły stan budynków socjalnych oraz przestrzeni publicznych wokół. ▪ Występowanie problemów związanych z bezpieczeństwem drogowym, bezpieczeństwem dzieci w drodze do Szkoły Podstawowej nr 2. ▪ Niedostatecznie rozwinięta oferta rekreacyjna i wypoczynkowa dla mieszkańców.
Główne problemy zauważane przez mieszkańców obszaru:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zanieczyszczenia środowiska naturalnego, w tym palenie śmieci, a także zaśmiecania cieków wodnych. ▪ Problem ubóstwa – utożsamiany głównie z mieszkańcami bloków socjalnych na badanym terenie, a także osób starszych – widocznych w przestrzeni publicznej, często proszących o wsparcie na ulicach i skwerach. ▪ Problemy związane z rynkiem pracy, w tym brak ofert pracy dla młodych osób, bez stażu pracy i doświadczenia, przy czym wskazywano na bliskość Krakowa jako czynnik kompensujący lokalne trudności w tym zakresie. ▪ Łatwy dostęp do używek, utożsamiany głównie z obszarem ulicy Kłaśnieńskiej, a grupą najbardziej narażoną na atrakcyjność tego typu produktów jest młodzież w wieku szkolnym. Zwracano uwagę na łatwy dostęp do używek wyrażony np. w dużej ilości sklepów monopolowych. ▪ Niska estetyka otoczenia. Badani zwracali uwagę na śmieci na ulicy, niskiej jakości infrastrukturę pieszo – spacerową, odrapane elewacje, przeciągające się remonty, zaniedbaną zielenią i jej małą ilość w terenie (planty). Zwracali uwagę by wystrzec się błędów popełnionych przy rewitalizacji Rynku, który miał być salonem miasta a stał się martwą przestrzenią.

Źródło: opracowanie własne

Mapa 6. Podobszar 2.

Źródło: opracowanie własne

Podobszar III

Podobszar III obejmuje w części zachodniej i północnej głównie osiedla domów jednorodzinnych i wielorodzinnych, są to obszary osiedli T. Kościuszki oraz Przyszłość. Na tym terenie znajduje się Szkoła Podstawowa nr 4 oraz boisko sportowe, a także część kompleksu rekreacyjnego, jakim jest Park Mickiewicza. Wschodni obszar to przestrzeń w pobliżu dworca kolejowego, a także drogi dojazdowe do centrum miasta od strony Krakowa.

Problemem społecznym tego terenu jest duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej (2,90%) jak i również wysoki odsetek osób bezrobotnych (3,84%). Obszar ten charakteryzuje się też najniższą aktywnością społeczną, mierzoną udziałem w wyborach (frekwencja w wyborach samorządowych 2014 była na poziomie 38,92% w porównaniu z Wieliczką 46,27%).

Na osiedlu Kościuszki, należącym do podobszaru III, nasilone są negatywne zjawiska takie jak przemoc i uzależnienia od alkoholu oraz gier hazardowych. Uzależnienie od alkoholu wiąże się w tym wypadku z przemocą domową i agresją. Innym problemem społecznym jest zjawisko starzenia się społeczeństwa widoczne na osiedlu Kościuszki i Przyszłości. Miejsca te nie mają odpowiednio przystosowanej infrastruktury oraz oferty spędzania czasu wolnego do osób starszych, ale także oferty opiekuńczej dla tej grupy. Konieczna jest również integracja mieszkańców osiedli, m.in. integracja międzypokoleniowa, aby tereny te stały się atrakcyjne dla nowych mieszkańców.

W trakcie prowadzenia diagnozy, jednym z problemów, jaki wskazywano była niski poziom

bezpieczeństwa. Podobszar III jest bardzo zaludnionym terenem zamieszkiwanym przez stosunkowo dużą liczbę osób bezrobotnych oraz osób korzystających z pomocy społecznej. Terenem, który powinien zostać szczególnie wzięty pod uwagę w tym podobszarze jest Park Mickiewicza, gdzie notuje się dużą liczbą wykroczeń wykroczeń. Również boisko sportowe jest określane przez mieszkańców jako miejsce niebezpieczne. Gromadzi się tam młodzież i osoby dorosłe spożywające alkohol i/lub używki. Stosunkowo dużo jest również zdarzeń komunikacyjnych (61) związanych z wzmożonym ruchem samochodowym. Piesi mają problem z bezpieczeństwem na drodze z powodu braku lub zniszczenia chodników oraz dużego ruchu na drogach.

Podobszar III jest najbardziej narażonym podobszarem pod względem zanieczyszczenia powietrza. Dzieje się tak z powodu intensywnie uczęszczanych przez ruch samochodowy ulic Kościuszki i Daniłowicza oraz wysokiego udziału domów jednorodzinnych w strukturze przestrzennej, co w sezonie zimowym jest zagrożeniem dla jakości powietrza. Na terenie obszaru leży duży teren zielony - park Adama Mickiewicza, który wraz z trzeba pomnikami przyrody wymaga działań rewitalizacyjnych. Problemami przestrzennymi obszaru są zniszczone elewacje, występowanie budynków opuszczonych, chaos przestrzenny.

Tabela 25. Podsumowanie Podobszaru III.

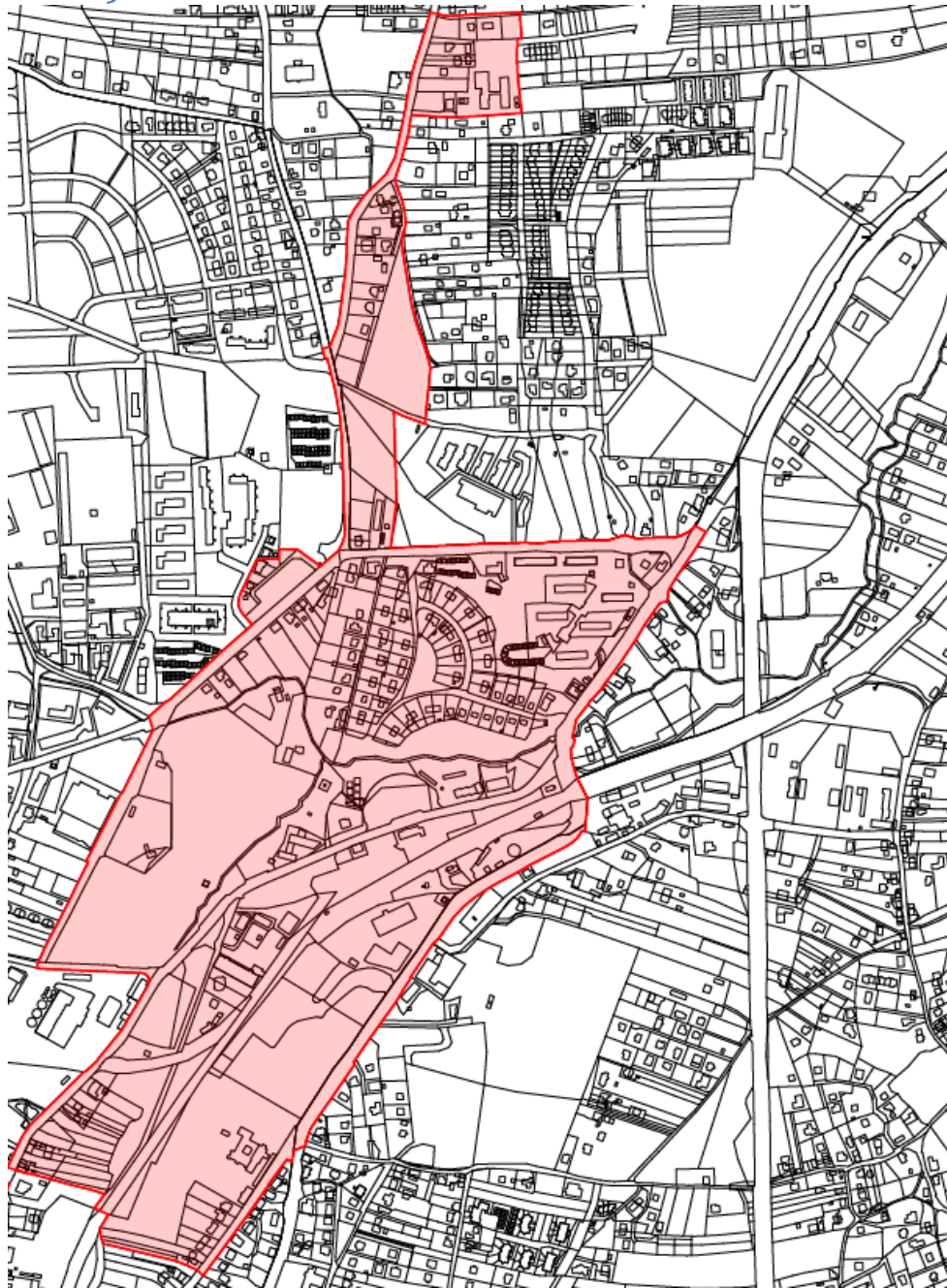
Tereny wchodzące do Podobszaru:	Osiedle T. Kościuszki, Osiedle Przyszłość.
Powierzchnia:	63,1
Liczba ludności:	1825
Gęstość zaludnienia:	2897 os./km ²
Główne zdiagnozowane problemy podobszaru:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej (2,90%) ▪ Wysoki odsetek osób bezrobotnych (3,84%). ▪ Słaba aktywnością społeczną mieszkańców, mierzona udziałem w wyborach (frekwencja w wyborach samorządowych 2014 była na poziomie 38,92% w porównaniu z Wieliczką 46,27%). ▪ Występujące problemy związane z przemocą domową oraz uzależnieniami od alkoholu. ▪ Problemy związane ze starzeniem się społeczeństwa, w tym niedostateczna ilość oferty społecznej dla tej grupy społecznej. ▪ Niski poziom bezpieczeństwa, w tym przede wszystkim terenem, który powinien zostać szczególnie wzięty pod uwagę jest Park Mickiewicza, gdzie notuje się najwięcej wykroczeń. ▪ Obecność pustostanów i lokali niezamieszkałych wchodzących w skład mienia komunalnego Gminy. Park Mickiewicza – cały budynek, Dembowski 57 – dwa lokale niezamieszkałe oraz cały parter pozostały po zlikwidowanej przychodni zdrowia.
Główne problemy zauważane przez mieszkańców obszaru:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Łatwy dostęp do używek (52%). Problem wiązano głównie z osobami młodymi, kilkakrotnie wskazano na osoby w wieku 18-21 lat, oraz młodsze, które wyglądają na pełnoletnie. Respondenci wskazywali na powszechną dostępność alkoholu – „każdy kto chce może kupić”. Ich zdaniem problem

koncentruje się wieczorami wokół sklepów osiedlowych (os. Przyszłość i Kościuszki). Równocześnie wyrażali zaniepokojenie sygnałami o handlu narkotykami na obiektach Wieliczanki.

- **Zanieczyszczenia środowiska naturalnego** (48%), badani zwracali uwagę na korki, duże natężenie ruchu – związany z tym hałas i dużą emisję spalin komunikacyjnych. Jako że podobszar 3 położony jest najbliżej granic Krakowa, podnoszono problem smogu i zachodnich wiatrów przenoszących niebezpieczne pyły nad Wieliczkę, równocześnie dostrzegano problem lokalnej niskiej emisji z gospodarstw domowych (smród w zimie, palenie śmieci). Kilku respondentów wskazało na zanieczyszczenie Serafy, dzięki wysypiska w jej otoczeniu.
- **Konieczność uporządkowania parku Mickiewicza**, zwiększenie **dostępność do obiektów sportowych i rekreacyjnych** (zniżki lub darmowe wejścia dla dzieci i młodzieży);

Źródło: opracowanie własne

Mapa 7. Podobszar 3.

Źródło: opracowanie własne.

Podobszar IV

Podobszar IV to głównie tereny mieszkaniowe, w tym osiedle Boża Wola. Na wschodzie położone jest historyczne osiedle domów jednorodzinnych, na południowym-zachodzie tereny mieszkaniowe z nowszym układem i zabudową wraz z kościołem, a na północy osiedle domów trzykondygnacyjnych domów wielorodzinnych. Dodatkowo na południe od osiedli mieszkaniowych znajduje się duży, zaniedbany teren zielony, wraz z ogródkami działkowymi oraz boiskiem sportowym.

Wśród problemów, jakie zostały zdiagnozowane na wskazanym obszarze są problemy demograficzne, w tym ujemny przyrost naturalny (-0,51%), a także ujemne saldo migracji (-0,51%). Pomimo, iż oba wskaźniki przyjmują wartość podobną do średniej dla Polski, to jednak w porównaniu z samą gminą Wieliczka, gdzie od wielu lat widoczny jest znaczący trend suburbanizacyjny Podobszar IV wypada niekorzystnie. Może to świadczyć o niższej atrakcyjności osiedleńczej tego miejsca. Co więcej w obszarze IV zdiagnozowano problemy związane z bezpieczeństwem, w tym dość wysoka liczba wykroczeń na 100 mieszkańców (1,3), wysoka liczba interwencji w przeliczeniu na 100 mieszkańców (2,25) jak również najwyższa spośród wszystkich wskazanych do rewitalizacji obszarów liczba zdarzeń komunikacyjnych (107).

Podobszar IV jest także narażony na problemy natury środowiskowej. Leży on bowiem w bezpośrednim sąsiedztwie terenów osuwających się, co wymaga ciągłej kontroli zabudowy, oraz monitoringu sytuacji geologicznej, aby uniknąć niebezpieczeństwa i strat finansowych.

Mieszkańcy podobszaru IV borykają się także ze zmniejszoną jakością życia ze względu na hałas, który generowany jest przez ruch kołowy, co spowodowane jest istnieniem wąskich ciągów komunikacyjnych oraz bliskością zabudowy w stosunku do pasów drogowych.

Głównymi problemami związanymi z przestrzenią Podobszaru IV są zaniedbywanie dziedzictwa kulturowego, małe możliwości inwestycyjne, powodowane przez gęstą zabudowę, a także a estetyka obszaru.

Na terenie osiedla Boża Wola zauważalne są występujące konflikty przestrzenne, brak odpowiednio wyznaczonej przestrzeni sąsiedzkiej a także niska jakość i niewystarczająca do zgłaszanych potrzeb ilość przestrzeni rekreacyjnych oraz terenów zielonych.

Tabela 26. Podsumowanie Podobszaru IV.

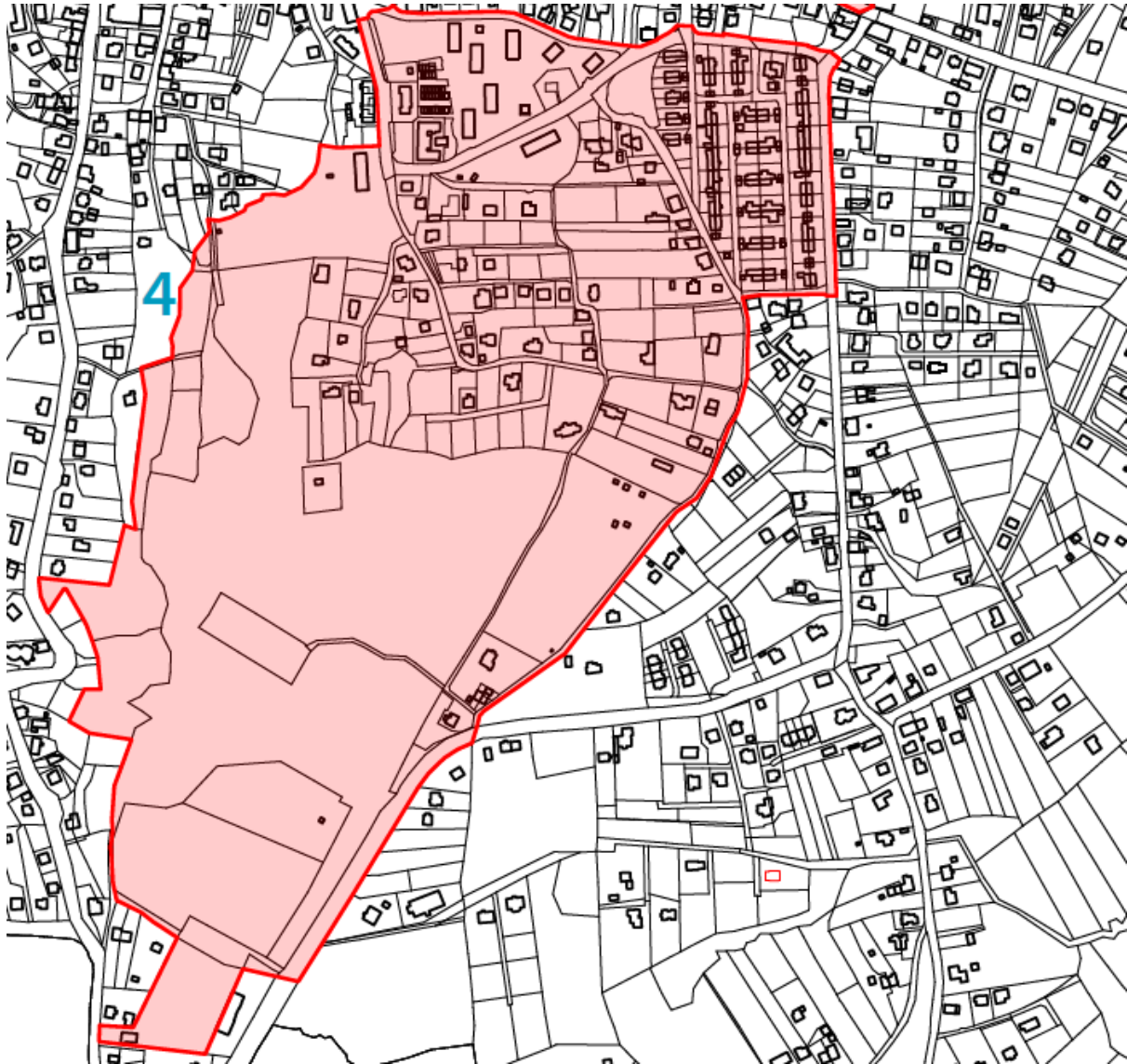
Tereny wchodzące do Podobszaru:	Osiedle Boża Wola, tereny zielone
Powierzchnia:	45,7 ha
Liczba ludności:	778
Gęstość zaludnienia:	1691 os./km ²
Główne zdiagnozowane problemy podobszaru:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powolne wyludnianie się obszaru, związane z ujemnym saldem migracji (-0,51%) oraz ujemnym przyrostem naturalnym (-0,51%). ▪ Niski poziom bezpieczeństwa publicznego oraz bezpieczeństwa na drogach. ▪ Problemy środowiskowe związane z nadmierną emisją hałasu. ▪ Występowanie gęstej zabudowy mieszkaniowej, sprzyjające konfliktom

<p>Główne problemy zauważane przez mieszkańców obszaru:</p>	<p>lokalnym, brak miejsc wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców oraz miejsc dla rozwoju integracji społecznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Problemy związane z zanieczyszczeniem środowiska naturalnego, niska jakość powietrza, szczególnie zimą. Mieszkańcy mówili, że „powietrze śmierdzi”. Przyczyny: palenie w piecach węglowych, palenie śmieci oraz duży ruch samochodowy. ▪ Problemy ubóstwa (osoby starsze, samotne, także klienci pomocy społecznej – często z problem alkoholowym i statusem bezrobotnego, także rodziny wielodzietne) i łatwego dostępu do używek (dotyczy wg badanych tzw. marginesu, patologii, ale także osób starszych i młodzieży z tzw. dobrych domów – przyczyna upatrywana w łatwości zdobycia używek i przyzwoleniu społecznym – „wszyscy piją, zawsze pili” i braku pomysłu na zagospodarowanie czasu wolnego. ▪ Problemy na lokalnym rynku pracy. Mowa tu przede wszystkim o braku miejsc pracy na miejscu dla ludzi młodych, osób z nieaktualnymi kwalifikacjami, z długą przerwą w zatrudnieniu. Drugą wskazywaną bolączką jest fakt pracy niskopłatnej, słabo wynagradzanej, w opinii respondentów po prostu nieatrakcyjnej w porównaniu do oferty Krakowa. Kilka osób zwróciło z kolei uwagę na brak specjalistów, fachowców, pracowników fizycznych którzy wyjechali zagranicę za lepiej płatną pracą.
--	--

Źródło: opracowanie własne

Mapa 8. Podobszar

IV.

Źródło:

opracowanie

własne.

3. Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka z dokumentami strategicznymi gminy

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016 – 2023 jest programem spójnym z lokalnymi założeniami strategicznymi oraz planistycznymi. Poniżej wykazano powiązania GPR z dokumentami strategicznymi Gminy.

3.1. Strategia Rozwoju Gminy Wieliczka na lata 2015 – 2020.

Spójność dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju Miasta Wieliczka można zauważyć już na etapie celu głównego obu dokumentów. W dokumencie Strategii w celu głównym podkreślane jest, że jednym z celów Gminy jest stworzenie mieszkańcom „dobrego i wygodnego miejsca do zamieszkania, gdzie można rozwinąć swoje pasje, uczyć się przez całe życie, realizować osobiste aspiracje, a także korzystać z edukacji na wysokim poziomie. *Mieszkańcy Gminy żyją w miejscu bezpiecznym, gdzie zapewnione są europejskie standardy życia, a w zasięgu ręki dostępne atrakcje Krakowa. Wieliczka to gmina gdzie mieszkańcy mają szansę brać odpowiedzialność za rozwój swojego otoczenia i wpływać na ważne dla Gminy rozstrzygnięcia*”. Jest to zgodne z celem głównym GPR, który zakłada poprawę jakości życia mieszkańców, w tym ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych.

Patrząc na domeny strategicznego rozwoju oraz cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Wieliczka również można znaleźć wiele punktów wspólnych.

Domena 2. Gmina rozwijająca swój kapitał społeczny, zakłada stworzenie warunków zaspokojenia potrzeb edukacyjnych, łagodzenie i wyrównywanie społecznych kontrastów oraz aktywizację i tworzenie odpowiedzialności wśród mieszkańców gminy, co wpisuje się w założenia celów wyznaczonych przez Gminny Program Rewitalizacji.

Cele strategiczne rozpisane w ramach tej domeny są spójne z celami Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka w szczególności:

- Cel strategiczny 2: Poszerzanie oferty kulturalnej oraz możliwości rozwijania zainteresowań.
- Cel strategiczny 3: Minimalizowanie społecznych kontrastów związanych zagrożeniem wykluczeniem społecznym.
- Cel strategiczny 4: Tworzenie warunków dla budowania aktywnej i obywatelskiej postawy mieszkańców Gminy

Domena 3. Zdrowa i sportowa Gmina Wieliczka, który zakłada stworzenie w Gminie Wieliczka atrakcyjnych przestrzeni i oferty aktywnego spędzania czasu wolnego. Jest to spójne z celami GPR w zakresie zarówno tworzenia wysokiej jakości przestrzeni i terenów zielonych jak i modernizacji obiektów użyteczności publicznej (w tym boisk sportowych, stadionów, siłowni na wolnym powietrzu) oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych.

Cele strategiczne rozpisane w ramach tej domeny są spójne z celami Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka w szczególności:

- Cel strategiczny 1: Tworzenie warunków dla rozwoju rekreacji rodzinnej w Gminie Wieliczka
- Cel strategiczny 2: Kreowanie wizerunku Wieliczki jako rozpoznawalnego ośrodka sportowo-treningowego

3.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wieliczka. Projekt 2016.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wieliczka wykazuje się spójnością z działaniami wpisanymi do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wieliczka. W ramach SRPS wyznaczonych zostało łącznie 10 celów strategicznych, z czego Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w działania zapisane w celach:

Cel strategiczny: Wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym. Zakres wspomnianego celu obejmuje takie działania, jak tworzenie programów pomocowych dla grup społecznych wymagających wsparcia, czy współpraca różnych podmiotów na rzecz osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wspomniane działania zostały wpisane także do Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym przede wszystkim w kierunku działań 2.1. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla grup wymagających wsparcia.

Cel strategiczny: Wzmacnianie zdolności grup i społeczności lokalnych do samodzielnego rozwiązania własnych problemów. Głównym założeniem wspomnianego celu jest inicjowanie integracji lojalnej społeczności oraz wspomaganie inicjatyw społecznych. W te działania wpisuje się kierunek działań 1.1. Wspieranie działań sprzyjających lokalnej samoorganizacji i aktywizacji społecznej Gminnego Programu Rewitalizacji.

Cel strategiczny: Zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie. Cel ten zasadniczo skupia się na kompleksowym wspieraniu osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy. Spójność Gminnego Programu Rewitalizacji z tym zapisem przejawia się w kierunku działań 2.3. Zwiększenie zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez pracy przez wsparcie różnych form ekonomii społecznej.

Cel strategiczny Zapobieganie powstawaniu nowych, niekorzystnych problemów społecznych, wynikających z używania środków uzależniających, zwłaszcza przez dzieci i młodzież oraz cel strategiczny Zmniejszanie rozmiaru aktualnie istniejących problemów alkoholowych odpowiadają na problemy osób uzależnionych poprzez podejmowanie działań związanych z rozszerzeniem oferty terapeutycznej oraz profilaktycznej zarówno dla osób uzależnionych jak i ich rodzin. Kierunek działania 2.2. Ograniczenie występowania problemu uzależnień dzięki zapewnieniu kompleksowej oferty wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin Gminnego Programu Rewitalizacji również odpowiada na zaistniałe problemy w tej kwestii.

Wykazane cele oraz planowane do realizacji w ramach nich działania obrazują spójność obu dokumentów.

3.3. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wieliczka 2010 r.

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka wpisują się w założenia programowe Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Spójność dokumentów zauważyć można już w celach głównych, które podkreślają konieczność zrównoważonego rozwoju gminy w zakresie jakości życia mieszkańców, produktywności gospodarki, funkcjonalności poszczególnych systemów oraz ochrony środowiska przyrodniczego.

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji wpisują się w cele społeczne SUIKZP, takie jak:

- zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania,
- zapewnienie właściwego wyposażenia w usługi niekomercyjne, szczególnie usługi
- zdrowia, kultury i oświaty,
- zapewnienie właściwych warunków wypoczynku.

Z kolei cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy znajduje swoje odzwierciedlenie w celach przyrodniczych dokumentu studium, w tym:

- zachowanie istniejącej wielkości i jakości zasobów środowiska przyrodniczego przy racjonalizacji jego wykorzystania,
- redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- preferowanie technik i technologii przyjaznych środowisku,

Natomiast cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych jest spójny z celami przestrzennego rozwoju gminy, w tym:

- zachowanie obiektów i obszarów dziedzictwa kulturowego prawnie chronionych,
- utrzymanie i zapewnienie harmonijnego rozwoju struktur przestrzennych jednostek,
- racjonalizacja zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego (określenie standardów,
- użytkowych przeciwdziałających degradacji środowiska przyrodniczego i kulturowego).

4. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Rewitalizacja Gminy Wieliczka przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie nowych, atrakcyjnych i społecznie aktywnych przestrzeni publicznych funkcjonujących w ramach małych, lokalnych wspólnot mieszkańców. Wspólnoty te będą podejmowały inicjatywy na rzecz wzajemnej integracji – wspierane w tym względzie przez lokalne organizacje pozarządowe oraz jednostki miejskie. Działania te sprawią, że zmniejszy się wykluczenie społeczne, szczególnie dotykające osoby niezaradne życiowo i starsze, których odsetek będzie systematycznie wzrastał na starszych osiedlach Wieliczki (Sienkiewicza, Asnyka, Wincentego Pola, Boża Wola, Kościuszki i Przyszłość).

Formy aktywizacji społecznej i integracji będą realizowane z wykorzystaniem zaangażowania samych mieszkańców, tak by sami współkształtowali i brali odpowiedzialność za swoje życie i rozwój. Wsparcie to będzie realizowane bezpośrednio w środowiskach osób defaworyzowanych – dotkniętych ubóstwem i niezaradnością życiową (mieszkania socjalne przy ul. Kłaśnieńskiej).

Wieliczka będzie miejscem przyjaznym osobom starszych i niepełnosprawnym. Stopniowo usuwane będą bariery przestrzenne utrudniające poruszanie się w bezpośrednim otoczeniu i w ramach osiedli mieszkaniowych objętych programem rewitalizacji. Z przestrzeni publicznych mają sukcesywnie znikać samochody, a uwolniona przestrzeń ma zostać przywrócona pieszym, mieszkańcom i turystom. Dla samochodów powstaną parkingi kubaturowe (teren po dawnej kotłowni) na obrzeżach osiedli mieszkaniowych, które mogą służyć także klientom usług oraz interesantom w instytucjach publicznych zlokalizowanych w centrum. Na osiedlach funkcjonować będą przestrzenia, aranżowane z udziałem mieszkańców a przeznaczone do wypoczynku i zabaw dla dzieci, młodzież, a także osób dorosłych i starszych.

Kontynuacja dotychczasowej rewitalizacji udostępni mieszkańcom nowe tereny rekreacyjne i wypoczynkowe, pozwalające na realizację pasji sportowych i integrację międzypokoleniową (Park Adama Mickiewicza, tereny wokół Stoku pod Baranem). Rekreacji na świeżym powietrzu sprzyjać będą działania podejmowane na rzecz ograniczenia niskiej emisji, przede wszystkim uwzględniające likwidację palenisk wykorzystujących niskiej jakości paliwa kopalne i śmieci. Działania te powiązane zostaną z akcjami edukacyjnymi oraz wsparciem dla osób, których nie stać na inwestycję w ekologiczne formy ogrzewania.

Wieliczka będzie miastem bezpiecznym, przyjaznym dla bezpiecznego przemieszczania się przy wykorzystaniu różnych środków transportu. Stanie się tak dzięki wdrożeniu odpowiednich programów edukacyjnych w szkołach oraz kampaniom społecznym adresowanym do mieszkańców miasta.

5. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

Cel główny:

Celem głównym prowadzonego procesu rewitalizacji w Mieście Wieliczka jest aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru zdegradowanego (obszaru rewitalizacji) oraz ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych. Działania, podejmowane w ramach Programu, są dostosowane do potrzeb oraz zdolności różnych grup społecznych. Dodatkowo, wspólnie z mieszkańcami, użytkownikami przestrzeni publicznych, przedsiębiorcami i innymi interesariuszami procesu dąży się do ograniczenia natury gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno – funkcjonalnej, zapewniając pożądaną jakość życia w tych obszarach.

1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.

- 1.1. Wspieranie działań sprzyjających lokalnej samoorganizacji i aktywizacji społecznej.
- 1.2. Rozwój zaplecza instytucjonalnego sprzyjającego integracji różnych grup społecznych (w tym kluby seniora, świetlice środowiskowej, centra aktywności lokalnej).
- 1.3. Rozwój oferty opiekuńczo-wychowawczej, pozwalającej na godzenie życia zawodowego z rodzinnym (m.in. zapewnienie odpowiedniej liczby przedszkoli)
- 1.4. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości oferty społecznej, kulturalnej i edukacyjnej dla seniorów.

2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym.

- 2.1. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla grup wymagających wsparcia.
- 2.2. Ograniczenie występowania problemu uzależnień dzięki zapewnieniu kompleksowej oferty wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.
- 2.3. Zwiększenie zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez pracy przez wsparcie różnych form ekonomii społecznej.
- 2.4. Prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy.

- 3.1. Rozwijanie świadomości proekologicznej wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych poprzez działania edukacyjne dot. segregacji odpadów, niskiej emisji itp.
- 3.2. Realizację projektów wspierających ochronę jakości powietrza na terenie gminy – Programy zmniejszające niską emisję.

- 3.3. Odnowienie i podniesienie jakości terenów zielonych służących rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców.

4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.

- 4.1. Tworzenie warunków do prowadzenia działań animujących społeczności lokalne.
- 4.2. Poprawa estetyki i jakości przestrzeni publicznych sprzyjających włączeniu społecznemu.
- 4.3. Modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych.
- 4.4. Tworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestycji na obszarze rewitalizacji.

6. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym.

Poniżej zaprezentowane zostały wszystkie przedsięwzięcia podstawowe, które zaplanowano do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wieliczka na lata 2016-2023. W kartach projektów znajdują się szczegółowe opisy każdego z tych przedsięwzięć. Zadania wypracowane zostały z udziałem interesariuszy biorących udział w partycypacyjnym procesie prac nad Programem Rewitalizacji (konsultacjach społecznych, warsztatach), część z nich została również zgłoszona przez przedstawicieli instytucji publicznych, w tym Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka.

6.1. Lista planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisem.

Podobszar I

Podobszar I	Zadanie 1.1.
Budowa Centrum Kulturalnego wraz z Biblioteką.	
Zdiagnozowane problemy	
W chwili obecnej Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna prowadzi działalność w niewielkim budynku, który jest w złym stanie technicznym, a wielopoziomowość budynku uniemożliwia korzystanie z biblioteki osobom niepełnosprawnym. Brak jest odpowiedniej ilości pomieszczeń o funkcji czytelnicy zarówno w formie papierowej jak i multimedialnej, co utrudnia korzystanie z zasobów bibliotecznych. Ponadto brak jest możliwości zastosowania nowoczesnych technologii do kompleksowej obsługi czytelników. W powiecie nie ma również sali multimedialnej i wystarczającej ilości sal konferencyjnych.	
Zakres realizowanego zadania	
Budowa nowego obiektu o łącznej powierzchni całkowitej 2961,58 m ² i kubaturze 201618,00 m ³ , z nowymi pomieszczeniami biblioteki, nowoczesną salą multimedialną, salą konferencyjną wraz z zapleczem sanitarno-administracyjnym.	
Prognozowane rezultaty	
Poprawa warunków prowadzenia działalności kulturalnej, podniesienie jakości obsługi mieszkańców gminy Wieliczka i powiatu wielickiego poprzez zwiększenie dostępu do oferty kulturalnej, poprawa stanu infrastruktury kultury, przystosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych, wdrażanie nowoczesnych technologii.	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
– powierzchnia użytkowa budynku - m ² ;	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

<ul style="list-style-type: none"> - kubatura nowego obiektu - m³; - liczba korzystających z obiektu czytelników, - liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
Urząd Miasta i Gminy Wieliczka	Ul. J. Słowackiego 22
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
10 924 680 zł	2010 - 2017
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój zaplecza instytucjonalnego sprzyjającego integracji różnych grup społecznych. 	
<p>Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.</p> <p>Kierunek działań: Modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych.</p>	
Zadania komplementarne	
Zadanie 1.2.	

Podobszar I	Zadanie 1.2.
Integracja międzypokoleniowa mieszkańców osiedli	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Wskazany podobszar charakteryzuje się bardzo wysokim wskaźnikiem gęstości zaludnienia. Na wskazanych osiedlach zamieszkuje 14 979 os na km². Jak wskazują badania duża część tych osób to osoby starsze, a obszary osiedli podlegają procesom starzenia się społeczeństwa. Z drugiej strony zauważalny jest problem niedostosowanej do seniorów infrastruktury miejskiej oraz niedostatecznie rozwinięta oferta spędzania czasu wolnego. Aby osoby starsze i seniorzy nie zostali wykluczeni z życia społecznego konieczne jest zaproponowanie oferty, a także dostosowanej infrastruktury (także technicznej) do potrzeb i możliwości tej grupy społecznej.</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Stworzenie miejsca spotkań i integracji dla seniorów wraz z ofertą rekreacyjno-kulturalną (osiedlowe kluby seniora) – utworzenie sieci punktów miejsc spotkań, niewielkich przestrzeni, położonych w pobliżu miejsca zamieszkania, w których starsi mieszkańcy będą mogli się spotkać i porozmawiać, a także wspólnie zaangażować w jakieś działania. Proponowane lokalizacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - świetlica w budynku Spółdzielni Mieszkaniowej, - przestrzeń/sala w siedzibie nowej Biblioteki (CSK), - sale w SP nr 3 (popołudniami), - przestrzeń Kampusu Wielickiego (gł. dla mieszkańców osiedla Wincentego Pola). 	

<p>W miejscach spotkań zostaną udostępnione komputery (max. 10 sztuk) z dostępem do Internetu, przewidziana zostanie także osoba pełniąca dyżury – pomagająca w korzystaniu ze sprzętu. W ramach przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu w przestrzeniach spotkań zostaną przeprowadzone szkolenia/warsztaty dedykowane seniorom z podstaw obsługi komputera, bezpiecznego korzystania z Internetu itp.</p> <p>W ramach oferty spędzania czasu wolnego cyklicznie będą organizowane mini-warsztaty kulinarne: wspólne przyrządzanie przekąsek, sałatek. Zaangażowanie i wykorzystanie kapitału społecznego aktywnych seniorów m.in. emerytowanych nauczycieli, którzy mogliby przyjąć rolę lokalnych liderów, animować pozostałych, przekazywać wiedzę, inicjować działania. W ramach działań międzypokoleniowych: realizacja projektu np. we współpracy ze szkołą podstawową nr 3 – wspólne planowanie wycieczek krajoznawczych.</p>	
Prognozowane rezultaty	
<p>Zadanie przyczyni się do poprawy życia osób starszych. Stworzenie możliwości „wyjścia z domu” dla tej grupy społecznej przyczyni się do zmniejszenia problemu wykluczenia osób starszych oraz ich osamotnienia.</p>	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - Liczba nowo powstałych miejsc z ofertą dla osób starszych; - Liczba zorganizowanych zajęć dla seniorów; - Liczba uczestników oferowanych zajęć dla seniorów. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
Zespół Profilaktyki UMIG w Wieliczce, MGOPS, CKiT w Wieliczce	Rynek Górny (projekt Rynek w Centrum Kultury), Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce, Cafe KULTURA Rynek Górny 6
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
280 000 zł	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie działań sprzyjających lokalnej samoorganizacji i aktywizacji społecznej. - Zwiększenie dostępności i poprawa jakości oferty społecznej, kulturalnej i edukacyjnej dla seniorów. 	
Zadania komplementarne	
Zadanie 1.1.	

Podobszar I	Zadanie 1.3.
Poprawa bezpieczeństwa osiedli mieszkaniowych – program społeczny	
Zdiagnozowane problemy	
Zarówno mieszkańcy podobszaru jak i analiza sytuacji wskazują na duży problem związany z poczuciem bezpieczeństwa w tym obszarze. Wskaźnik przestępczości wynosi 6,25%. Głównym aspektem jest kwestia osób nadużywających alkoholu i innych używek w miejscach publicznych, co skutkuje zaczepianiem przechodniów oraz innymi niebezpiecznymi zachowaniami.	
Zakres realizowanego zadania	
Program skierowany jest do mieszkańców osiedli, w jego ramach odbywać się będą warsztaty / pogadanki / lekcje w terenie, podczas których uczestnikom przybliżone zostaną zasady funkcjonowania instytucji i sposobów, w jaki ma zapewniać bezpieczeństwo mieszkańcom („Kim jest i co robi strażnik miejski?”), a także zajęcia dotyczące bezpieczeństwa na drodze, bezpieczeństwa w Internecie, ochrony przyrody itp. Projekt realizowany we współpracy z placówkami edukacyjnymi z terenu miasta Wieliczka (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja).	
Prognozowane rezultaty	
Mieszkańcy, będą posiadać wiedzę na temat tego w jaki sposób zachować się w sytuacjach zagrożenia, a także nauczą się w jaki sposób takim sytuacją przeciwdziałać. Zmiana świadomości mieszkańców pozwoli na poprawę bezpieczeństwa na obszarze osiedli.	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób biorących udział w warsztatach dotyczących bezpieczeństwa w ciągu roku. - Liczba zorganizowanych warsztatów dotyczących bezpieczeństwa. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
Straż Miejska w Wieliczce / Komenda Powiatowa Policji w Wieliczce	Podobszar I / cała gmina
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
Cel Strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym. Kierunek działań: <ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego. 	
Zadania komplementarne	
Zadanie 1.4.	

Podobszar I	Zadanie 1.4.
Poprawa bezpieczeństwa osiedli mieszkaniowych – poprawa infrastruktury miejskiej	
Zdiagnozowane problemy	
Istniejący budynek będący siedzibą Straży Miejskiej znajduje się w złym stanie technicznym.	
Zakres realizowanego zadania	
Zadanie polegać będzie na remoncie kapitalnym siedziby Straży Miejskiej zlokalizowanej przy budynku na placu Skulimowskiego 2. Powierzchnia zabudowy wynosi ok. 220 m ² a kubatura ok. 900 m ³ . Remont obejmował będzie: modernizację instalacji wewnętrznych (elektrycznej, wod.-kan., telekomunikacyjnej, centralnego ogrzewania i klimatyzacji), adaptację pomieszczeń do nowych funkcji, adaptację nieużytkowego poddasza, wymianę stolarki okiennej, remont elewacji i termomodernizacja metodą lekką wewnętrzną.	
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - m² adaptowanej powierzchni; - m² nowej, oddanej do użytku powierzchni użytkowej budynku. - liczba przeprowadzonych zajęć związanych z bezpieczeństwem w nowo wyremontowanym budynku. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
ZBK, Straż Miejska w Wieliczce	Plac Skulimowskiego 2.
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
1 000 000 zł	2017 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych. Kierunek działań: <ul style="list-style-type: none"> - Poprawa estetyki i jakości przestrzeni publicznych sprzyjających włączeniu społecznemu. - Modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych. 	
Zadania komplementarne	
Zadanie 1.3.	

Podobszar I	Zadanie 1.5.
Zielone osiedla – ożywienie skwerów oraz przestrzeni publicznych na terenie osiedli mieszkaniowych w Wieliczce	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Mieszkańcy podobszaru dostrzegają dwa istotne problemy w mieście. Po pierwsze brak atrakcyjnej oferty kulturalnej umożliwiającej spędzania czasu wolnego w swoim mieście, co wynika to z bliskości i bogatej oferty Krakowa. Ponadto mieszkańcy uważają, iż oferta rekreacyjna Wieliczki skoncentrowana jest w „Solnym Mieście” i jest przeznaczona dla odwiedzających, brakuje natomiast lokalnych miejsc rozrywki i integracji przeznaczonych dla mieszkańców. W dodatku problemem jest niedostateczne dostosowanie infrastruktury miejskiej do osób starszych, niezagospodarowanie terenów zieleni na osiedlach, zdominowanych przez parkujące wszędzie samochody ograniczające możliwości poruszania się po osiedlu, a które potencjalnie mogłyby spełniać funkcję miejsc integracyjnych.</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Zadanie polegać będzie na przystosowaniu i podniesieniu jakości terenów zielonych, skwerów, terenów rekreacyjnych do potrzeb różnych grup wiekowych, mające na celu integrację społeczności osiedlowych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie infrastruktury osiedli Asnyka, Sienkiewicza, W. Pola, zlokalizowanych w zróżnicowanym terenie, do potrzeb starszych mieszkańców i likwidacja barier architektonicznych. Montaż m.in.: poręczy, podjazdów oraz obniżenie progów i krawężników; – odnowienie istniejących elementów małej architektury – ławek, oświetlenia, koszy na śmieci oraz uzupełnienie o nowe w tym: o stoliki oraz stoliki do gry w szachy; – zagospodarowanie terenów zieleni – między blokami przy ul. Długosza i za budynkiem przedszkola na os. Wincentego Pola, uwzględniające współczesne wymagania; – utworzenie miejsca aktywnego wypoczynku dla mieszkańców: siłownia zewnętrzna, ławki, stoliki oraz stoliki do gry w szachy, rampy i place dla rolkowców i deskorolkowców; – zagospodarowanie terenów zieleni przy Placu Skulimowskiego, uwzględniające zwiększenie liczby miejsc do siedzenia, w odpowiedzi na zgłoszone przez Środowiskowy Dom Samopomocy „Leonardo” zapotrzebowanie na miejsce, do którego można wyjść z podopiecznymi; – wydzielenie terenów wskazanych do zagospodarowania i utrzymania przez mieszkańców. (zad.1.6). 	
Prognozowane rezultaty	
<p>Zadanie przyczyni się do poprawy jakości i dostępności oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców. Zapewnienie ciekawej i atrakcyjnej infrastruktury wokół budynków mieszkalnych, dostosowanej do potrzeb mieszkańców przyczyni się do włączenia społecznego grup seniorów oraz aktywizacji społecznej.</p>	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych [m²]; – liczba zamontowanych obiektów małej architektury. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
<p>Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska w UMiG w Wieliczce, Gminny Zarząd Dróg, Spółdzielnie Mieszkaniowe</p>	<p>os. Sienkiewicza, os. Asnyka, os. Wincentego Pola</p>

Szacunkowa wartość	Okres realizacji
1 500 000,00 zł.	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy. Kierunek działań:	
<ul style="list-style-type: none"> - Odnowienie i podniesienie jakości terenów zielonych służących rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców. 	
Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych. Kierunek działań:	
<ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie warunków do prowadzenia działań animujących społeczność lokalne. - Poprawa estetyki i jakości przestrzeni publicznych sprzyjających włączeniu społecznemu. 	
Zadania komplementarne	
Zadanie 1.6., zadanie 1.2., zadanie 1.3	

Podobszar I	Zadanie 1.6.
Wspólnie dbamy o przestrzeń – program kreacji przestrzeni przez mieszkańców	
Zdiagnozowane problemy	
Podobszar I cechuje się zanieczyszczeniem środowiska naturalnego oraz niską jakością przestrzeni publicznych, co negatywnie wpływa na życie jego mieszkańców. Innym problemem jest niedobór miejsc integracji społecznej, m.in. miejsc spotkań w otoczeniu zieleni. Oprócz barier przestrzennych należy zauważyć słabą aktywność społeczności lokalnej.	
Zakres realizowanego zadania	
Wspólna odpowiedzialność i urządzanie przestrzeni przez mieszkańców, szczególnie seniorów, z uwzględnieniem ich potrzeb i możliwości. W procesie kreowania miejsca, uwzględnienie zachowania jak najbardziej „zielonego” charakteru przestrzeni, także poprzez dodanie elementów zieleni miejskiej: nasadzenia, gazony, donice z kwiatami. Zaangażowanie mieszkańców do wyboru roślinności, udział w np. sadzeniu, zachęcenie do dbania o „swoje” rośliny i kwiaty.	
Prognozowane rezultaty	
Uspołeczniony proces budowania przestrzeni publicznej, pozwoli mieszkańcom identyfikować się z powstałą przestrzenią – postrzegać ją jako „swoje miejsce”, z którego chętnie się korzysta i o które wspólnie się troszczy.	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba powstałych ogródków społecznych, - liczba osób uczestniczących aktywnie w projekcie. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja

MGOPS, spółdzielnie mieszkaniowe	Os. Asnyka, os. Boża Wola, Klaśnieńska, os. Sienkiewicza, os. Kościuszki
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
75 000 zł	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
Cel strategiczny 2. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych. Kierunek działań: – Wspieranie działań sprzyjających lokalnej samoorganizacji i aktywizacji społecznej.	
Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych. Kierunek działań: – Tworzenie warunków do prowadzenia działań animujących społeczność lokalne. – Poprawa estetyki i jakości przestrzeni publicznych sprzyjających włączeniu społecznemu.	
Zadania komplementarne	
Zadanie 1.5., zadanie 1.2., zadanie 1.3	

Podobszar I	Zadanie 1.7.
Budowa kompleksu sportowego przy Szkole nr 3 w Wieliczce	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Szkoła jest instytucją, która ma znaczący wpływ na kształtowanie postaw młodych ludzi oraz ich wychowanie. Z tego względu oraz z uwagi na fakt, iż na wskazanym obszarze zdiagnozowano problemy społeczne konieczne jest zapewnienie młodym mieszkańcom różnych miejsc oraz oferty, w której znalazłby możliwość rozwijania swoich pasji i zainteresowań, odrywając się tym samym od problemów. Sport jest czynnikiem, który może przyczynić się do budowania odpowiednich postaw prospołecznych, uczy dyscypliny, a także współpracy. Dlatego też konieczne jest zapewnienie odpowiedniej jakości i dostępności infrastruktury sportowej. Obecnie Szkoła Podstawowa nr 3 w Wieliczce nie posiada odpowiednio dostosowanej infrastruktury sportowej do potrzeb uczniów.</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Na miejscu rozebranej sali gimnastycznej zbudowana zostanie nowa sala wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym, o pow. użytkowej 852,50 m², kubaturze 7 310,90 m³, o wysokości 7,20 m, z trybunami na 87 osób. Sala przystosowana będzie dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Dodatkowo w ramach zadania zbudowane zostanie boisko wielofunkcyjne o wymiarach 20 m x 40 m o nawierzchni poliuretanowej oraz towarzyszący mu plac zabaw sportowych dla dzieci młodszych.</p>	
Prognozowane rezultaty	
Poprawa warunków prowadzenie zajęć wychowania fizycznego, umożliwienie prowadzenia rozgrywek międzyszkolnych.	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
– powierzchnia użytkowa budynku [m ²];	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia oddanego do użytku boiska [m²]; - liczba dodatkowych zajęć sportowych, - liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury rekreacyjnej i sportowej. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
Wydział Inwestycji UMiG w Wieliczce	ul. Sienkiewicza 14
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
3 570 000,00 zł	2016 - 2017
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych. 	
Zadania komplementarne	

Podobszar II.

Podobszar II	Zadanie 2.1.
<h2 style="margin: 0;">Wspólnie na rzecz seniorów – stworzenie kompleksowej oferty społecznej dla osób starszych</h2>	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Na terenie gminy Wieliczka zauważalny jest znaczący wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Od 2010 roku odsetek osób starszych wzrósł z poziomu 17,9% do 19,5%. Lokalni eksperci wskazywali, że zjawisko starzenia się społeczeństwa jest zauważalne we wszystkich obszarach rewitalizacji, w tym także w podobszarze II. Dodatkowo wskazywano, że dla tej grupy mieszkańców brak jest odpowiedniej infrastruktury społecznej np. Centrów Seniora, gdzie starsze osoby mogą się po prostu spotkać i porozmawiać, ale także skorzystać z adekwatnej do ich potrzeb oferty kulturalno-rekreacyjnej (np. zajęcia gimnastyczne z fizjoterapeutą).</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Zadanie ma na celu poprawę jakości życia osób starszych, seniorów, poprzez zapewnienie im odpowiedniej, dopasowanej do potrzeb oferty kulturalnej, sportowej, zapewniającej aktywizację społeczną tej grupy.</p> <p>W ramach powstałego Centrum Seniora przewiduje się realizację wykładów, warsztatów, w tym zajęć międzypokoleniowych (z zaangażowaniem np. uczniów pobliskich szkół, wolontariuszy itp).</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie inicjatyw seniorów – program mikro grantów; 	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
 Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

<ul style="list-style-type: none"> - animacja lokalnej społeczności w celu wypracowania samodzielności; - program mikrograntów dla seniorów na działania aktywizujące. 	
Prognozowane rezultaty	
Seniorzy, mieszkający na terenie obszarów zdegradowanych, ale także na terenie całej gminy mają zapewniony dostęp do szerokiego wachlarza usług kulturalnych i społecznych, wspierających ich aktywizację.	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - Liczba seniorów biorących udział w warsztatach, spotkaniach, zajęciach realizowanych przez Centrum Seniora w ciągu roku. - Liczba warsztatów, spotkań, zajęć zrealizowanych w Centrum Seniora w ciągu roku. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
MGOPS, Biblioteka w Wieliczce	Szyb Górsko
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
688 000 zł	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie działań sprzyjających lokalnej samoorganizacji i aktywizacji społecznej. - Rozwój zaplecza instytucjonalnego sprzyjającego integracji różnych grup społecznych (w tym kluby seniora, świetlice środowiskowej, centra aktywności lokalnej). - Zwiększenie dostępności i poprawa jakości oferty społecznej, kulturalnej i edukacyjnej dla seniorów. 	
Zadania komplementarne	
Zadanie 2.2	

Podobszar II	Zadanie 2.2.
Centrum Aktywności Seniora. Zagospodarowanie budynku nadszybia Górsko	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Budynek nadszybia Górsko, to obiekt wolnostojący, jednokondygnacyjny, z dachem dwuspadowym, niepodpiwniczony. Od strony południowo-zachodniej do budynku przylega parterowa przybudówka nakryta dachem płaskim z lekkim spadkiem. Szyb nieczynny, zasypany w 1954 r., a zrąb szybu przykryty płytą żelbetonową grubości 15 cm, zbrojoną dwuteownikami stalowymi. Nadszybie szybu Górsko zostało w 1986 r. wpisane do rejestru zabytków województwa krakowskiego (nr rejestru A-543).</p>	
Zakres realizowanego zadania	
W ramach zadania przewiduje się realizację następujących prac:	

<ul style="list-style-type: none"> -uzgodnienie koncepcji adaptacji obiektu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków; -wykonanie projektu budowlanego i uzyskanie pozwolenia od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na remont obiektu; -przeprowadzenie remontowych i adaptacyjnych prac budowlanych z dostosowaniem budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych; -zagospodarowanie działki wraz z budową parkingu oraz aranżacją terenu przed budynkiem, w tym nasadzenia zieleni, budowa elementów małej architektury, ewentualnie siłownia na wolnym powietrzu. <p>W ramach powstałej instytucji dostępne będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> -powierzchnie użytkowe na realizację zintegrowanej oferty dla seniorów (każdy senior będzie mógł w jednym miejscu znaleźć program dostosowany do swoich potrzeb, pasji); -powierzchnie biur co-workingowych dla organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, grup nieformalnych działających na terenie Miasta (w tym przede wszystkim organizacji działających na rzecz osób starszych). -inkubator kuchenny – miejsce przeznaczone na wspólne gotowanie seniorów. <p>Jednym z elementów zadania będzie także stworzenie w ramach Centrum Seniora - Centrum Informacji dla seniorów, które będzie gromadziło i upowszechniało informacje nt. dostępnej oferty kulturalnej, sportowej, zdrowotnej, społecznej dla tej grupy wiekowej.</p>
--

Prognozowane rezultaty

Zadanie przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznej, przez zagospodarowanie i odnowienie zabytkowego, lecz nieużytkowanego budynku. Dodatkowo nadanie wspomnianemu budynkowi nowych społecznie użytecznych funkcji przyczyni się do rozwoju i propagowania różnych form twórczej aktywności seniorów, integracji i aktywizacji osób starszych na rzecz lokalnej społeczności oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu tej grupy. Budynek mieszczący się w centrum miasta daje możliwość swobodnego dojazdu do niego, dzięki czemu z nowo powstałej instytucji będą mogli korzystać nie tylko seniorzy mieszkający w Podobszarze II, ale także mieszkańcy całej gminy. Dodatkowo przewiduje się także integrację lokalnych środowisk działających na rzecz seniorów (stowarzyszeń, klubów itp.), a dzięki ich wzajemnej współpracy rozwijanie aktywności lokalnej.

Wskaźniki monitorowania realizacji zadania

- m² oddanej do użytku powierzchni użytkowej budynku;
- liczba utworzonych miejsc postojowych na parkingu,
- m² urządzonej zieleni,
- liczba organizacji pozarządowych korzystających z przestrzeni co-workingowych;
- liczba zajęć / warsztatów / wykładów zrealizowanych w ciągu roku.

Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
Zarząd Budynków Komunalnych w Wieliczce	Szyb Górsko
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
2 200 000.-zł.	2016 - 2023

Cele Programu, w które wpisuje się projekt

Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.
 Kierunek działań:

- Zwiększenie dostępności i poprawa jakości oferty społecznej, kulturalnej i edukacyjnej dla seniorów.

<ul style="list-style-type: none"> - Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym. - Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla grup wymagających wsparcia.
Zadania komplementarne
Zadanie 2.1.

Podobszar II	Zadanie 2.3.
Program wsparcia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Wskazany do rewitalizacji podobszar zmagają się z nagromadzeniem problemów społecznych. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców osiągnął wartość 3,8%, a więc wyższą niż przeciętnie w gminie (2,7%). Również w świadomości samych mieszkańców Wieliczki tereny ul. Kłaśnieńskiej utożsamiane są z występowaniem licznych negatywnych zjawisk społecznych, w tym biedą i ubóstwem, ale także trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, nadużywaniem alkoholu oraz konfliktami sąsiedzkimi.</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Zadanie polega na opracowaniu i realizacji programu mającego na celu wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym całych rodzin.</p> <p>Zakres projektu obejmował będzie szerokie spektrum działań aktywizujących, integrujących oraz edukacyjnych dla różnych grup wiekowych, poszczególnych członków rodzin oraz całych rodzin w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - street working – praca w środowisku osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, wyjście do osób potrzebujących pomocy, - poradnictwo zawodowe, edukacyjne, interpersonalne - poprawa zdolności społecznych - doradztwo i opieka psychologiczna, terapeutyczna, np. „Jak funkcjonować w rodzinie”, „uzależnienia – jak sobie z nimi radzić” - działania prewencyjne, organizacja czasu wolnego rodziców oraz dzieci, <p>W ramach projektu możliwe utworzenie miejsc pracy chronionej, pozwalających wykorzystać nabyte umiejętności.</p>	
Prognozowane rezultaty	
<p>Zadanie ma przyczynić się do aktywizacji społecznej oraz zawodowej osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej. Opracowany program będzie kompleksowo odpowiadał na złożone problemy, jakie występują na tym terenie, prowadząc do poprawy sytuacji materialnej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.</p>	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w projekcie. - Liczba rodzin objętych wsparciem w projekcie. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja

Zespół Profilaktyki UMiG w Wieliczce, MGOPS Fundacja Leonardo	Obszar 2 / cała gmina
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
960 000 zł	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym. Kierunek działań: – Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla grup wymagających wsparcia.	
Zadania komplementarne	

Podobszar II	Zadanie 2.4.
Bezpieczni na drodze – program społeczny skierowany do dzieci oraz rodziców	
Zdiagnozowane problemy	
Niekorzystnie na bezpieczeństwo mieszkańców, związane z codziennym poruszaniem się po mieście, wpływa zdominowanie przestrzeni publicznych przez auta. Dotyczy to zwłaszcza ulic znajdujących się bezpośrednio przy Szkole Podstawowej nr 2, wzmożony ruch samochodowy powodowany jest m.in. przez rodziców odwożących dzieci do szkoły, a także braki parkingowe – dzieci podwożone do szkoły przez rodziców wysiadają po prostu na ulicy. Należy zatem podjąć działania mające na celu przywrócenie pieszym bezpieczeństwa na wyżej wymienionych podobszarach.	
Zakres realizowanego zadania	
Zadanie polega na opracowaniu oraz przeprowadzenia programu edukacyjno-szkoleniowego dla uczestników ruchu drogowego przy Szkole Podstawowej nr 2 w Wieliczce. W ramach projektu odbędzie się cykl spotkań z uczniami oraz ich rodzicami, w celu wzbudzenia zainteresowania problematyką bezpieczeństwa, w szczególności zaś poruszania się samochodem w okolicach szkoły podstawowej.	
Prognozowane rezultaty	
Zadanie pozwoli na zwiększenie świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w ruchu drogowym zarówno wśród rodziców, jak i najmłodszych. Rodzice oraz uczniowie poznają przyczyny wypadków oraz sposoby ich zapobiegania, dzięki czemu poprawi się bezpieczeństwo uczniów w drodze do szkoły.	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> – Liczba rodziców biorących udział w projekcie, – Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach dotyczących bezpiecznego poruszania się po drodze. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
Szkoła Podstawowa nr 2	obszar gminy Wieliczka

Szacunkowa wartość	Okres realizacji
10 000,00 zł	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym. Kierunek działań: - Prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.	
Zadania komplementarne	
Zadanie 2.5.	

Podobszar II	Zadanie 2.5.
Bezpieczni na drodze – przebudowa ulicy przed Szkołą Podstawową nr 2	
Zdiagnozowane problemy	
Przeciążony układ komunikacyjny centrum miasta niekorzystnie wpływa na bezpieczeństwo mieszkańców, poruszających się po ulicach i sąsiadujących z ulicami przestrzeniami publicznymi. Dotyczy to zwłaszcza ulic znajdujących się bezpośrednio przy Szkole Podstawowej nr 2, gdzie wzmożony ruch samochodowy powodowany jest m.in. przez rodziców odwożących dzieci do szkoły. W tym obszarze dużą dolegliwością jest brak miejsc postojowych przeznaczonych na krótkotrwały postój samochodów potrzebnych w czasie podwożenia dzieci do szkoły przez rodziców. Powoduje to, że samochody podwożące dzieci zatrzymują się na ulicy - blokując przejazd innych pojazdów, a dzieci wysiadają pomiędzy autami. Należy zatem podjąć działania mające na celu przywrócenie pieszym bezpieczeństwa na wyżej wymienionych podobszarach.	
Zakres realizowanego zadania	
Zadanie polega na przebudowie strefy wejściowej przy wejściu do Szkoły Podstawowej nr 2 w Wieliczce, w celu stworzenia zatoki autobusowej oraz budowa wiaty dla dzieci czekających na autobus szkolny. Dodatkowo w ramach zadania planuje się podjęcia działań mających na celu reorganizację ruchu samochodowego przy Szkole.	
Prognozowane rezultaty	
Przebudowa ulicy pozwoli na zapewnienie bezpiecznego miejsca przesiadkowego dla uczniów korzystających z autobusu. A tym samym zadanie przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa uczniów w drodze do szkoły.	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba miejsc postojowych typu K&R (kiss and ride); - powierzchnia wybudowanej zatoki autobusowej [m²]; - zrealizowana wiaty przystankowa. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja

Gminny Zarząd Dróg w Wieliczce	Ciąg komunikacyjny przy Szkole Podstawowa nr 2
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych. Kierunek działań:	
<ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych. 	
Zadania komplementarne	
Zadanie 2.4.	

Podobszar II	Zadanie 2.6.
Zagospodarowanie terenu wokół szkoły	
Zdiagnozowane problemy	
Przy Szkole Podstawowej nr 2 w Wieliczce znajduje się nieuporządkowany teren, który wpływa na zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów i przekłada się także na komfort dzieci i młodzieży. Wpływa też na negatywny wizerunek szkoły.	
Zakres realizowanego zadania	
Zakres prac obejmuje przygotowanie terenu pod realizację planowanych elementów małej architektury, w tym:	
<ul style="list-style-type: none"> - uporządkowanie terenu wokół szkoły, wprowadzenie elementów małej architektury, w tym ławek, koszy na śmieci, oświetlenia, - budowa dwóch altan, służących do realizacji lekcji „pod chmurką”- zagospodarowanie betonowego koła znajdującego się na terenie przyszkolnym, - Przebudowa nieużywanego boiska sportowego na cele rekreacyjne i sportowe. 	
Prognozowane rezultaty	
Realizacja zadania pozwoli na prowadzenie działań edukacyjno – rekreacyjno – sportowych dla dzieci uczących się w Szkole Podstawowej nr 2, a także przyczyni się do poprawy warunków nauczania i bezpieczeństwa uczniów poprzez wprowadzenie nowych rozwiązań urbanistycznych, dopasowanych do potrzeb uczniów.	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - m² zmodernizowanego boiska sportowego, - liczba wybudowanych altan, - liczba zajęć edukacyjnych przeprowadzonych na nowo wybudowanych obiektach. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
ZBK	Szkoła Podstawowa nr 2

Szacunkowa wartość	Okres realizacji
1 100 000 zł	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy. Kierunek działań:	
<ul style="list-style-type: none"> – Odnowienie i podniesienie jakości terenów zielonych służących rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców. 	
Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych. Kierunek działań:	
<ul style="list-style-type: none"> – Modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych. 	
Zadania komplementarne	
Zadanie 2.5.	

Podobszar II	Zadanie 2.7.
Adaptacja budynku po dawnej szkole górniczej na Centrum Usług Społecznych, Kulturalnych i Edukacyjnych	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Mieszkańcy miasta za jeden z głównych problemów wskazywali niską estetykę bezpośredniego otoczenia ich miejsca zamieszkania. Badani zwracali uwagę na odrapane elewacje, przeciągające się remonty, zaniedbaną i małą ilość zieleni w mieście. Równocześnie podkreślali, niewłaściwą w ich przekonaniu rewitalizację Rynku, wskazując, iż należy wystrzegać się błędów popełnionych przy rewitalizacji Rynku, który miał być salonem miasta a stał się martwą przestrzenią. Wskazywali, iż należy w obszarach rewitalizowanych wprowadzać ofertę zapewniającą aktywizację społeczną mieszkańców.</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Zadanie polega na remoncie i adaptacji budynku po dawnej szkole górniczej, o powierzchni użytkowej ok. 1000 m² na cele społeczne, kulturalne i edukacyjne.</p> <p>Remont i adaptacja obejmować będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie budynku do nowej funkcji; – dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych; – zagospodarowanie terenu wokół budynku (dojścia, dojazdy, parkingi i zieleń ozdobna). <p>W ramach Centrum funkcjonowały będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przestrzeń dla organizacji pozarządowych – siedziba Lokalnej Grupy Działania; – Punkt Informacji Turystycznej; – sale dydaktyczno-lekcyjne – kawiarnia z ogródkiem letnim; – bawialnia dla dzieci. 	
Prognozowane rezultaty	
<p>Zadanie przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznej poprzez wyremontowanie zniszczonego budynku. Ponadto, co najważniejsze w budynku tym zostaną wprowadzone ważne z punktu widzenia</p>	

<p>lokalnej społeczności funkcje społeczne, przyczyniające się do aktywizacji społecznej mieszkańców. Z drugiej jednak strony należy podkreślić, że wprowadzenie funkcji społecznych, ważnych dla lokalnej społeczności do budynku historycznie związanego z miastem Wieliczka może przyczynić się do wzrostu poczucia tożsamości z miejscem.</p>	
<p>Wskaźniki monitorowania realizacji zadania</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci korzystających z bawialni; - powierzchnia użytkowa wyremontowanego budynku; - liczba osób korzystających z oferty Centrum; - liczba osób korzystających z Punktu Informacji Turystycznej. 	
<p>Podmioty odpowiedzialne za realizację</p>	<p>Lokalizacja</p>
<p>Wydział Kultury, Turystyki i Sportu UMiG w Wieliczce, ZBK</p>	<p>Ul. Daniłowicza 12</p>
<p>Szacunkowa wartość</p>	<p>Okres realizacji</p>
<p>3 200 000,00 zł</p>	<p>2017-2023</p>
<p>Cele Programu, w które wpisuje się projekt</p>	
<p>Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych. Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój zaplecza instytucjonalnego sprzyjającego integracji różnych grup społecznych (w tym kluby seniora, świetlice środowiskowej, centra aktywności lokalnej). 	
<p>Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych. Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie warunków do prowadzenia działań animujących społeczność lokalną. - Poprawa estetyki i jakości przestrzeni publicznych sprzyjających włączeniu społecznemu. - Modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych. 	
<p>Zadania komplementarne</p>	
<p>Zadanie 2.3.</p>	

Podobszar III.

Podobszar III	Zadanie 3.1.
Aktywna rekreacja w parku A. Mickiewicza – kontynuacja działań rewitalizacyjnych	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Park Adama Mickiewicza jest dużym kompleksem zieleni w centrum miasta, który może stanowić doskonałe miejsce do rodzinnego, aktywnego spędzania czasu wolnego. Niestety w opinii mieszkańców wymaga on uporządkowania oraz wzbogacenia ofertą rekreacyjną a zieleni wymaga zabiegów pielęgnacyjnych. Na obszarze parku zauważalna jest także zwiększona liczba popełnionych wykroczeń, co wpływa na zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa i przyczynia się do niechęci z korzystania z tego miejsca.</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Zadanie ma na celu dokończenie działań rewitalizacyjnych w Parku Adama Mickiewicza, polegające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zmianie układu przebiegu alejek oraz wprowadzeniu elementów małej architektury - zwiększeniu ilości ławek, koszy na śmieci, oświetlenia oraz zieleni niskiej w postaci rabat kwiatowych i kwietników; – wykonaniu odwodnienia zalewanych ścieżek i alejek w parku oraz przystosowaniu ich dla biegaczy i spacerowiczów – zmiana nawierzchni; – montażu tablic edukacyjnych i wytyczeniu ścieżki edukacyjnej; – budowie muszli koncertowej/sceny w sąsiedztwie jeziora przeznaczonego do organizacji festynów, zabaw tanecznych i kina Letniego; – zagospodarowaniu terenu za istniejącym Orlikiem oraz instalacji monitoringu i oświetlenia; – przygotowaniu i organizacji miejsca dla miłośników zjazdów rowerami górskimi na wzgórzu Grabówki lub w okolicy stacji Lotos, tj. w terenie umożliwiającym swobodną jazdę tego typu rowerami będącym poza terenami spacerowymi; – zasklepienie ścieku/ powiększenie zasklepienia od przepływu Serafy. 	
Prognozowane rezultaty	
<p>Park A. Mickiewicza stanie się wizytówką Wieliczki łącząc funkcje rekreacyjne (spacery, bieganie), edukacyjne (ścieżki) edukacyjne i kulturalne (kino letnie, muszla koncertowa). Będzie on ukwieconym, bezpiecznym miejscem spotkań i aktywności Mieszkańców.</p>	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> – długość odnowionych alejek w parku [m]; – powierzchnia zieleni urządzonej [m²]; – ilość zainstalowanych elementów małej architektury; – liczba osób korzystających z przestrzeni rekreacji w ciągu roku; 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
Wydział Gospodarki i Ochrony Środowiska UMiG w Wieliczce	Park Adama Mickiewicza, Wieliczka
Szacunkowa wartość	Okres realizacji

4 000 000,00 zł.	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odnowienie i podniesienie jakości terenów zielonych służących rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców. 	
Zadania komplementarne	

Podobszar III	Zadanie 3.2.
Bezpiecznie na osiedlu – program społeczno-infrastrukturalny dla mieszkańców	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Podobszar III jest stosunkowo intensywnie zaludnionym terenem zamieszkiwanym przez dużą ilość osób bezrobotnych oraz osób korzystających z opieki społecznej. Jako niebezpieczne miejsca są wskazane przez mieszkańców tereny parku A. Mickiewicza jak i boisko sportowe. Oprócz tego mamy do czynienia z dużą ilością wypadków komunikacyjnych, a także brakiem lub zniszczeniem chodników dla pieszych oraz wzmożonym ruchem samochodowym.</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Zadanie przewiduje realizację programu mającego na celu stałą współpracę z mieszkańcami osiedli, którzy będą pomagać w identyfikacji oraz likwidacji miejsc najbardziej niebezpiecznych. W ramach zadania planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie cyklicznych warsztatów (np. raz na pół roku / raz na rok) dotyczących bezpieczeństwa na osiedlach i ulicach Miasta. W ramach warsztatów uczestnicy będą tworzyć mapę zagrożeń / miejsc niebezpiecznych na drogach, ulicach, osiedlach. - Realizację programów zaradczych, mających na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, poprzez realizację zadań infrastrukturalnych, wynikających z przeprowadzonych warsztatów z mieszkańcami np. budowa chodnika przy ul. Kościuszki – od strony Lidla. Wzmocnienie, uwidocznienie oznakowania przejścia dla pieszych – koło Lidla. Likwidacja „dzikich przejść dla pieszych”, umieszczenie barierek, „labiryntów” itp.. 	
Prognozowane rezultaty	
<p>Zadanie przyczyni się bezpośrednio do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców osiedli oraz całej Wieliczki. Dodatkowo istotnym elementem zadania jest moduł społeczny, pozwalający na włączenie mieszkańców w proces diagnostyczny oraz możliwość decydowania o tym, co jest dla nich priorytetem inwestycyjnym w poprawie bezpieczeństwa.</p>	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników warsztatów diagnostycznych; - liczba przeprowadzonych w ciągu roku inwestycji, mających na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. 	

Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
Gminny Zarząd Dróg, Straż Miejska w Wieliczce	osiedle Kościuszki, osiedle Przyszłość
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego. 	
Zadania komplementarne	

Podobszar III	Zadanie 3.3.
Wspólnie dbamy o przestrzeń – program kreacji i animacji przestrzeni przez mieszkańców	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Podobszar III cechuje się dużym zanieczyszczeniem środowiska naturalnego oraz niską jakością przestrzeni publicznych, co negatywnie wpływa na życie jego mieszkańców. Innym problemem jest niedobór miejsc integracji społecznej, m.in. miejsc zieleni. Oprócz barier przestrzennych należy zauważyć słabą aktywność społeczności lokalnej.</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Zadanie ma na celu zaangażowanie mieszkańców osiedla w prace nad przestrzeniami wspólnymi, urządzenie skwerów, rabatek, przestrzeni wystawienniczych.</p> <p>Zadanie realizowane zostanie poprzez realizację działań warsztatowych, włączających i aktywizujących mieszkańców do wzięcia odpowiedzialności za przestrzeń oraz realizację działań animacyjnych w zrewitalizowanej przestrzeni.</p> <p>W ramach zadania przewiduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie założeń i scenariusza warsztatu terenowego (nawiązującego do metodologii kreowania udanych przestrzeni publicznych – <i>Project for Public Spaces, Ins.</i>) polegającego na wspólnym projektowaniu przestrzeni publicznej przez jej użytkowników – mieszkańcy ulic i osiedli, na których podejmowane będą działania. - w ramach działań warsztatowych/terenowych przewiduje się: <ul style="list-style-type: none"> a. zaprojektowanie przestrzeni (skwerów), b. wspólne prace podwórkowe z animatorem, c. zajęcia plenerowe z animatorem w zaprojektowanej przestrzeni (np. gimnastyka rekreacyjna z instruktorem etc). 	

Prognozowane rezultaty	
<p>Uspołeczniony proces budowania przestrzeni publicznej, pozwoli mieszkańcom identyfikować się z powstałą przestrzenią – postrzegać ją jako „swoje miejsce”, z którego chętnie się korzysta i o które wspólnie się troszczy.</p>	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - Liczba przeprowadzonych spotkań dotyczących projektowania przestrzeni. - Liczba uczestników biorących udział w spotkaniach. - powierzchnia urządzanego terenu [m²]. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
MGOPS, Wydział Profilaktyki UMiG w Wieliczce	os. Przyszłość, os. Kościuszki, teren przy Szkole Podstawowej nr 4
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
150 000 zł	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie działań sprzyjających lokalnej samoorganizacji i aktywizacji społecznej. - Rozwój zaplecza instytucjonalnego sprzyjającego integracji różnych grup społecznych (w tym kluby seniora, świetlice środowiskowej, centra aktywności lokalnej). 	
<p>Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie świadomości proekologicznej wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych poprzez działania edukacyjne dot. segregacji odpadów, niskiej emisji itp. - Odnowienie i podniesienie jakości terenów zielonych służących rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców. 	
Zadania komplementarne	

Podobszar III	Zadanie 3.4.
Ograniczenie niskiej emisji i działania proekologiczne	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Na terenie osiedli mieszkaniowych kumulują się problemy ze smogiem powstającym w wyniku palenia w domowych piecach niskiej jakości węglem oraz palnymi odpadami komunalnymi. Niska świadomość szkodliwości substancji uwalnianych w procesie spalania odpadów i niskiej jakości paliw stałych. Problem kumuluje się ze względu na dominujące osoby starsze o niskich dochodach, których nie stać na samodzielne sfinansowanie modernizacji instalacji grzewczych.</p>	

Zakres realizowanego zadania	
<p>Opracowanie i realizacja systemu wsparcia (w tym finansowego) w wymianie pieców węglowych na bardziej ekologiczne technologie grzewcze.</p> <p>Kampania promująca ekologiczne źródła energii i informująca o szkodliwości palenia śmieci i niskiej jakości paliw (działania adresowane do różnych grup wiekowych w tym osób starszych, dzieci i młodzież np. poprzez rywalizacje, konkursy itp.).</p>	
Prognozowane rezultaty	
<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa standardu i komfortu życia mieszkańców. - Podniesienie jakości powietrza. - Wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. 	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób, która otrzymała wsparcie finansowe na wymianę pieców węglowych. - Liczba przeprowadzonych kampanii promujących ekologiczne źródła energii. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UMiG w Wieliczce	Cała gmina
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
800 000 zł.	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie świadomości proekologicznej wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych poprzez działania edukacyjne dot. segregacji odpadów, niskiej emisji itp. - Realizacja projektów wspierających ochronę jakości powietrza na terenie gminy – Programy zmniejszające niską emisję. 	
Zadania komplementarne	

Podobszar III	Zadanie 3.5.
<h2 style="margin: 0;">Wieliczka na sportowo – modernizacja obiektów rekreacyjnych Wieliczanki</h2>	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Obszar obiektów rekreacyjnych Wieliczanki charakteryzuje się niską jakością przestrzenną, co zniechęca do korzystania z oferty oraz stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia osób chętnych do uprawiania sportu.</p>	

Zakres realizowanego zadania	
<p>Modernizacja boiska sportowego T.S. Wieliczanka wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa boiska treningowego, - wykonanie obiektów sportowych: rozbieg do rzutów oszczepem i kulą, - opcjonalnie: budowa trybun, - renowacja nawierzchni istniejącego boiska, - wykonanie ogrodzenia terenu, - wykonanie oświetlenia, - wydzielenie miejsc parkingowych. <p>Realizacja międzypokoleniowego placu zabaw - składającego się z placu zabaw dla dzieci i urządzeń rekreacyjnych dla seniorów.</p>	
Prognozowane rezultaty	
<p>Zadanie przyczyni się do poprawy jakości oraz dostępności mieszkańców do oferty spędzania czasu wolnego. Zagospodarowanie terenów zdegradowanych technicznie wpłynie pozytywnie na wizerunek dzielnicy oraz przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa.</p>	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia wyremontowanego boiska [m²]; - ilość zrealizowanych elementów infrastruktury sportowej; - ilość zrealizowanych elementów małej architektury: oświetlenie, ogrodzenie, miejsca parkingowe; - powierzchnia międzypokoleniowego placu zabaw [m²]; - powierzchnia zieleni urządzonej [m²]; - liczba osób korzystających z obiektów sportowych w ciągu roku; - liczba corocznych imprez sportowych organizowanych przez T.S. Wieliczanka. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
Zarząd Budynków Komunalnych w Wieliczce	Obiekty sportowe KS. Wieliczanka
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
1 000 000,00 zł	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy. Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odnowienie i podniesienie jakości terenów zielonych służących rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców. <p>Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych. Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych. 	
Zadania komplementarne	
Zadanie 3.4.	

Podobszar III	Zadanie 3.6.
Wieliczka na sportowo – aktywizacja społeczna i sportowa mieszkańców Podobszaru.	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Wśród mieszkańców wskazanego podobszaru zdiagnozowano niższą niż przeciętnie aktywność społeczną, przy równoczesnym występowaniu problemów społecznych (bezrobocie). Główną grupą, najbardziej narażoną na wykluczenie społeczne, są dzieci i młodzież, która coraz częściej sięga po używki, w związku z tym konieczne jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury, ale także oferty, która będzie zapewniała młodzieży aktywne i efektywne dla ich rozwoju zajęcia.</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Stworzenie cyklu zawodów, zajęć sportowych dla różnych grup wiekowych (seniorów, dzieci, młodzieży, osób dorosłych). W ramach spotkań odbywać się będą na przykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty taneczne, - gimnastyka dla seniorów, - joga dla każdego, - turniej piłki nożnej dla dzieci, - itp. 	
Prognozowane rezultaty	
<p>Realizacja zadania przyczyni się do zwiększenia oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, ale także innych grup wiekowych mieszkańców. Aktywizacja sportowa pozytywnie wpłynie na zagospodarowanie czasu wolnego oraz przyczyni się do zmniejszania się problemów społecznych, w szczególności wśród młodych ludzi.</p>	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych wydarzeń sportowych, - Liczba osób biorących udział w zorganizowanych wydarzeniach sportowych. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
TS. Wieliczanka , Wydział Kultury , Turystyki i Sportu UMiG w Wieliczce	Obiekty sportowe KS. Wieliczanka
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie działań sprzyjających lokalnej samoorganizacji i aktywizacji społecznej. - Zwiększenie dostępności i poprawa jakości oferty społecznej, kulturalnej i edukacyjnej dla seniorów. 	

Zadania komplementarne	
Zadanie 3.3.	
Podobszar III	Zadanie 3.7.
Przebudowana infrastruktury sportowej dla uczniów szkoły podstawowej nr 4	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Szkoła jest instytucją, która ma znaczący wpływ na kształtowanie postaw młodych ludzi oraz ich wychowanie. Z tego względu oraz z uwagi na fakt, iż na wskazanym obszarze zdiagnozowano problemy społeczne konieczne jest zapewnienie młodym mieszkańcom różnych miejsc oraz oferty spędzania czasu poza szkołą, w której znalazłby możliwość rozwijania swoich pasji i zainteresowań, odrywając się tym samym od problemów dnia codziennego. Sport jest czynnikiem, który może przyczynić się do budowania odpowiednich postaw prospołecznych, uczy dyscypliny, a także współpracy. Dlatego też konieczne jest zapewnienie odpowiedniej jakości i dostępności infrastruktury sportowej. Obecnie Szkoła Podstawowa nr 4 w Wieliczce nie posiada odpowiednio dostosowanej infrastruktury sportowej do potrzeb uczniów.</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Zadanie ma na celu zapewnienie miejsca rekreacji i sportu dla uczniów szkoły podstawowej nr 4. W ramach zadania konieczne są:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozbudowa sali gimnastycznej, – modernizacja istniejącego wielofunkcyjnego boiska sportowego. 	
Prognozowane rezultaty	
<p>Poprawa warunków prowadzenie zajęć wychowania fizycznego, umożliwienie prowadzenia rozgrywek międzyszkolnych.</p>	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych, – Liczba dzieci i młodzieży korzystających ze zmodernizowanych obiektów sportowych. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
Wydział Inwestycji UMIG w Wieliczce	Teren działki Szkoły Podstawowej nr 4.
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
3 100 000,00 zł	
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych. Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poprawa estetyki i jakości przestrzeni publicznych sprzyjających włączeniu społecznemu. – Modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych. 	

Zadania komplementarne

Podobszar III	Zadanie 3.8.
Spotkajmy się w bibliotece	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Na obszarze zdiagnozowane zostały różnorodne problemy społeczne, w tym Słaba aktywność społeczna mieszkańców, mierzona udziałem w wyborach (frekwencja w wyborach samorządowych 2014 była na poziomie 38,92% w porównaniu z Wielicką 46,27%), a także występujące problemy związane z przemocą domową oraz uzależnieniami od alkoholu. W celu rozwiązywania problemów społecznych konieczne jest podejmowanie działań prewencyjnych, uczących ludzi aktywności społecznej, rozwijające pasje i zainteresowania. W związku z tym konieczne jest poszerzanie różnorodnej oferty zajęć dla różnych grup wiekowych.</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Zadanie ma na celu wzmocnienie oddziaływania biblioteki zlokalizowanej na osiedlu Kościuszki o dodatkowe funkcje integracyjne i społeczne.</p> <p>W ramach zadania przewiduje się adaptację istniejących pomieszczeń (o powierzchni), będące własnością spółdzielni mieszkaniowej, zlokalizowanych na wyższej kondygnacji, na potrzeby powiększenia powierzchni użytkowej biblioteki.</p> <p>W ramach powiększenia biblioteki możliwość stworzenia Klubu Dziennego Pobytu/ Klub Seniora – miejsce spotkań seniorów, zajęcia dzienne, pomoc lekarska (rehabilitacje).</p>	
Prognozowane rezultaty	
Realizacja zadania przyczyni się do poprawy dostępności do oferty kulturalnej dla mieszkańców osiedla. Pozwoli to na organizowanie warsztatów i spotkań dla seniorów oraz dzieci i młodzieży.	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia użytkowa adaptowanych pomieszczeń [m²]; - liczba osób korzystających z biblioteki; - liczba warsztatów i spotkań organizowanych w ciągu roku. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
Biblioteka w Wielicze	os. Kościuszki
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój zaplecza instytucjonalnego sprzyjającego integracji różnych grup społecznych (w tym kluby 	

<p>seniora, świetlice środowiskowej, centra aktywności lokalnej).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie dostępności i poprawa jakości oferty społecznej, kulturalnej i edukacyjnej dla seniorów.
<p>Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawa estetyki i jakości przestrzeni publicznych sprzyjających włączeniu społecznemu. - Modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych.
<p>Zadania komplementarne</p>

Podobszar IV

Podobszar IV	Zadanie 4.1.
<h2>Ścieżka edukacyjna odwołująca się do tradycji górniczych Wieliczki</h2>	
<p>Zdiagnozowane problemy</p>	
<p>Stok „Pod Baranem” – jest atrakcyjnie położonym terenem zielonym w pobliżu kościoła św. Sebastiana. O jego potencjale świadczą wcześniejsze koncepcje jego wykorzystanie jako: stoku narciarskiego z wyciągiem, toru do jazdy rowerami górskimi oraz terenie rekreacyjnym dla mieszkańców z punktami widokowymi i parkowo-spacerowym założeniem kompozycyjnym. Obecnie teren jest zaniedbany, z nieuporządkowaną roślinnością. Wszelkie działania inwestycyjne utrudnia charakter i topografia terenu – w tym osuwiska, a także długoletnia dzierżawa działki przez prywatnego inwestora.</p> <p>Dla podobszaru opracowano koncepcję zagospodarowania terenu wykonaną w ramach pracy magisterskiej autorstwa pani Konopka, będącej w posiadaniu UMiG.</p>	
<p>Zakres realizowanego zadania</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Uregulowanie kwestii własnościowych. - Realizacja terenów rekreacyjnych dla mieszkańców Wieliczki przy jednoczesnym eksponowaniu tradycji górniczych i walorów przyrodniczych miejsca. - Opracowanie atrakcyjnej trasy edukacyjnej z elementami interakcji (oddziaływanie na różne zmysły) dla spacerowiczów np. questy, gry miejskie itp. w formule parku etnograficznego. 	
<p>Prognozowane rezultaty</p>	
<p>Poprawa atrakcyjności osiedla Boża Wola Wzrost integracji mieszkańców przyległych osiedli, zagospodarowanie dotychczas niewykorzystywanych przestrzeni zielonych, miejsc potencjalnie niebezpiecznych. Kultywowanie tradycji górniczych i wartości przyrodniczych terenu.</p>	
<p>Wskaźniki monitorowania realizacji zadania</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia urządzonych terenów rekreacyjnych [m²], - liczba osób korzystających ze ścieżki edukacyjnej, - liczba powstałych questów. 	
<p>Podmioty odpowiedzialne za realizację</p>	<p>Lokalizacja</p>

Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UMiG w Wieliczce	Stok pod baranem
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy. Kierunek działań:	
<ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie świadomości proekologicznej wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych poprzez działania edukacyjne dot. segregacji odpadów, niskiej emisji itp. 	
Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych. Kierunek działań:	
<ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie warunków do prowadzenia działań animujących społeczności lokalne. - Poprawa estetyki i jakości przestrzeni publicznych sprzyjających włączeniu społecznemu. 	
Zadania komplementarne	

Podobszar IV	Zadanie 4.2.
Integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców osiedla Boża Wola	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Wśród problemów, jakie zostały zdiagnozowane na wskazanym obszarze są problemy demograficzne, w tym ujemny przyrost naturalny (-0,51%), a także ujemne saldo migracji (-0,51%). Pomimo, iż oba wskaźniki przyjmują wartość podobną do średniej dla Polski, to jednak w porównaniu z samą gminą Wieliczka, gdzie od wielu lat widoczny jest znaczący trend suburbanizacyjny Podobszar IV wypada niekorzystnie. Świadczy to o niższej atrakcyjności osiedleńczej tego miejsca.</p>	
Zakres realizowanego zadania	
<p>Objęcie wsparciem mieszkańców budynków socjalnych przy ulicy Limanowskiego. Zadanie ma na celu poprawę jakości i uporządkowanie przestrzeni wokół zabudowań mieszkalnych: stare gołębniki, komórki lokatorskie, pomieszczenie na węgiel.</p> <p>Zadanie realizowane zostanie poprzez realizację działań warsztatowych, włączających i aktywizujących mieszkańców do wzięcia odpowiedzialności za przestrzeń.</p> <p>W ramach zadania przewiduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie założeń i scenariusza warsztatu terenowego (nawiązującego do metodologii kreowania udanych przestrzeni publicznych – <i>Project for Public Spaces, Ins.</i>) polegającego na wspólnym projektowaniu przestrzeni publicznej przez jej użytkowników – mieszkańcy ulic i osiedli, na których podejmowane będą działania infrastrukturalne – urządzenie i uporządkowanie przestrzeni wspólnych. - w ramach działań warsztatowych/terenowych należy przewidzieć: projektowanie z mieszkańcami przestrzeni publicznej np.: 	

<ul style="list-style-type: none"> - aranżacja zieleni, - porządkowanie wspólnych przestrzeni i przetwarzanie ich na miejsca wypoczynku, - inne propozycje wynikające bezpośrednio z potrzeb/oczekiwań mieszkańców; 	
- realizacja wspólnego pikniku osiedlowego, integrującego lokalną społeczność.	
Prognozowane rezultaty	
<p>Realizacja projektu będzie służyć budowie tożsamości lokalnej, tzw. wartości miejsca dla mieszkańców. Poczucie odpowiedzialności za „moje miejsce” (u mieszkańców) skutkujące w konsekwencji m.in. dbałością o porządek i estetykę otoczenia, odpowiedzialnością za poszczególne elementy przestrzeni. Wspólne sprzątanie, realizacja zieleńców, prowadzenie m.in. mini-ogródków kwiatnych pozwoli wzmocnić poczucie własności u mieszkańców a i tym samym wzmocnić poczucie odpowiedzialności za przestrzeń i miejsce w którym się mieszka.</p>	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych warsztatów, mających na celu integrację mieszkańców; - liczba uczestników prowadzonych działań (warsztatów, pikniku); - powierzchnia nowo urządzonej przestrzeni placu [m²]. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
ZBK Wieliczka, MGOPS	Budynek socjalne, ul. Limanowskiego
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
700 000 zł	2016 - 2023
Cele Programu, w które wpisuje się projekt	
<p>Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie działań sprzyjających lokalnej samoorganizacji i aktywizacji społecznej. 	
Zadania komplementarne	

Podobszar IV	Zadanie 4.3.
Ograniczenie niskiej emisji i działania proekologiczne	
Zdiagnozowane problemy	
<p>Na terenie osiedla Kolonia Górnicza kumulują się problemy ze smogiem powstającym w wyniku palania w domowych piecach niskiej jakości węglem oraz palnymi odpadami komunalnymi. Niska świadomość szkodliwości substancji uwalnianych w procesie spalania odpadów i niskiej jakości paliw stałych. Problem kumuluje się ze względu na dominujące osoby starsze o niskich dochodach, których nie stać na samodzielne sfinansowanie modernizacji instalacji grzewczych.</p>	
Zakres realizowanego zadania	

<p>Opracowanie i realizacja systemu wsparcia (w tym finansowego) w wymianie pieców węglowych na bardziej ekologiczne technologie grzewcze.</p> <p>Kampania promująca ekologiczne źródła energii i informująca o szkodliwości palenia śmieci i niskiej jakości paliw (działania adresowane do różnych grup wiekowych w tym osób starszych, dzieci i młodzież np. poprzez rywalizacje, konkursy itp.).</p>	
<p>Prognozowane rezultaty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa standardu i komfortu życia mieszkańców. - Podniesienie jakości powietrza. - Wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. 	
<p>Wskaźniki monitorowania realizacji zadania</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób, która otrzymała wsparcie finansowe na wymianę pieców węglowych. - Liczba przeprowadzonych kampanii promujących ekologiczne źródła energii. 	
<p>Podmioty odpowiedzialne za realizację</p>	<p>Lokalizacja</p>
<p>Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska w UMiG w Wieliczce</p>	<p>cała gmina</p>
<p>Szacunkowa wartość</p>	<p>Okres realizacji</p>
<p>140 000 zł.</p>	<p>2016 - 2023</p>
<p>Cele Programu, w które wpisuje się projekt</p>	
<p>Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy. Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie świadomości proekologicznej wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych poprzez działania edukacyjne dot. segregacji odpadów, niskiej emisji itp. - Realizację projektów wspierających ochronę jakości powietrza na terenie gminy – Programy zmniejszające niską emisję. 	
<p>Zadania komplementarne</p>	

<p>Podobszar IV</p>	<p>Zadanie 4.4.</p>
<p>Kompleksowa modernizacja Placu zabaw przy osiedlu Boża Wola – urządzenia dla najmłodszych oraz seniorów</p>	
<p>Zdiagnozowane problemy</p>	
<p>Na terenie osiedla Boża Wola występuje gęsta zabudowa mieszkaniowa, która generuje konflikty lokalne. Brakuje też miejsc wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców, a także miejsc dla rozwoju integracji społecznej.</p>	
<p>Zakres realizowanego zadania</p>	

<p>Zadanie polega na modernizacji infrastruktury rekreacyjnej na osiedlu Boża Wola dla różnych grup wiekowych i stworzenie międzypokoleniowego placu zabaw.</p> <p>W ramach projektu planuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - renowacja nawierzchni boiska o powierzchni ok. 680m²; - ogrodzenie terenu rekreacyjnego; - montaż urządzeń rekreacyjnych dla dzieci i seniorów; - rozbudowa małej architektury (ławek, koszy na śmieci). 	
<p>Prognozowane rezultaty</p>	
<p>Zadanie przyczyni się do podniesienia jakości przestrzeni miejskiej, a także poprawi się wizerunek dzielnicy, jako miejsca przyjaznego mieszkańcom. Wzrośnie atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego skierowanej do mieszkańców dzielnicy w różnym wieku.</p>	
<p>Wskaźniki monitorowania realizacji zadania</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia terenu urządzonej zieleni [m²]; - powierzchnia urządzonych placów rekreacyjnych [m²]; - ilość zamontowanych elementów małej architektury; - liczba osób korzystających z oferty przestrzeni wypoczynkowej. 	
<p>Podmioty odpowiedzialne za realizację</p>	<p>Lokalizacja</p>
<p>ZBK Wieliczka</p>	<p>Działka nr 1299/44</p>
<p>Szacunkowa wartość</p>	<p>Okres realizacji</p>
<p>540 000.-zł.</p>	<p>2017-2020</p>
<p>Cele Programu, w które wpisuje się projekt</p>	
<p>Cel strategiczny 4. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie warunków do prowadzenia działań animujących społeczność lokalne. - Poprawa estetyki i jakości przestrzeni publicznych sprzyjających włączeniu społecznemu. - Modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej i przystosowanie ich do zmieniających się potrzeb różnych grup społecznych. 	
<p>Zadania komplementarne</p>	

<p>Podobszar IV</p>	<p>Zadanie 4.5.</p>
<p>Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Kłaśnieńska 31</p>	
<p>Zdiagnozowane problemy</p>	
<p>Zły stan techniczny budynku oraz niedostosowane do potrzeb mieszkańców zagospodarowanie terenu wokół budynku. Duże zapotrzebowanie na mieszkania komunalne i socjalne przy niskich możliwościach finansowych gminy. Narastające patologie społeczne, w konsekwencji prowadzące do ubóstwa, apatii, bierności społeczności lokalnej, wysokie ceny terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe,</p>	

niedobór środków budżetowych na realizację niezbędnych inwestycji.	
Zakres realizowanego zadania	
Modernizacja i przebudowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego obejmująca między innymi: poprawę stanu technicznego konstrukcji oraz pokrycia dachu, modernizację lokali mieszkalnych na parterze i piętrze w celu poprawy ich funkcjonowania - wyposażenie mieszkań w węzły sanitarne, odwodnieniu budynku, izolacji przeciw wilgociowej ścian piwnic prowadząca do wyeliminowania zawilgocenia piwnic, renowacja i termomodernizacja elewacji, zaangażowanie mieszkańców w realizację przestrzeni wspólnej wokół budynku na cele wypoczynkowe.	
Prognozowane rezultaty	
Realizacja projektu będzie służyć poprawie jakości warunków mieszkaniowych co będzie niosło za sobą podniesienie zadowolenia jego użytkowników. Wspólna realizacja zagospodarowania wokół budynku wzmocni poczucie własności u mieszkańców i tym samym wzmocni poczucie odpowiedzialności za przestrzeń i miejsce w którym mieszkają.	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba socjalnych lokali mieszkalnych, - liczba osób oczekujących na lokale mieszkalne, - powierzchnie urządzone wokół budynków z których korzystają jego użytkownicy. 	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
ZBK Wieliczka	Budynek socjalny, ul. Kłaśnieńska 31
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
700 000	2016 - 2023

Podobszar IV	Zadanie 4.6.
Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Dembowskiego na cele użyteczności publicznej	
Zdiagnozowane problemy	
Zły stan techniczny budynku. Narastające problemy patologiczne prowadzące do ubóstwa, apatii, bierności lokalnej społeczności. Niedobór środków budżetowych na realizację inwestycji prowadzących do powstania ośrodków wspomagających rozwiązywanie problemów społecznych.	
Zakres realizowanego zadania	
Przebudowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego wraz z robotami mającymi na celu poprawę stanu technicznego oraz dostosowanie do potrzeb użyteczności publicznej.	
Prognozowane rezultaty	
Realizacja projektu będzie służyć poprawie jakości życia jednostek korzystających z pomocy oferowanej przez ośrodek.	
Wskaźniki monitorowania realizacji zadania	
<ul style="list-style-type: none"> - liczba ośrodków działających na rzecz społeczności lokalnej, - liczba osób potrzebujących pomocy, 	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Podmioty odpowiedzialne za realizację	Lokalizacja
ZBK Wieliczka	Budynek gminny ul. Dembowskiego 57
Szacunkowa wartość	Okres realizacji
1 300 000	2016 - 2023

6.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Rozdział ten przedstawia projekty, które zostały wskazane przez różne grupy interesariuszy (mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli instytucji społecznych i publicznych) podczas opracowywania dokumentu. Projekty te, podobnie, jak projekty podstawowe (opisane w rozdziale 5.1.), zgłoszono w procesie prac nad Programem, jednakże nie potwierdzono gotowości do ich realizacji przez działające w gminie instytucje i podmioty.

- Modernizacja boiska i zaplecza sportowego w pobliżu ogródków działkowych „Pod Baranem”. W ramach modernizacji przewiduje się renowację nawierzchni, budowę wężła sanitarno-socjalnego: toalety, szatnie .
- Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Kłaśnieńska 31.
- Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Dembowskiego (ewentualnie przeznaczenie go po rewitalizacji na cele użyteczności publicznej).
- **Budowa parkingu** na terenie dawnej kotłowni (teren jest własnością Spółdzielni Mieszkaniowej*). Piętrowy parking, mógłby funkcjonować w oparciu o formułę PPP – część mieszkańców okolicznych osiedli (gł. Sienkiewicza) mogłaby wykupić tam sobie miejsca na stałe, pozostałe funkcjonowałyby jako własność gminy – korzystanie za określoną opłatą. Parking pozwoliłby na przywrócenie chodników wzdłuż ulicy Sienkiewicza pieszym i mieszkańcom, pod warunkiem, że na ulicy Sienkiewicza wprowadzony zostanie zakaz parkowania. Oprócz oznaczeń (znaków pionowych), kampanii informującej mieszkańców o zmianie zasad parkowania (plakaty, informacje w Internecie, happening, punkt informacyjny), zostaną wprowadzone elementy uniemożliwiające parkowanie na chodniku np. słupki, barierki, donice z kwiatami. **Opcjonalne:** Wprowadzenie zakazu parkowania i egzekwowanie przestrzegania go także na pozostałych (wybranych) ulicach w ramach Obszaru 1. **Opcjonalne:** W celu ograniczenia narażenia mieszkańców obszaru 1 na hałas i spaliny przekształcenie ulicy Sienkiewicza w ulicę jednokierunkową.
- Wyburzenie muru na ul. Daniłowicza - Stworzenie miejsca przyjaznego dla turystów, możliwość wprowadzenia małej przedsiębiorczości, małej gastronomii –zadanie możliwe do realizacji przy współpracy z Kopalnią Soli „Wieliczka” oraz Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce
- Utworzenie / budowa świetlicy – zajęcia popołudniowe dla dzieci, Klub Malucha, dzieci w wieku przedszkolnym, możliwość pozostawienia na jakiś czas dzieci pod opieką.
- Wyposażenie Domu Ludowego – miejsca integracji społecznej i działań integracyjnych
- Budowa przedszkola przy Wieliczance.

- Modernizacja starego, betonowego boiska (za Siemachą). Zmiana nawierzchni za poliuretanową. Obiekt miałby pełnić funkcję rekreacyjną głównie dla dzieci i młodzieży.
- Stworzenie centrum Wspierania Rodzin Osób z problemami alkoholowymi.

7. Ramy finansowe programu

Skuteczność i efektywność prowadzonych działań rewitalizacyjnych będzie zdeterminowana przez zapewnienie odpowiednich źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wytyczne Ministerialne, a także Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku podkreślają konieczność zachowania komplementarności źródeł i podmiotów finansowania. W związku z tym niniejszy rozdział wskazuje na możliwości źródeł finansowania poszczególnych zadań, w tym zarówno ze środków zewnętrznych (EFRR, EFS, środki krajowe), jak i środków gminy oraz środków prywatnych inwestorów, instytucji społecznych itp. W celu zachowania komplementarności finansowej przy każdym Projekcie, tam gdzie jest to możliwe, zostały wskazane co najmniej dwa potencjalne źródła finansowania, w tym także zakłada się możliwość pozyskania prywatnych środków lub wejście gminy w partnerstwo publiczno-prywatne.

Tabela 27. Harmonogram rzeczowo – finansowy przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wieliczka na lata 2016 - 2023.

L.p.	Nazwa projektu	Wartość projektu [zł]	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania
Podobszar I				
1.1.	Budowa Centrum Kulturalnego wraz z Biblioteką.	10 924 680,00	2010 - 2017	Budżet gminy, MRPO,
1.2.	Integracja międzypokoleniowa mieszkańców osiedli.	288 000,00	2016 - 2023	FIO, budżet gminy, MRPO
1.3.	Poprawa bezpieczeństwa osiedli mieszkaniowych – program społeczny.		2016 - 2023	Budżet Gminy, środki Komendy Powiatowej Policji, MRPO
1.4.	Poprawa bezpieczeństwa osiedli mieszkaniowych – poprawa infrastruktury miejskiej.	1 000 000,00	2017 - 2023	Budżet gminy, MRPO,
1.5.	Zielone osiedla – ożywienie skwerów oraz przestrzeni publicznych na terenie osiedli mieszkaniowych w Wieliczce.	1 500 000,00 zł.	2016 - 2023	FIO, budżet gminy, środki prywatne, MRPO
1.6.	Wspólnie dbamy o przestrzeń – program kreacji przestrzeni przez mieszkańców.	75 000,00	2016 - 2023	FIO, budżet gminy, środki prywatne, MRPO
1.7.	Budowa kompleksu sportowego przy Szkole nr 3 w Wieliczce	3 570 000,00	2016 - 2017	Budżet Gminy, MRPO
Podobszar II				
2.1.	Wspólnie na rzecz seniorów – stworzenie kompleksowej oferty społecznej dla osób starszych.	688 000,00	2016 - 2023	Rządowy Program ASOS, budżet gminy, środki prywatne, MRPO
2.2.	Centrum Aktywności Seniora. Zagospodarowanie budynku nadszybia	2 200 000,00	2016 - 2023	Budżet Gminy, MRPO

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczyków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

	Górsko.			
2.3.	Program wsparcia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.	960 000,00	2016 - 2023	Budżet Gminy, MRPO
2.4.	Bezpieczni na drodze – program społeczny skierowany do dzieci oraz rodziców.	10 000,00	2016 - 2023	Budżet Gminy, środki Komendy Powiatowej Policji, MRPO
2.5.	Bezpieczni na drodze – przebudowa ulicy przed szkołą podstawową nr 2.		2016 - 2023	Budżet Gminy, MRPO
2.6.	Zagospodarowanie terenu wokół szkoły.	1 100 000,00	2016 - 2023	Budżet Gminy, MRPO
2.7.	Adaptacja budynku po dawnej szkole górniczej na cele społeczne – Centrum Usług Społecznych Kulturalnych i Edukacyjnych	3 200 000,00	2017	Budżet Gminy, MRPO
Podobszar III				
3.1.	Aktywna rekreacja w parku A. Mickiewicza – kontynuacja działań rewitalizacyjnych.	4 000 000,00 zł.	2016 - 2023	Budżet Gminy, MRPO
3.2.	Bezpiecznie na osiedlu – program społeczno-infrastrukturalny dla mieszkańców.		2016 - 2023	Budżet Gminy, środki Komendy Powiatowej Policji, MRPO
3.3.	Wspólnie dbamy o przestrzeń – program kreacji i animacji przestrzeni przez mieszkańców.	150 000,00	2016 - 2023	FIO, budżet gminy, środki prywatne, MRPO
3.4.	Ograniczenie niskiej emisji i działania proekologiczne.	800 000 zł.	2016 - 2023	Budżet Gminy, MRPO
3.5.	Wieliczka na sportowo – modernizacja obiektów rekreacyjnych Wieliczanki.	1 000 000,00 zł	2016 - 2023	Budżet Gminy, MRPO, środki prywatne, partnerstwo publiczno-prywatne
3.6.	Wieliczka na sportowo – aktywizacja społeczna i sportowa mieszkańców Podobszaru.		2016 - 2023	Budżet Gminy, środki prywatne, MRPO
3.7.	Przebudowana infrastruktury sportowej dla uczniów szkoły podstawowej nr 4.	3 100 000,00		Budżet Gminy, MRPO
3.8.	Spotkajmy się w bibliotece.		2016 - 2023	ASOS, FIO, Budżet Gminy, MRPO
Podobszar IV				
4.1.	Ścieżka edukacyjna odwołująca się do tradycji górniczych Wieliczki.		2016 - 2023	Budżet Gminy, środki prywatne, MRPO

4.2.	Integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców osiedla Boża Wola.	700 000,00	2016 - 2023	FIO, Budżet Gminy, MRPO
4.3.	Ograniczenie niskiej emisji i działania proekologiczne.	140 000 zł.	2016 - 2023	Budżet Gminy, MRPO
4.4.	Kompleksowa modernizacja Placu zabaw przy osiedlu Boża Wola – urządzenia dla najmłodszych oraz seniorów.	540 000,00	2017 - 2020	Budżet Gminy, MRPO
4.5.	Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Kłaśnieńska 31.	700 000,00	2016 - 2023	Budżet Gminy, MRPO
4.6	Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Dembowskiego na cele użyteczności publicznej.	1 300 000,00	2016 - 2023	Budżet Gminy, MRPO

Źródło: zestawienie własne.

8. Opis struktury zarządzania i monitoring programu

8.1. Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji.

Zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie Wieliczka będzie odbywać się na zasadach Partnerstwa i Partycypacji Społecznej, a więc przy aktywnym udziale interesariuszy, w tym przede wszystkim mieszkańców, przedsiębiorców, spółdzielnie mieszkaniowe, instytucje kultury, sportu, edukacji, itp. Zarządzanie i wdrażanie Programu odbywać się będzie na trzech poziomach:

Rysunek 3. Schemat poziomów zarządzania w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wieliczka na lata 2016 – 2023.

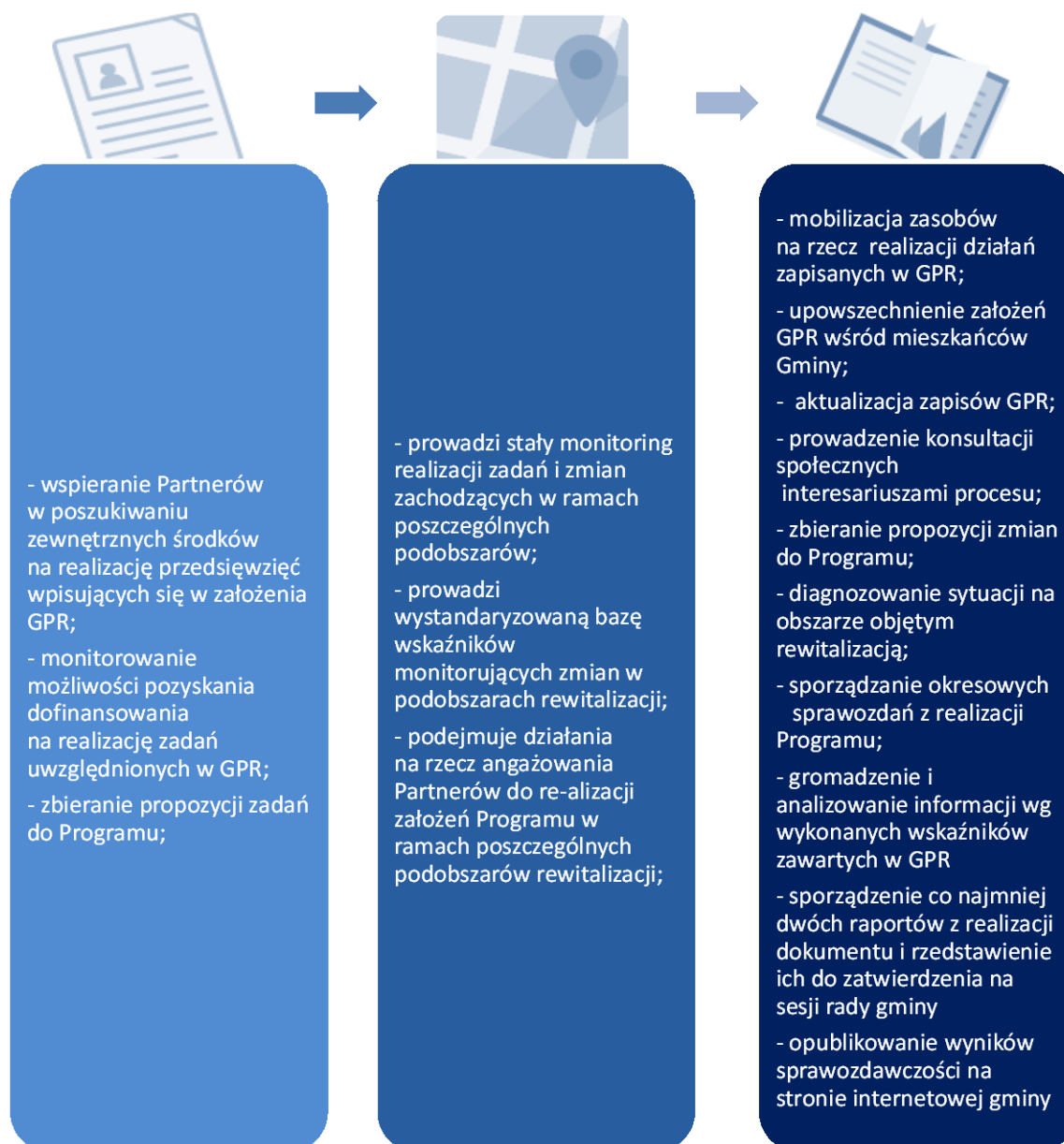

Źródło: opracowanie własne

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wieliczka, poprzez **Zespół ds. Rewitalizacji**, wyłonionego w ramach struktur Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka (w skład Zespołu zostaną włączeni przedstawiciele różnych jednostek organizacyjnych np. MGOPS oraz Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka)

Zespół ds. Rewitalizacji będzie pełnił następujące funkcje, w ramach każdego z poziomów zarządzania i wdrażania Programu:

Rysunek 4. Zadania Zespołu ds. Rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z zasadą partnerstwa i partycypacji społecznej, w proces wdrażania Programu zaangażowane będą również następujące podmioty:

- **Komitet ds. Rewitalizacji;**
- **Partnerzy Programu** – interesariusze procesu rewitalizacji, wśród których znajdują się m.in. podmioty takie jak:
 - o Mieszkańcy,
 - o Lokalni aktywiści,
 - o Przedsiębiorcy,
 - o Związki przedsiębiorców,
 - o Właściciele nieruchomości,
 - o Zarządcy nieruchomości,
 - o Instytucje zarządzające infrastrukturą techniczną,

- Instytucje społeczne, w tym kościoły, parafie, związki wyznaniowe,
- Instytucje edukacyjne,
- Organizacje pozarządowe
- Kluby sportowe.

W ramach każdego poziomu wdrażania i monitorowania Programu każda z grup interesariuszy będzie pełnić następujące funkcje:

Tabela 28. Zadania Podmiotów (interesariuszy) zaangażowanych w proces wdrażania i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka

Podmioty zaangażowane we wdrażanie Programu	Funkcje podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania i monitorowania		
	Zarządzanie projektami rewitalizacyjnymi	Zarządzanie podobszarami rewitalizacji	Zarządzanie Programem
Komitet ds. Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poszukiwanie nowych Partnerów do realizacji istotnych przedsięwzięć; ▪ inicjowanie partnerstwa do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych; ▪ opiniowanie propozycji projektów rewitalizacyjnych dotyczących podobszarów zgłaszane przez Partnerów oraz zgłaszają projekty własne. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wdrażanie założeń Programu oraz koordynuje procesy w podobszarach rewitalizacji; ▪ forum wymiany opinii nt. podobszarów rewitalizacji, ich potrzeb i zmian zachodzących na ich terenie; ▪ diagnozowanie zaistniałych problemów w podobszarach rewitalizacji; ▪ promocja założeń i efekty realizacji zadań w ramach podobszarów rewitalizacji; ▪ opiniowanie propozycje zmian w ramach podobszarów; ▪ przedstawianie wstępnych opinii dotyczących zmian w ramach podobszarów; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upowszechnianie wśród lokalnej społeczności informacji na temat postępów w realizacji założeń Programu; ▪ określanie standardów bieżącego monitorowania wdrażania Programu (wprowadza niezbędne zmiany do procedury monitoringu); ▪ rekomendowanie zmian do Programu; ▪ opiniowanie sprawozdania z realizacji Programu; ▪ tworzenie warunków do współpracy i koordynacji działań rewitalizacyjnych; ▪ opiniowanie wnioski Partnerów dotyczących

Partnerzy Programu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ włączanie się w realizację zadań wpisujących się w GPR, zgodnie z posiadanymi kompetencjami ▪ zgłaszanie Operatorowi ds. Rewitalizacji pojawiających się trudności lub dodatkowych potrzeb związanych z wdrażanymi zadaniami uwzględnionymi w GPR; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zgłaszanie propozycje projektów rewitalizacyjnych dotyczących podobszarów; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przekazywanie informacji nt. realizowanych zadań wpisujących się w założenia Programu oraz statystyki i dane pomocne w procesie monitorowania wskaźników dla Programu; ▪ zgłaszają wnioski dotyczące zmian w Programie;
---------------------------	---	--	--

Źródło: opracowanie własne

W ramach procesu zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji zakłada się realizację procedur związanych z wprowadzaniem nowych zadań do Programu oraz zgłaszania propozycji zmian. Procedury te wyglądają następująco:

Procedura zgłaszania nowych zadań do GPR

Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu, w tym Partnerzy Programu oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mają możliwość zgłoszenia nowego zadania do Gminnego Programu Rewitalizacji. Proces ten reguluje poniższa procedura:

- a. Propozycję nowego zadania, opisaną zgodnie z kartą projektu Gminnego Programu Rewitalizacji, zgłasza instytucja zaliczająca się do katalogu Partnerów GPR.

Propozycje zadań zbierane są raz w roku i muszą zostać złożone do Zespołu ds. Rewitalizacji w terminie **do 31 października**.

- b. Po upływie tego terminu Zespół ds. Rewitalizacji w przeciągu dwóch tygodni przekazuje propozycję zadań zgłoszonych przez Partnerów oraz zadania zgłoszone przez siebie do Komitetu Rewitalizacji.
- c. Komitet Rewitalizacji opiniuje zgłoszone zadania i zgłasza własne propozycje zadań na spotkaniu, którego zwołanie następuje zgodnie z punktem „d” procedury stałego monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji.
- d. Na kolejnej, następującej po spotkaniu Komitetu ds. Rewitalizacji, sesji Rady Gminy Burmistrz przedstawia listę zadań proponowanych do uwzględnienia w budżecie Gminy na kolejny rok. (Zgodnie z punktem „e” procedury stałego monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji).

Procedura zgłaszania propozycji zmian do GPR

Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu, w tym Partnerzy Programu oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mają możliwość zgłoszenia propozycji zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji. Proces ten reguluje poniższa procedura:

- a. Propozycję zmiany z uzasadnieniem zgłasza instytucja zaliczająca się do katalogu Partnerów GPR.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Propozycje zmian zbierane są raz w roku i muszą zostać złożone do Operatora ds. rewitalizacji w terminie do **31 października**.

- b. Po upływie tego terminu Zespół ds. Rewitalizacji w przeciągu dwóch tygodni przekazuje informacje dotyczące zmian (zgłoszonych przez Partnerów oraz zgłoszonych przez Zespół) do Komitetu Rewitalizacji.
- c. Komitet Rewitalizacji opiniują propozycję zgłoszonych zmian oraz zgłasza własne propozycje zmian podczas spotkania Komitetu Rewitalizacji, którego zwołanie następuje zgodnie z punktem „d” procedury stałego monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji.
- d. Na kolejnej, następującej po spotkaniu Komitetu Rewitalizacji, sesji Rady Gminy Burmistrz przedstawia listę proponowanych zmian do uwzględnienia w Gminnym Programie Rewitalizacji na kolejny rok. (Zgodnie z punktem „e” procedury stałego monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji).

8.2. Uspołecznienie Gminnego Programu Rewitalizacji.

W celu, aby Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wieliczka mógł być realizowany zgodnie z Zasadą Partnerstwa oraz Partycypacji Społecznej konieczne jest jednak najpierw podjęcie działań zmierzających do dotarcia do jak najszerszego grona interesariuszy i beneficjentów, do których będą skierowane działania rewitalizacyjne, ale także do tych Partnerów, którzy będą chcieli aktywnie włączyć się w proces rewitalizacji. W związku z powyższym przewiduje się realizację działań upowszechniających Gminny Program Rewitalizacji, w tym:

1. Realizacja działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016 – 2023:
 - a. Umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy – Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka.
 - b. Stałe wzbogacanie Serwisu Internetowego poświęconego rewitalizacji na stronie internetowej Urzędu o informacje dotyczące nowo realizowanych zadań i działań w ramach GPR.
 - c. Współpraca z prasą lokalną mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i monitorowania GPR.

Działania informacyjne będą prowadzone w sposób ciągły, tak aby w każdym momencie zainteresowane podmioty, interesariusze procesu mieli możliwość zaczerpnięcia wiedzy na temat poczynionych postępów realizacji programu oraz mogli zgłaszać swoje uwagi i pomysły na realizację. Proces informacyjno-promocyjny jest jednak jedynie podstawą do prowadzenia działań, mających na celu uspołecznienie procesu rewitalizacji.

2. Prowadzenie działań edukacyjnych i doradczych z zakresu procesu rewitalizacji. Działania te, prowadzone będą w taki sposób, aby potencjalni interesariusze procesu rewitalizacji mieli możliwość pogłębienia wiedzy na temat znaczenia i przebiegu rewitalizacji. Podczas tychże działań będzie można dowiedzieć się czym jest rewitalizacja, jakie niesie za sobą możliwości oraz w jaki sposób można włączyć się w ten proces. Działania edukacyjne będą prowadzone:
 - a. W ramach modułów projektów rewitalizacyjnych, np. w trakcie zadań służących projektowaniu przestrzeni przez mieszkańców.

- b. W powstałych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji instytucji społecznych (np. Centrum Seniora, Kluby seniora itp.). Warsztaty będą prowadzone cyklicznie, po przeprowadzonej wcześniej akcji informacyjnej, a ich tematyka będzie dostosowana do wieku uczestników.
- c. Poprzez podjęcie współpracy z instytucjami aktywnymi działającymi na terenie całej gminy (np. Rady sołeckie, Rady osiedlowe, Szkoły, Kluby Seniora itp.). Działania na szerszą skalę pozwolą dotrzeć do większej liczby interesariuszy.
3. Prowadzenie cyklicznych badań z interesariuszami procesu:
 - a. Organizowanie debat, spotkań, skierowanych do różnych interesariuszy.
 - b. Opracowanie i realizacja cyklicznej ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy procesu rewitalizacji
 - c. Prowadzenie badań z użytkownikami zrewitalizowanych obiektów i przestrzeni, np. poprzez badania ankietowe.
4. Prowadzenie działań skierowanych na pozyskanie aktywnych partnerów do realizacji działań międzysektorowych. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi:
 - a. Organizowanie wspólnych spotkań (debat) trzech sektorów w trakcie, których będzie możliwe ustalenie propozycji nowych zadań do wprowadzenia do Gminnego Programu Rewitalizacji.
 - b. Powołanie Komitetu ds. Rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od Uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji).

Wybrane działania uspołecznienia procesu rewitalizacji pozwalają na legitymizację podjętych w ramach Programu działań. Bardzo istotnym elementem procesu jest edukacja mieszkańców i innych interesariuszy, która stanowi podstawę do zaangażowania mieszkańców w proces. Budowanie świadomości lokalnej jest niezwykle istotne z punktu widzenia integracji społecznej oraz ponoszenia odpowiedzialności za lokalne dobro wspólne, w tym za przestrzeń publiczną. Rewitalizacja powinna dążyć do samoorganizacji i samopomocy społecznej przy niewielkim udziale władz publicznych, w związku z czym edukacja wydaje się być niezbędna w tym procesie. Poprzez działania edukacyjne społeczność lokalna pozna sposoby i możliwości zaangażowania się w Program, a także rolę jaką pełni on i procesie rozwoju Miasta. Dzięki uzyskanej wiedzy, interesariusze procesu będą mogli aktywnie i świadomie zaangażować się w Program, by wspólnie budować lokalną tożsamość.

Dodatkowo warto podkreślić, że aktywne włączenie różnych grup interesariuszy, pozwoli na budowanie konsensusu społecznego już na etapie projektowania zmian w obszarach kryzysowych, w związku z powyższym ich realizacja będzie cieszyła się większą legitymizacją i zrozumieniem ze strony różnych partnerów. Docelowo Gminny program Rewitalizacji, poza poprawą jakości życia mieszkańców terenów zdegradowanych przyczyni się także do stworzenia porozumienia pomiędzy różnymi partnerami społecznymi.

8.3. System monitorowania i oceny Programu.

System monitorowania oraz oceny Programu rewitalizacji jest niezwykle istotny z punktu widzenia weryfikacji skuteczności podejmowanych działań, określonych w ramach celów strategicznych i kierunków działań. Za monitoring i ocenę Programu będzie odpowiedzialny Zespół ds. Rewitalizacji.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczyków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Do głównych zadań **Zespołu ds. Rewitalizacji** w tej kwestii będzie należeć:

- gromadzenie i analizowanie informacji wg wykonanych wskaźników zawartych w GPR;
- sporządzenie co najmniej dwóch raportów z realizacji dokumentu i przedstawienie ich do zatwierdzenia na sesji rady gminy;
- opublikowanie wyników sprawozdawczości na stronie internetowej gminy.

Poniżej opisane zostały procedury, zgodnie z którymi działał będzie monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016 -2023.

Procedura stałego monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Sprawozdania z postępów w realizacji zadań uwzględnionych w Gminnym Programie Rewitalizacji przygotowywane są minimum raz do roku na wniosek Burmistrza.

W tym celu podejmowane są następujące działania:

- a. Partnerzy realizujący projekty gromadzą dane dotyczące wykonanych zadań i osiągniętych wskaźników i przekazują je Zespołowi ds. Rewitalizacji.
- b. Zespół ds. Rewitalizacji gromadzi informację od Partnerów na temat wykonanych zadań i realizacji wskaźników zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji.
- c. Na wniosek Burmistrza (minimum raz do roku) Zespół ds. Rewitalizacji przygotowuje Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.
- d. W ciągu 10 dni od otrzymania sprawozdania Burmistrz zwołuje spotkanie Komitetu ds. Rewitalizacji, podczas którego konsultuje ujęte w sprawozdaniu wyniki, rekomendacje oraz zaopiniowaną listę zadań planowanych do realizacji w kolejnym roku budżetowym.
- e. Na kolejnej, następującej po spotkaniu Komitetu ds. Rewitalizacji, sesji Rady Gminy Burmistrz przedstawia wyniki sprawozdania z realizacji zamierzeń strategicznych wraz z listą zadań proponowanych do uwzględnienia w budżecie Gminy na kolejny rok. Informacje z systemu monitorowania służą zarządzającym realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji do sprawowania bieżącego nadzoru nad postępami.

Tabela 29. Wskaźniki monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016-2023.

Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Źródło
Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego i aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych.		
Liczba zorganizowanych wydarzeń wspierających lokalną aktywność.	sztuk	UMiG Wieliczka
Liczba dostępnych zajęć / warsztatów / wydarzeń skierowanych do seniorów	sztuk	UMiG Wieliczka
Liczba dzieci korzystających z dostępnej oferty opiekuńczo-wychowawczej (żłobków, przedszkoli)	sztuk	UMiG Wieliczka
Liczba powstałych instytucji sprzyjających integracji społecznej.	sztuk	UMiG Wieliczka
Cel strategiczny 2. Zapobieganie powstawaniu oraz ograniczanie problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym.		
Liczba udzielonych porad specjalistycznych dla osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym	sztuk	UMiG Wieliczka, MGOPS
Liczba osób objętych wsparciem w ramach Centrum Wpierania Rodzin Osób z Problemami Alkoholowymi.	sztuk	Centrum Wpierania Rodzin Osób z Problemami Alkoholowymi
Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w ramach podmiotów ekonomii społecznej.	sztuk	UMiG Wieliczka, MGOPS
Liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego.	sztuk	Straż Miejska, Policja
Cel strategiczny 3. Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy.		
Liczba warsztatów/wydarzeń edukacyjnych budujących postawy ekologiczne.	sztuk	UMiG Wieliczka
Liczba uczestników warsztatów/wydarzeń edukacyjnych budujących postawy ekologiczne.	sztuk	UMiG Wieliczka
Liczba osób, które otrzymały wsparcie na wymianę pieców węglowych.	sztuk	UMiG Wieliczka
Powierzchnia urządzonej zieleni miejskiej.	m ²	UMiG Wieliczka
Cel strategiczny 3. Ożywienie przestrzeni publicznych na obszarach zdegradowanych.		

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczyków 22/3,
 Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Liczba podjętych inicjatyw / pikniki, spotkania integracyjne.	sztuk	UMiG Wieliczka
Powierzchnia odnowionych budynków.	m ²	UMiG Wieliczka
Liczba przebudowanych obiektów	sztuk	UMiG Wieliczka

Ewaluacja ex post – Ewaluacja po zakończeniu Realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016 - 2023

Po zakończeniu perspektywy programowania dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka, a więc po roku 2023 przewiduje się wykonanie całościowej ewaluacji Programu. Ewaluacja ex post jest dokumentem, który posłuży do rozliczenia wyników prac związanych z Gminnym Programem Rewitalizacji. Wykonanie ewaluacji powierza się Operatorowi ds. Rewitalizacji. W ramach dokumentu ewaluacji przewiduje się zestawienie najważniejszych wniosków ze Sprawozdań końcoworocznych, prowadzonych przez cały okres obowiązywania dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji. Dodatkowo w ramach działań ewaluacyjnych przewiduje się możliwość przeprowadzenia badań społeczno - ekonomicznych, analogicznych, do tych zrealizowanych przed postaniem Programu, w celu wskazania efektów, które zostały osiągnięte dzięki podjętej interwencji. Po zakończeniu prac Raport Ewaluacyjny zostanie przekazany Burmistrzowi, Radzie Miejskiej, Komitetowi ds. Rewitalizacji, a także upubliczniony na stronie internetowej gminy w dziale poświęconym działaniom rewitalizacyjnym.

9. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

9.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na dzień przyjęcia uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016 – 2023 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, jednakże Gmina zastrzega sobie możliwość jej powołania, zgodnie z art. 25 Ustawy z dnia 9 października o Rewitalizacji.

9.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

9.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016 – 2023, nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wieliczka.

9.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wieliczka na lata 2016 – 2023, nie przewiduje się wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.